DUTCH BIRDING

VOLUME 16 • NO 2 • 1994

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over Palearctische vogels

Hoofdredacteur Arnoud van den Berg (023-378024)

Adjunct hoofdredacteur Enno Ebels (030-961335)

Uitvoerend redacteur André van Loon (020-6997585)

Fotografisch redacteur René Pop (010-4508879)

Redactieraad Marc Argeloo, Ferdy Hieselaar, Graham Holloway, Peter Meininger en Frank Rozendaal

Redactie-adviesraad Christine Barthel (Duitsland), Peter Barthel (Duitsland), Gerald Driessens (België), Klaas Eigenhuis (Nederland), Dick Forsman (Finland), Ted Hoogendoorn (Nederland), Lars Jonsson (Zweden), Killian Mullarney (Ierland), Hans Schekkerman (Nederland), Hadoram Shirihai (Israël) en Peter Symens (Saudiarabië)

Redactie: Dutch Birding, Postbus 116, 2080 AC Santpoort-Zuid, Nederland (fax 023-376749)

Fotoredactie: Dutch Birding, p/a René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Nederland

Abonnementenadministratie: Dutch Birding Association, p/a Anja Nusse, Symfoniestraat 21, 1312 ET Almere, Nederland

Bestuur: Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland

Redactiemedewerkers Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Hans Gebuis, Hans van der Meulen, Peter de Rouw en Jaap Schelvis

Productie en lay-out André van Loon en René van Rossum

Advertenties Peter Meijer (03480-31905, fax 03480-20394)

Abonnementen 1994: NLG 52.50 (Nederland), BEF 1150.00 (België), NLG 60.00 (overige landen binnen Europa) en NLG 70.00 (landen buiten Europa, luchtpost). Girorekening (Nederland) 01 50 697; girorekening (België) 000 1592468 19; bankrekening 54 93 30 348 van ABN•AMRO (Bilthoven). Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift met nummers in februari, april, juni, augustus, oktober en december. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

De Nederlandse, Engelse en wetenschappelijke vogelnamen volgen: de *Lijst van Nederlandse vogelsoorten 1994* door A B van den Berg (1994, Santpoort-Zuid); *The 'British Birds' list of English names of Western Palearctic birds* door British Birds (1993, Blunham); de door C S Roselaar samengestelde lijst in de *Geïllustreerde encyclopedie van de vogels* door C M Perrins (1991, Weert); en *Distribution and taxonomy of birds of the world* door C G Sibley & B L Monroe Jr (1990, New Haven).

Manuscripten behoren te worden uitgevoerd in machineschrift met een dubbele regelafstand en een ruime marge aan beide zijden. De tekst dient bij voorkeur tevens op diskette te worden ingeleverd (in Macintosh of in MS-DOS format). Meer informatie hierover is verkrijgbaar bij de redactie.

Een lijst met tarieven voor de betaling van auteurs, fotografen en tekenaars is verkrijgbaar bij de redactie.

Dutch Birding Association

Bestuur Gijsbert van der Bent (voorzitter, 01718-13606), Chris Quispel (secretaris, 071-124825), Arnold Veen (penningmeester), Arnoud van den Berg, Roy de Haas en Peter Meijer

Bestuursmedewerkers Theo Admiraal, Gerald Driessens, Ron van den Enden, Hans Gebuis, Ger Meesters, Anja Nusse, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot en Kees Tiemstra

Dutch Birding Travel-reports service (DBTRS) Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Nederland (03434-57501)

Telefoonlijnen Nederland: 06-320 321 28 (vogellijn 50 cpm); 078-180935 (inspreeklijn);
België: 03-4880194 (vogel- en inspreeklijn)

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

Leden Edward van IJzendoorn (voorzitter, 023-391446), Karel Mauer, Jan van der Laan, Kees Roselaar, Jelle Scharringa (secretaris, 030-532801), Hans Schekkerman, Gerard Steinhaus en Wim Wiegant (archivaris)
De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie

© 1994 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars.

ISSN 0167-2878.

Drukkerij Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Nederland

DUTCH BIRDING SERVICE KIJK EN VERGELIJK !

DUTCH BIRDING in samenwerking met SIGHTS OF NATURE

BAUSCH & LOMB ELITE LEVENSLANGE GARANTIE	**NLG**
10 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 42 (rubber) lederen etui	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
LEICA 30 JAAR GARANTIE	
10 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
ZEISS WEST 30 JAAR GARANTIE	
10 x 40 BGAT (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
7 x 42 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 56 BGAT (rubber)	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
15 x 60 BGAT (rubber) kompleet	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
10 x 25 B + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
8 x 20 B	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
OPTOLYTH 30 JAAR GARANTIE	
Alpin 10 x 40 (rubber) + speciale etui	845
Alpin 10 x 50 (rubber) + etui	950
Alpin 12 x 50 (rubber) + etui	970
Alpin 8 x 40 (rubber) + speciale tas	745
Touring 10 x 40 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
Touring 7 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
Royal 9 x 63 (rubber)	1495
Telescoop TBS 80 (groen rubber) body	1626
20 x WA lens	425
30 x WA lens	485
22 x 60 zoom	577
Telescoop TBS 80 (groen rubber) fluorite	BEL VOOR PRIJSOPGAVE
OPTICRON 5 JAAR GARANTIE (JAPANS)	
10 x 40 ZWCF (rubber) WA	355
10 x 50 ZWCF (rubber) WA	365
8 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 50 ZCF Dioptron WA	625
Telescoop (45°, 60 mm) + 20-60 x zoomlens	1045
JAPANSE / RUSSISCHE VERREKIJKERS	
8 x 30 Tento USSR + etui	110
20 x 70 ZCF + etui	625
7-15 x 35 ZCF + kompas	335
8 x 21 mini (rubber) + kompas	315
STATIEVEN	
Slik SL 67	495
505 QF (3800 gram)	538
Slik SEC 16 (met pistoolgreep, 2800 gram)	415
Autoraamstatief	135

Prijzen mv. BTW en porto *Wijzigingen voorbehouden*

INFORMATIE: ROY DE HAAS ☎ 036 - 5362819

Bovenstaande artikelen kunnen besteld worden door het vereiste bedrag over te maken op giro 4148343 tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland, ovv het/de gewenste artikel(en). De bestelling wordt binnen drie weken goed verpakt per post thuisbezorgd.

DE PUTTER

VEEL BUITEN IN REGEN OF STORM?

In een Beveruitrusting blijf je warm en droog bij:

- Waterdichte en toch ventilerende jacks en broeken
- Behaaglijke, sterke fleecetruien
- Speciale steungevende rubberlaarzen
- Rugzakken voor zware tochten of dagtourrugzakjes
- Lichtgewicht tenten
- Boeken, landkaarten, reisgidsen, slaapzakken, bergschoenen, fototassen, fietstassen, etc.
- Meer informatie of de katalogus bel dan even 070-3883700

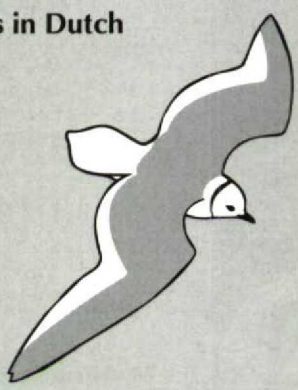
NIEUW:
Bever Amsterdam m.i.v. eind april stadhouderskade 4, tel.: 020-6843971

BEVER® ZWERFSPORT
OUTDOOR INNOVATORS

Den Haag 2521 AB Calandplein 4, Rotterdam 3031 AA A. de Ruyterweg 33-35, Utrecht 3521 GR Balijelaan 12, Arnhem 6811 LS Utrechtsestraat 5, Haarlem 2013 DC Zijlweg 63, Breda 4818 5G Wilhelminastraat 22, Apeldoorn 7311 LA Brinklaan 45, Hilversum 1211 KL Havenstraat 16, Bever Boek en Kaart 2521 AB Calandplein 4, Steenwijk Bike & Hike Centre 8332 JE Woldmeentherand 11

DUTCH BIRDING
TRAVEL-REPORTS SERVICE

- **When you are planning a birding trip or holiday abroad, ask for recent reports of fellow birdwatchers**
- **Many items available, in English as well as in Dutch**
- **Reasonably priced (non-profit base)**
- **All kinds of bird, nature and travel-reports urgently required**

For a free (only p&p costs) catalogue and other information please contact:

DIRK DE MOES
POSTBUS 94
3956 ZS LEERSUM
THE NETHERLANDS
✆ 03434 - 57501

Birding in Japan

Mark A Brazil

As European birders travel ever further afield, the allure of Siberian vagrants makes the Far East a particularly attractive destination. South-eastern Asia, especially Thailand and Malaysia, has long been drawing birders but in the Far East it is only Japan, although somewhat expensive, that offers both the quality of birding and the ease of transport that make a short trip worth while. The numbers of birders currently visiting Japan is small compared with those attracted to south-eastern Asia but the availability of English-language birding information is slowly changing that.

The first modern field guide to the birds of Japan, *Birds of Japan in natural colours* (Kobayashi 1956), greatly facilitated birding amongst the Japanese and led to the initial upsurge in the popularity of the hobby, but only for Japanese readers. It was not until the 1960s that information on the identification of Japanese birds became available in English through *Birds in Japan: a field guide* (Yamashina 1961) though, despite its title, it was more of a handbook. The change came in the early 1980s when the modern *A field guide to the birds of Japan* (Wild Bird Society of Japan 1982) was released in both English and Japanese. At last, all species then known from Japan were both described and illustrated in colour. While adequate identification material was now available, it was information on where to find the birds that was the factor limiting non-Japanese birders.

During the late 1980s and early 1990s, that situation has changed dramatically and the birder visiting Japan is now well supplied with information in English. In addition to the *Field guide* (Wild Bird Society of Japan 1982), there are two major site-by-site bird-finding guides (Brazil 1987, Robinson 1987), several excellent travel guides (eg, McQueen 1990), two excellent national road maps (Shobunsha 1991, 1993) and, most recently, a complete review of the status and distribution of the birds of Japan (Brazil 1991) and numerous magazine articles. Japan is now justly renowned for its spectacular winter gatherings of waterfowl, the magnificent Steller's Sea Eagles *Haliaeetus pelagicus*, the 100-strong flocks of Japanese Cranes *Grus japonensis* in Hokkaido (Brazil 1986, 1993a), Asia's largest flock of at least 10 000 Hooded *G monacha* and White-naped Cranes *G vipio* in Kyushu (Brazil 1994), its flocks of thrushes and buntings and, in summer, exciting endemics and eastern Asian specialities. In addition, for those with a penchant for seabirds, seabirding is both exciting and luxurious, though because it has been dealt with elsewhere (Brazil 1988, 1993d) it is not covered here.

While there is now a great deal of information available about Japan, there is still scope for ornithological exploration and new birding sites remain to be discovered. The 1980s saw the discovery of a species new to science, Okinawa Rail *Rallus okinawae*, of a previously unknown migration route of Chinese Sparrowhawk *Accipiter soloensis* (before that considered a rarity), of new breeding localities for Short-tailed Albatross *Diomedea albatrus*, Izu Islands Thrush *Turdus celaenops* and Ijima's Warbler *Phylloscopus ijimae* and of many new raptor migration watchpoints. Many new species were added to the Japanese list during the last decade and no doubt much remains to be discovered.

Geography, topography and climate

Japan, comprising of four main islands and innumerable smaller islands scattered offshore, extends for more than 3500 km, between 20 and 45:30 N, along the western rim of the Pacific Ocean, off the eastern coast of the Asian continent. Its position in the Palearctic means that it shares a proportion of its avifauna with north-western Europe. The south-western islands, the Nansei Shoto, form a boundary with the Oriental region. Thus, for the visiting European birder there is a firm base of familiarity while the long list of specialities makes birding in Japan a mouth-watering proposition.

The main island chain consists, from north to south, of Hokkaido, Honshu, Shikoku and Kyushu. Other ornithologically important, very long island chains extend out into the Pacific Ocean. Extending south for more than 1100 km from central Honshu are the Izu, Ogasawara (Bonin) and Iwo (Volcano) Islands while the islands of the Nansei Shoto extend in a curving arc more

31 Steller's Sea Eagle / Stellers Zeearend *Haliaeetus pelagicus,* Hokkaido, Japan, February 1988 *(Mark Brazil/Images of Japan)*

32 Japanese Crane / Chinese Kraanvogel *Grus japonensis,* Kushiro, Hokkaido, Japan, 5 March 1994 *(Enno B Ebels)*

33 Baer's Pochard / Baers Witoogeend *Aythya baeri*, Ukima Park, Tokyo, Japan, 3 March 1994 *(Enno B Ebels)* **34** Lidth's Jay / Lidths Gaai *Garrulus lidthi*, Amami-oshima, Japan, 11 March 1983 *(Mamoru Tsuneda/Images of Japan)* **35** Latham's Snipe / Japanse Snip *Gallinago hardwickii*, Hokkaido, Japan, June 1984 *(Mark Brazil/Images of Japan)* **36** Amami Woodcock / Amamihoutsnip *Scolopax mira*, Nansei Shoto, Japan *(Mark Brazil/Images of Japan)*

than 1000 km south-west from Kyushu to tiny Yonaguni-jima, which lies in sight of Taiwan. To see a representative cross-section of Japan's avifauna, it is important to travel the full length of the archipelago, from Hokkaido to at least Okinawa, both in summer and winter.

Nearly 75% of Japan's 370 000 km^2 land area is mountainous. Mountain ranges form the spine of Honshu and also dominate both Hokkaido and Kyushu. Volcanoes too are numerous, as are crater lakes and hot springs. Many peaks rise to more than 2000 m, some to more than 3000 m, and, as a result, hillsides and valleys are steep, rivers tend to be short and swift-flowing and there are few large open plains. The coastline is much indented, largely rocky (or concreted!) but also with some remaining (and seriously threatened!) wetlands and estuaries (Brazil 1993b).

Japan's climate is distinctly seasonal. Cold north-westerly winds dominate in winter, bringing heavy snows to the Sea of Japan coast and dry cold invigorating weather to the Pacific coast. Sea-ice reaches Hokkaido's shores and its winter is subarctic in intensity. Spring, symbolized by the cherry blossom front, moves up the Japanese island chain beginning in late February in the far south but only reaching Hokkaido in May. Then comes the rainy season which lasts about one month, also following the blossom track but not reaching Hokkaido, and which can bring prolonged rain. Summer is hot and humid but by mid-August both temperature and humidity begin to fall. Late summer and autumn, especially September and October, is the typhoon season. These brief tropical storms are extremely powerful but often bring in their wake interesting seabirds (Brazil 1993d). From mid-October onwards, cool weather is to be expected and autumn colours are absolutely superb. Winter settles in during November and December.

The main reasons for Japan having such a fascinating avifauna with such an interesting diversity of species relate to its long isolation from the continent, the number of isolated islands, its great length and great range of climate and habitats and its having escaped 'recent' catastrophic glaciation. As a result, Japan's avifauna includes montane specialties, northern and Siberian elements, southern Oriental elements, a broad selection of eastern Asian species plus little-known island endemics. Japan is also situated on a major Pacific-rim flyway and hence receives a wide variety of migrants. Furthermore, a remarkable number and diversity of seabirds breed or winter in Japanese waters or pass through on migration. An abundance of ferries passing through these waters make exciting seabirding an additional feature of a visit to Japan (Brazil 1988, 1993d).

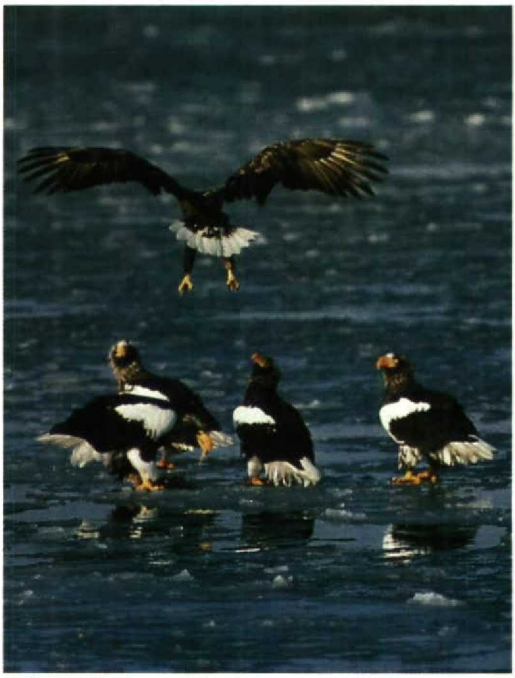
The very best times for visiting Japan are during early summer, particularly late May and June, and mid-winter, particularly late January and February. In either season, it is possible to observe more than 200 species. Spring and autumn migration periods are also exciting, especially if spent on one of the islands in the Nansei Shoto or in the Sea of Japan (Brazil 1993c) but since visits during these seasons will miss a number of the species most wanted by visiting birders, spring and autumn are best avoided when available time is limited.

Hokkaido

The avifauna of Hokkaido is, with few exceptions, exclusively Palearctic and bears a strong similarity to regions like Sakhalin and Ussuriland. It is characterized by species of northern origin though it lacks a number of true Siberian species. Even so, it forms the southern limit for a number of northern breeding species.

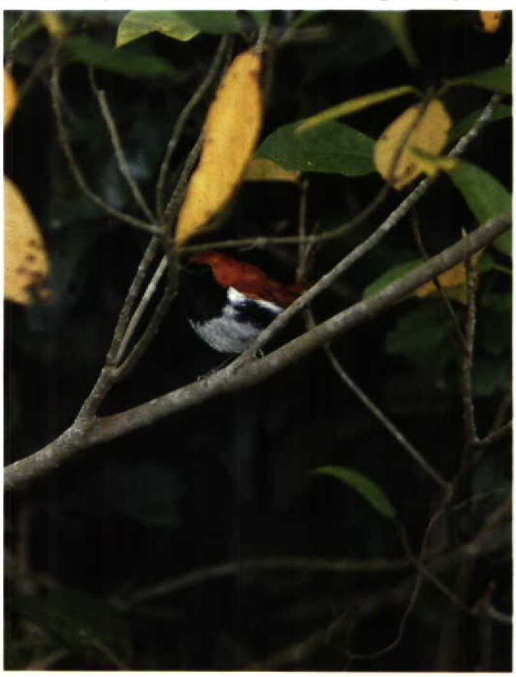
Eastern Hokkaido in particular offers ornithological excitement. In winter, after arriving in Kushiro by ferry, a good circuit takes in three sites north of Kushiro where Japanese Cranes gather in flocks of up to 100, the excellent forests around Kawayu for woodpeckers and Hazel Grouse *Bonasa bonasia* and Rausu on the Shiretoko, snow-bound in winter and home to a huge gathering of Steller's Sea Eagle which roost in wooded valleys and hunt offshore (Brazil 1993a). There are large concentrations of Slaty-backed *Larus schistisagus* and Glaucous-winged Gulls *L glaucescens* here too. Then, one can travel down the east coast to Odaito Bay, with its huge flocks of Whooper Swans *Cygnus cygnus* and wintering Glaucous Gulls *L hyperboreus*, before continuing to Capes Nosappu and Ochiishi to look for Red-faced Cormorant *Phalacrocorax urile*, Spectacled Guillemot *Cepphus carbo* and other alcids, and more raptors including Gyrfalcon *Falco rusticolus*. In summer, this circuit can be reversed, first travelling eastwards from Kushiro to Cape Kiritappu to look for Tufted Puffins *Lunda cirrhata* and at night Leach's Petrels *Oceanodroma leucorhoa*, then to the meadows, coastal marshes and forests around Lake Furen and Cape Ochiishi to search for Japanese Crane, White-tailed Eagle *H albicilla*, Latham's Snipe *Gallinago hardwickii*, Gray's Grasshopper *Locus-*

37 Blakiston's Fish Owl / Blakistons Visuil *Ketupa blakistoni*, Hokkaido, Japan *(Sumio Yamamoto/Images of Japan)* **38** Steller's Sea Eagles / Stellers Zeearenden *Haliaeetus pelagicus* and White-tailed Eagle / Zeearend *H albicilla*, Shiretoko, Hokkaido, Japan *(Noboru Okada/Images of Japan)* **39** Bonin Islands Honeyeater / Boninhoningeter *Apalopteron familiare*, Haha-jima, Ogasawara Islands, Japan, June 1987 *(Mark Brazil/Images of Japan)* **40** Ryukyu Robin / Ryukyuroodborst *Erithacus komadori*, Ryukyu, Japan, 29 January 1984 *(Mamoru Tsuneda/Images of Japan)*

tella fasciolata, Lanceolated *L lanceolata* and Middendorff's Grasshopper Warblers *L ochotensis*, Siberian Rubythroat *Luscinia calliope*, Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, Long-tailed Rosefinch *Uragus sibiricus* and Black-faced Bunting *Emberiza spodocephala*. The marshes at Notsuke, just north-east of Odaito Bay, have breeding Yellow-breasted Buntings *E aureola* while the forests of the Shiretoko are home to Grey Buntings *E variabilis*. Crossing the peninsula to the Okhotsk coast, a visit to Tofutsu-ko is worth while for breeding Falcated Duck *Anas falcata* and Hobby *F subbuteo*, and then to the forests near Kawayu for Japanese Green Pigeon *Treron sieboldii*, Hodgson's Hawk Cuckoo *Cuculus fugax*, Jungle Nightjar *Caprimulgus indicus*, White's Thrush *Zoothera dauma*, Narcissus Flycatcher *Ficedula narcissina*, Siberian Blue Robin *L cyane*, Eastern Crowned *P coronatus* and Pale-legged Warbler *P tenellipes*, Red-cheeked Starling *Sturnus philippensis* and Meadow Bunting *E cioides* to name but a few.

Honshu and Shikoku

Though predominantly Palearctic, these islands are greatly influenced by the proximity of the Oriental region. In summer, climate, vegetation and birds suggest an almost tropical setting. The region receives the greatest number of migrants and accidentals, but also attracts certain species which do not breed elsewhere in Japan, and is home to several endemics. These groups of species include Swinhoe's *O monorhis* and Band-rumped Petrels *O castro*, Rock Ptarmigan *Lagopus mutus*, Copper *Syrmaticus soemmerringii* and Green Pheasants *Phasianus versicolor*, Japanese Green Woodpecker *Picus awokera*, Fairy Pitta *Pitta nympha*, Grey-headed Lapwing *Hoplopterus cinereus*, Painted Snipe *Rostratula benghalensis*, Tiger Shrike *Lanius tigrinus*, Alpine Accentor *Prunella collaris*, Japanese Marsh Warbler *Megalurus pryeri*, Japanese Reed *E yessoensis* and Japanese Yellow Buntings *E sulphurata* and, until the early 1980s, Japanese Crested Ibis *Nipponia nippon* (now extinct in the wild in Japan).

Most birders will arrive in Tokyo and some excellent birding is available for those staying in the city. The Meiji Shrine and its wooded park holds Japanese Pygmy Woodpecker *Picoides kizuki*, Brown-eared Bulbul *Hypsipetes amaurotis*, Japanese Bush Warbler *Cettia diphone*, Varied Tit *Parus varius*, Japanese White-eye *Zosterops japonica*, Oriental Greenfinch *Carduelis sinica* and Azure-winged Magpie *Cyanopica cyana* and, in winter, a flock of Mandarin Duck *Aix galericulata*. The lakes at Ueno Zoo and other parks attract many ducks, sometimes including Baer's Pochard *Aythya baeri*. The estuaries of Yatsuhigata and of the Tama river are excellent for ducks, gulls and shorebirds while the upper reaches of the Tama river have breeding Long-billed Plover *Charadrius placidus* and, in winter, large flocks of ducks including Falcated Duck and Smew *Mergus albellus*. Further afield, the wooded hills of Karuizawa, Oku-Nikko and the lower slopes of Mount Fuji provide most of Japan's forest specialists, from Copper Pheasant and Japanese Green Woodpecker to Japanese Grosbeak *Eophona personata* year-round and, in summer, Siberian Thrush *Z sibirica*, Japanese Robin *Erithacus akahige* and Blue-and-White Flycatcher *Muscicapa cyanomelana*. East of Tokyo, the marshes of Kasumigaura harbour, in summer, Schrenck's Little Bittern *Ixobrychus eurhythmus*, Japanese Marsh Warbler and Japanese Reed Bunting.

The mountains of central Honshu will attract those who like serious hiking and who probably will find Hodgson's Hawk Eagle *Spizaetus nipalensis*, Nutcracker *Nucifraga caryocatactes* and Rock Ptarmigan. Most visitors, however, will spare little time for Honshu after having spent several days on trips out of Tokyo though waterfowl lovers probably will want to visit Lake Izunuma in northern Honshu to see the wintering flocks of Bean *Anser fabalis* and White-fronted Geese *A albifrons* and Katano-kamo-ike, on the west coast, for the now rare Baikal Teal *A formosa*, or will want to search for the Chinese Merganser *M squamatus* which, since the mid-1980s, have wintered for several consecutive years on the upper reaches of the Kiso river above Nagoya. Longer-term visitors will want to visit Cape Irago to watch autumn raptor migration and will seek out the remaining mud-flats along the Pacific coast for rarer migrant shorebirds such as Spoon-billed Sandpiper *Eurynorhynchus pygmeus* and Nordmann's Greenshank *Tringa guttifer* among the large flocks of Red-necked Stints *Calidris ruficollis*, Sharp-tailed Sandpipers *C acuminata* and Grey-tailed Tattlers *Heteroscelus brevipes*.

Islands of the Pacific Ocean and the Sea of Japan

Having addressed the main species of the larger islands, birders should turn their attention to Japan's Pacific islands. The nearest readily accessible and most worthwile for a visit is Miyake-jima in the Izu Islands. The local and endemic

resident Izu Islands Thrush is the main attraction but Japanese Woodpigeon *Columba janthina* is also resident here and, in summer, Ijima's Warbler and Japanese Robin are to be looked for too.

Those with extra time may want to travel further south to the Ogasawara Islands. This journey not only offers excellent opportunities for seabirding but at the end of it there is the endemic Bonin Islands Honeyeater *Apalopteron familiare* (Brazil 1987, 1993d).

The islands off the coast of the Sea of Japan are much smaller and have few residents and no endemics but, if names like Fair Isle, The Isles of Scilly, Falsterbo or Point Pelee excite you, the islands of Awashima and Tobishima off northern Honshu, Hegura off central Honshu and Tsushima off northern Kyushu should be high priorities. From late April to early June and from September to early November, almost any wagtail, thrush, warbler, flycatcher or bunting on the Japanese list is likely to turn up. Siberian Rubythroat, Siberian Blue Robin, White's and Siberian Thrushes, Pale-legged Warbler, Mugimaki *F mugimaki*, Yellow-rumped *F zanthopygia* and Narcissus Flycatchers, Japanese Paradise Flycatcher *Terpsiphone atrocaudata* and Little *E pusilla*, Chestnut *E rutila*, Yellow-breasted and Tristram's Buntings *E tristrami* may all be temptations for the visiting birder (Brazil 1993b).

Kyushu

On Kyushu, mainland Japanese endemics such as Copper Pheasant and Japanese Green Woodpecker have their southern limits. In summer, every visiting birder should go there for Fairy Pitta and Japanese Paradise Flycatcher. In winter, the rice-fields around Arasaki are the famed roost and feeding sites of up to 9000 Hooded and 1000-1500 White-naped Cranes, a few Common *G grus* and Sandhill Cranes *G canadensis* and, more occasionally, these are joined by an accidental Demoiselle *Anthropoides virgo* or a Siberian White Crane *G leucogeranus* and, in 1989, even by a Swan Goose *A cygnoides*. Exploring the surrounding fields and copses is likely to produce species like Daurian Jackdaw *Corvus dauuricus* and thrushes, starling flocks, buntings (including Black-faced, Meadow, Rustic *E rustica*, Grey-headed and sometimes Pallas's Reed Buntings *E pallasii*), Japanese and Chinese Grosbeaks *E migratoria* and a regular flock of Penduline Tits *Remiz pendulinus*. The nearby Takaono river is a good place for Great Pied Kingfisher *Ceryle lugubris*, Long-billed Plover and Japanese Wagtail *Motacilla grandis*. Among the citrus groves and patches of woodland on the low hills beyond the crane site, flocks of Dusky *T eunomus* and Pale Thrushes *T pallidus*, Japanese Bush Warbler (singing even in February) and, in shady areas, Yellow-throated *E elegans* and Grey Buntings can be found.

At the huge inland sea known as Ariake-kai (north of Arasaki), the wintering flocks of shorebirds on the mud-flats include Dunlin *C alpina* and Curlew *Numenius arquata* and perhaps even a Far Eastern Curlew *N madagascariensis* or a Black-faced Spoonbill *Platalea minor* near Isahaya. A significant proportion of the world's population of the endangered Saunders's Gull *L saundersi* winters in Ariake-kai too (Brazil & Moores 1993) and recently, up to six Great Black-headed Gulls *L ichthyaetus* have been found wintering here (Brazil 1991). In autumn, hordes of migrant Red-necked Stints and Dunlins together with Great Knot *C tenuirostris*, Terek Sandpiper *Xenus cinereus* and perhaps even Asiatic Dowitcher *Limnodromus semipalmatus* can be seen. Along the northern shore of this bay, on the reclaimed land and mud-flats near Saga, more shorebirds, raptors, such as Merlin *F columbarius* and Eastern Marsh Harrier *Circus spilonotus*, starlings and buntings are present. If you have plenty of time, continue northwards to the rivers and estuaries near Fukuoka. The Zuibaiji river at Imazu and Wajiro tidal flat are particularly good in autumn when there is always a chance of Nordmann's Greenshank or Spoon-billed Sandpiper. In winter, Eurasian Spoonbill *P leucorodia* and Black-faced Spoonbill and Saunders's Gull are usually present among the more mundane Great Cormorant *P carbo*, Spot-billed Duck *A poecilorhyncha* and several species of wintering shorebirds.

After visiting the northern rivers, complete the circuit by passing down the eastern side of Ariake-kai and visiting Mount Aso. The world's largest caldera and a huge steaming crater provide a tremendous backdrop and here you will find more Yellow-throated Buntings, Long-tailed Rosefinches and, with some luck, perhaps a flock of Japanese Waxwings *Bombycilla japonica* or a Copper Pheasant.

From late May onwards, the evergreen broadleaf forests around Mi-ike, a small lake on the eastern flanks of Mount Takachihomine, are very good for the most colourful of all Japanese breeding birds, the Fairy Pitta. While searching for them, Japanese Green Pigeon, White-backed *Dendrocopos leucotos*, Japanese Green and Japanese Pygmy Woodpeckers, Japanese Wag-

tail, Ashy Minivet *Pericrocotus divaricatus*, Japanese Paradise Flycatcher, Narcissus Flycatcher and Japanese Grosbeak can all be found.

Nansei Shoto

On the Nansei Shoto, the island chain stretching between Kyushu and Taiwan, the Oriental and Palearctic faunal regions intergrade. As a result, the avifauna is of great interest and importance. The endemic birds of the Nansei Shoto are an important aspect of planning a visit to Japan at any season. Several insular endemics occur here, some ranging throughout the island chain, such as Ryukyu Robin *E komadori* and Ryukyu Minivet *P tegimae*, some being restricted to only one or a few islands, such as Lidth's Jay *Garrulus lidthi* and Amami Thrush *Z major* (Amami-oshima), Pryer's Woodpecker *Sapheopipo noguchii* and Okinawa Rail (northern Okinawa) and Amami Woodcock *Scolopax mira* (from Amami-oshima to Okinawa). The endemic Ryukyu Serpent Eagle *Spilornis perplexus* occurring in the Yaeyama Islands has only recently been accorded species rank (Ferguson-Lees et al in prep), being formerly considered a subspecies of Crested Serpent Eagle *S cheela*. Ryukyu Scops Owl *Otus elegans* is virtually a Japanese endemic occurring from Amami-oshima to Yonaguni-jima (and also on Lanyu Island, off south-eastern Taiwan). In addition, there are many southerly species, such as Cinnamon Bittern *I cinnamomeus*, Malay Night Heron *Gorsachius melanolophus*, Purple Heron *Ardea purpurea*, Barred Buttonquail *Turnix suscitator*, Banded Crake *Rallina eurizonoides*, White-breasted Waterhen *Amaurornis phoenicurus*, Formosan Green Pigeon *Treron formosae*, Pacific Swallow *Hirundo tahitica* and Chinese Bulbul *Pycnonotus sinensis*, which all breed here but not further north in Japan. There are relatively few winter and summer visitors but the islands do receive many migrants and vagrants.

Amami-oshima

Amami-oshima is the first port of call on a journey down the Nansei Shoto. The endemic Lidth's Jay, a noisy colourful corvid, may be found while driving south-west from the airport or, more likely, beyond the capital of Naze along a track which runs the length of the island. This track, the 'supa-rindo', which runs along the wooded hills forming the spine of the island, is one place to look for the reasonably common Amami Woodcock at night. If you are visiting Amami in winter, beware of confusion with Woodcock *S rusticola* which winters here (cf Brazil & Ikenaga 1987). While looking for the woodcock, it is easy to hear Ryukyu Scops Owl. At dawn, look for Ryukyu Robin singing or calling from dense track-side vegetation and you may be lucky and surprise an Amami Thrush along the track. You will also encounter Formosan Green Pigeon, Japanese Woodpigeon and Ryukyu Minivet in the same area. The hill top forests are also inhabited by the Amami Woodpecker *D (leucotos) owstoni*. By contrast to the lush greenery of the forested hills, the drier northern lowlands around the airport are generally less exciting for birds though the sugar-cane fields are good for Barred Buttonquail (Brazil 1993e).

Okinawa

Okinawa, the largest island of the Nansei Shoto, is home to a number of Ryukyu specialities including two species restricted to this island. At the southern end of Okinawa lies the Man-ko, a much reclaimed estuary but still an excellent site to start a visit to Okinawa. From August to April, many shorebirds such as Lesser Sand Plover *C mongolus*, Grey-tailed Tattler and Red-necked Stint, and ducks and herons congregate here in large numbers. Saunders's Gulls are present virtually every winter and Black-faced Spoonbills are quite regular visitors.

It is in the wooded hills of the northern part of the island, known as Yambaru, that the resident endemics are to be looked for. Yambaru can be crossed by route 2 from which at least four drivable tracks lead to the forested slopes inhabited by Pryer's Woodpecker and Okinawa Rail. These species can sometimes be difficult to find but are by no means impossible for the persistent. The woodpecker, which often nests near these hill tracks, is best searched for at dawn around mature trees. The rail is a secretive bird of the forest floor, yet it sometimes roosts high in trees, so the most successful strategy is to search the trees beside the forest roads at night for roosting birds. Along the same tracks, Amami Woodcock and Ryukyu Scops Owls can be found. More easily observed are Ryukyu Robin, Ryukyu Minivet, Formosan Green Pigeon, Japanese Woodpigeon, Japanese Lesser Sparrowhawk *A gularis*, Ruddy Kingfisher *Halcyon coromanda* and Japanese Paradise Flycatcher; in winter, Grey-faced Buzzard *Butastur indicus* is common both in the hills and the lowlands. Non-endemic species in Yambaru include the common Eastern Reef Egret *Egretta sacra*, Blue Rock Thrush *Monticola solitarius* and, in summer, Black-naped *Sterna suma-*

trana and Roseate Terns *S dougallii* can be seen offshore.

When travelling up or down the island, the rice paddies and rush fields just north of Kin on the Pacific side should not be missed. This is the best all-round birding site on the island and is excellent for migrating shorebirds and wintering Wood Sandpiper *T glareola*, Temminck's *C temminckii* and Long-toed Stints *C subminuta*, as well as snipe (including Pintail Snipe *G stenura* and sometimes even Swinhoe's Snipe *G megala*) and provides a change from intensive forest birding. Accidentals such as Swan Goose, Baillon's Crake *Porzana pusilla*, Black-capped Kingfisher *H pileata*, Redwing *T iliacus*, Bimaculated Lark *Melanocorypha bimaculata* and Savannah Sparrow *Passerculus sandwichensis* have been found here. Kijyoka, north of Nago and Mount Tano on route 58, is another area of wet fields worth checking. Cinnamon Bittern is resident here and around nearby sugar cane fields there are Barred Buttonquails. The very northernmost tip of Okinawa, Cape Hedo, can also be of interest during the migration periods, as is a good observation point on the top of Mount Tano. In recent years, large numbers of Chinese Sparrowhawks have been found to migrate over Okinawa in late September and early October and Mount Tano is a good place to watch them from (Brazil 1993e).

Yaeyama Islands

The coral reef-fringed subtropical Yaeyama Islands make a final destination. From a birding point of view, the only islands of significance are Ishigaki, Iriomote and Yonaguni and visiting these by boat in late spring and early summer can be excellent for seabirds (Brazil 1988, 1993d). These small islands are much closer to Taiwan than to Okinawa and can be visited on route to Taiwan on the ferry from Okinawa to Keelung which calls in at Ishigaki. Ryukyu Serpent Eagle breeds here as does Purple Heron and both are most easily seen on Iriomote. Chinese Bulbul is resident and often common around pineapple fields while Yellow Wagtail *M flava* and Red-throated Pipit *Anthus cervinus* both occur in winter on crop fields and dung heaps and there are often Chinese *Sturnus sinensis* and Silky Starlings *S sericeus* as well. The two real Yaeyama specialties, Malay Night Heron and Banded Crake, are not endemics but can not be seen further north in Japan. Malay Night Heron, more easily seen here than anywhere else in the world, is to be found in worm-rich areas adjacent to mangroves near river mouths, and near stockfields, in south-eastern Ishigaki and northern Iriomote. Banded Crake is now very rare, seemingly having been largely swamped by the rapidly expanding population of White-breasted Waterhen. A number of species new to Japan, including Collared Kingfisher *H collaris*, Hooded Pitta *P sordida*, Long-tailed Shrike *L schach*, Grass Owl *Tyto capensis* and Philippine Duck *A luzonica*, have been found here and no doubt more will follow (Brazil 1993e).

Additional dimensions

While travelling, it is impossible not to be exposed to the extremely distinctive and fascinating culture of Japan, entirely different from that in Europe; for those armed with a spirit of adventure a marvellous experience. While birding, it is impossible not to notice some of Japan's other wildlife. On Hokkaido, red fox *Vulpes vulpes* and sika deer *Cervus nippon* are common and conspicuous, brown bear *Ursus arctos* a possibility, and Asiatic chipmunks *Tamias sibiricus* widespread. On Honshu and Kyushu, you are more likely to see raccoon dogs *Nyctereutes procyonides* and Japanese macaques *Macaca fuscata* and, with luck in the mountains, the strange goat-antelope Japanese serow *Capricornis crispus*, perhaps a wild boar *Sus scrofa* or even an Asiatic black bear *Selenarctos thibetanus*. At night, while owling, you may come across the cat-sized giant flying squirrel *Petaurista leucogenys*. In the Nansei Shoto, Ryukyu flying foxes *Pteropus dasymallus* are to be looked for at night and, on Amami-oshima, while looking for the woodcock, the endemic Amami black rabbit *Pentalagus furnessi*.

Conclusion

A visit to Japan of 3-4 weeks, taking in Hokkaido, central Honshu, Miyake-jima, Kyushu, Amami-oshima and Okinawa and one or more seabirding trips, in winter or summer, should produce a list of 200-220 species. While this is less than is possible in many other countries, it will be packed with quality and excitement. Many of Japan's more interesting species remain poorly studied and, sadly, the fate of birds such as Blakiston's Fish Owl *Ketupa blakistoni* and Pryer's Woodpecker hangs in the balance. But, while some species are lost, others are colonizing the islands, and each year new species are added to the toal. The potential for finding new vagrants still remains enormous.

References

Brazil, M A 1986. Birdwatching year in Hokkaido. Birding 18: 91-97.

Brazil, M A 1987. A birdwatcher's guide to Japan. Tokyo.

Brazil, M A 1988. Seabird watching in Japanese waters. Sea Swallow 37: 11-19.

Brazil, M A 1991. The birds of Japan. London.

Brazil, M A 1993a. The world's most spectacular raptor – Steller's Sea Eagle. Birding World 6: 28-31.

Brazil, M A 1993b. Wetlands: the Japanese Connection. Forest and Bird 268: 27-33.

Brazil, M A 1993c. Bird islands of the East. Birdwatch 1 (6): 38-41.

Brazil, M A 1993d. Seabirding in Japan. Dutch Birding 15: 160-166.

Brazil, M A 1993e. Birding in southern Japan. Birding 25: 224-236.

Brazil, M A 1994. Arasaki: Japan's wintering crane capital. Birding World 7: 67-70.

Brazil, M A & Ikenaga,H 1987. The Amami Woodcock *Scolopax mira*: its identity and identification. Forktail 3: 3-16.

Brazil, M A & Moores, N 1993. The importance of Japanese wetlands as wintering grounds for the endangered Saunders's Gull *Larus saundersi*. Forktail 8: 113-118.

Ferguson-Lees, J et al in prep. Birds of prey: an identification guide to the raptors of the world. London.

Kobayashi, K 1956. Birds of Japan in natural colours. Osaka.

McQueen, I 1990. Japan: a travel survival kit. Victoria.

Robinson, J W 1987. A birder's guide to Japan. Santa Monica.

Shobunsha 1991. Road atlas Japan. Tokyo.

Shobunsha 1993. Mapple: Nippon. Tokyo.

Wild Bird Society of Japan 1982. A field guide to the birds of Japan. Tokyo.

Yamashina, Y 1961. Birds in Japan: a field guide. Tokyo.

Mark A Brazil, 27 Colville Road, Melton Constable, Norfolk NR24 2DD, UK

Amerikaanse Goudplevieren op Texel en bij Stavoren in oktober en november 1989

Enno B Ebels, Tom M F Kompier & Klaas Zwaan

In het najaar van 1989 werden twee gevallen van de Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica* in Nederland vastgesteld. Ze betroffen het tweede en derde door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) aanvaarde geval. Het eerste geval betrof een vogel die in november 1900 bij Birdaard, Friesland, werd verzameld maar pas onlangs als zodanig werd gedetermineerd (Roselaar 1990). In dit artikel worden de waarnemingen uit 1989 beschreven en van commentaar voorzien.

Texel

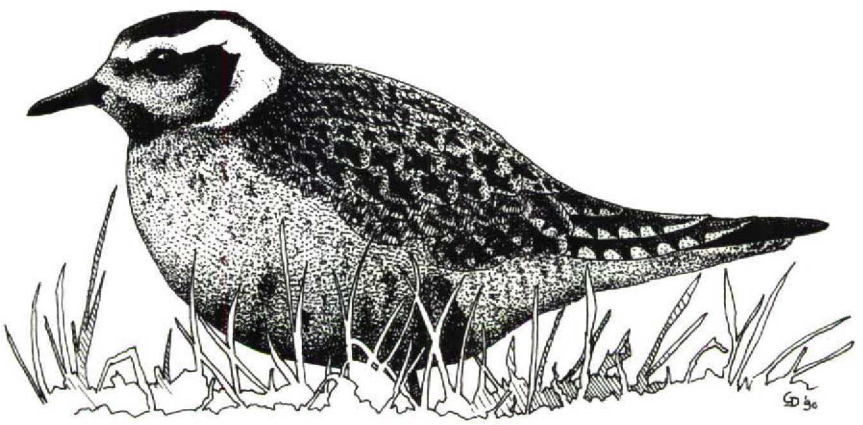
Op 19 oktober 1989, tijdens de DBA-vogelweek op Texel, Noordholland, waren Tom Kompier, Arjen Leendertse en Arnold Meijer samen aan het vogelen. Door de harde wind had het weinig zin in de bosjes zangvogels te zoeken en dus besloot het drietal zich te concentreren op een aantal steltloperplekken. Om c 14:15 bekeken ze in de Mokbaai, aan de zuidkant van het eiland, een groep Goudplevieren *P apricaria*. Een Zilverplevier *P squatarola* werd min of meer voor de grap op de kenmerken van een 'kleine goudplevier' *P dominica/fulva* gecheckt. De grap werd echter serieus toen achter deze Zilverplevier een goudplevier uit een slenkje stapte, die duidelijk afweek van de aanwezige Goudplevieren. Opvallend waren de scherp afgetekende witte wenkbrauwstreep die over de hals doorliep en afboog naar de borst, de grijzere mantel dan bij Goudplevier, de nog aanwezige restanten van het zomerkleed op de onderdelen, het afwijkende postuur en het afwijkende foerageergedrag. Toen even later de grijze ondervleugel zichtbaar werd was zeker dat het hier een nieu-

we soort betrof voor alle op het eiland aanwezige vogelaars. Nadat het nieuws was verspreid konden die middag c 40 mensen, waaronder ook nog enkele vogelaars van de vaste wal, de vogel bekijken. Men kwam tot de conclusie dat het een Amerikaanse Goudplevier *P dominica* betrof, het tweede geval voor Nederland en het eerste sinds 1900.

De volgende ochtend werd de vogel aanvankelijk niet aangetroffen maar aan het eind van de ochtend vond Wim Wiegant de vogel terug in een grote groep overtijende Goudplevieren langs de Watermolenweg, vlak bij de Mokbaai. Later op de dag werd de vogel weer in de Mokbaai aangetroffen. Hoewel de waarnemingen steeds korter en minder voorspelbaar werden is de vogel tot zeker 26 oktober in het gebied gezien.

De beschrijving is samengesteld aan de hand van notities van Enno Ebels en TK, schetsen van AM en Gerald Driessens en foto's van Hans Gebuis en René Pop.

GROOTTE & BOUW Postuur iets anders dan van Goudplevier, met langere nek en kleinere kop, maar rest van vogel niet opvallend slank. Buik vrij zwaar, waardoor postuur 'bulky' lijkend. Iets kleiner dan Goudplevier, maar nauwelijks opvallend. Poten mogelijk iets langer dan bij Goudplevier maar eveneens niet opvallend. Poten in vlucht niet zichtbaar of opvallend voorbij staart stekend. Afstand van uiterste punt van tertials tot staartpunt geschat c 1,5 cm. Tertials tot iets voorbij helft van staart reikend, maximaal tot 3/5 van zichtbare deel van staart. Hierdoor vleugelpunten voor relatief groot deel onbedekt. Handpennen c 0,5 cm voorbij staart stekend. Op sommige foto's projectie voorbij staart zichtbaar groter. Zichtbare deel van handpennen voor staartpunt ten opzichte van deel voorbij staartpunt c 3:1. Snavel relatief iets langer dan bij Goudplevier maar met even diepe snavelbasis. Snavellengte 'omgeklapt' vanaf bevedering tot vlak achter oog reikend.
KOP & HALS Bovenkop donkerbruin met lichte bleekgele streepjes, donkerder dan achterkop en nek. Nek vrij egaal grijs, iets lichter dan bovenkop. Donkere oogstreep, vaag voor oog, achter oog uitlopend in opvallende donkere, relatief warm gekleurde grijsbruine oorstreek, contrasterend met brede, zeer opvallende witte wenkbrauwstreep (met achter oog vage roomkleurige of bleekgele zweem, wenkbrauwstreep veel witter dan bij alle aanwezige Goudplevieren), voor oog meer lichtgrijs en verbonden met lichtgrijs voorhoofd. Wenkbrauwstreep achter oog breder dan voor oog en achter oog scherp omknikkend naar beneden. Kop onder oog licht grijswit. Teugel en voorste deel van wangen licht bruinachtig. Donkere band van oorstreek naar keel, waardoor witte vlek onder oog geheel door donkere tekening omzoomd. Bij aanzicht van kop recht van voren witte wenkbrauwstreep, wit voorhoofd en lichte vlek onder oog samen opvallend licht kruis vormend.
BOVENDELEN Grijs met witte en paar gele vlekjes, totaalindruk duidelijk grijzer en donkerder dan bij alle aanwezige Goudplevieren. Mantel bruin, veren met donkerbruin centrum en lichtgele zoom. Schouderveren bruin met lichtgrijze zoom. Lichte zomen samen vage lichtere lijntjes op schouders vormend. Door verschil in kleur van veerzomen schouders (evenals tertials en staart) grijzer lijkend dan mantel. Bovenstaart donkerbruin met wittige streepjes.
ONDERDELEN Borst vlekkerig grijsbruin. Kin en middelste deel van keel zwart gevlekt, overgaand in grijze hals en borst. Zijkant van keel wittig met vanaf snavelbasis uitwaaierende donkere streepjes. Witte wenkbrauwstreep achter oog scherp omknikkend naar beneden en verbredend, naar beneden als vage lichte baan doorlopend en ter hoogte van vleugelboeg afbuigend

FIGUUR 1 Amerikaanse Goudplevier / American Golden Plover *Pluvialis dominica*, Texel, Noordholland, oktober 1989 *(Gerald Driessens)*

41 Amerikaanse Goudplevier / American Golden Plover *Pluvialis dominica*, Texel, Noordholland, oktober 1989 *(René Pop)*

42 Amerikaanse Goudplevier / American Golden Plover *Pluvialis dominica*, Stavoren, Friesland, 19 november 1989 *(Klaas Zwaan)*

naar borst. Flank grijswit tot bruinwit met donkere vlekjes en schubjes, overgaand in zwarte middenbuik. Op verse geruide (lichte) winterkleedveren geen geel zichtbaar. Onregelmatige tekening en overgang van zwarte buik naar flanken enigszins lijkend op buiktekening van Kolgans *Anser albifrons*. Zwart tot op onderbuik doorlopend. Anaalstreek en onderstaartdekveren wit met aan één zijde geïsoleerd zwart vlekje op onderstaartdekveren.

VLEUGEL Tertials donkergrijs tot donkerbruin met donkere en lichte dwarsbandering op zoom. Handpennen donkerbruin tot zwart, donkerder dan bij Goudplevier. Ondervleugel lichtgrijs, onmiskenbaar donkerder dan witte ondervleugel van Goudplevier. Naar oksel toe mogelijk iets donkerder, maar verder niet opvallend getekend.

NAAKTE DELEN Oog donker. Poot donkergrijs. Snavel zwart.

VLUCHT Bovendelen in vlucht egaal grijsachtig met smalle lichte vleugelstreep. Volgens enkele waarnemers vleugelstreep smaller en minder opvallend dan bij Goudplevier.

GEDRAG Voortdurend verblijvend in hoog (kwelder)gras, vaak alleen kop of nog minder zichtbaar. Vrij solitair opererend maar meestal wel in nabijheid van enkele Goudplevieren of Zilverplevieren. Aan Watermolenweg tussen Goudplevieren rustend. In Mokbaai foeragerend in open gedeelte met laag gras en slikrandjes, vaak wadend in slenkjes. Tijdens foerageren behoedzaam en vrij langzaam voedselpikkend, bijna reigerachtig, anders dan onrustiger wroetende Goudplevieren.

GELUID Niet gehoord.

De determinatie is voornamelijk gebaseerd op Hayman et al (1986) en Lewington et al (1991). Verder is gebruik gemaakt van argumenten uit de behandeling door de CDNA (in litt).

Door de grijze ondervleugel was meteen duidelijk dat het om een Aziatische Goudplevier *P fulva* of Amerikaanse Goudplevier moest gaan. De witte wenkbrauwstreep zonder opvallende gele tint, het ontbreken van geel op de rest van de kop en op het reeds geruide deel van de buik en flanken, de overwegend grijze tot grijsbruine bovendelen en egaal grijsbruine nek (duidelijk grijzer dan bij Goudplevier) en het lange zichtbare deel van de handpennen ten opzichte van de tertials passen beter op Amerikaanse Goudplevier dan op Aziatische Goudplevier. Hoewel het door de grote afstand niet mogelijk was om goede foto's van de vogel te maken, is op het beschikbare materiaal toch zichtbaar dat de vleugelpunten lang waren en een aanzienlijk stuk voorbij de top van de langste tertial staken. Dit structurele kenmerk is, naast de kleur, één van de meest betrouwbare kenmerken voor het onderscheiden van Amerikaanse Goudplevier en Aziatische Goudplevier, hoewel de vleugelpunten bij dit geval voor een Amerikaanse Goudplevier niet erg ver voorbij de staart staken. Omdat de vogel actief aan het ruien was, waren de handpennen mogelijk nog niet volgroeid of juist sterk gesleten. De buitenste (en langste) handpennen worden relatief laat geruid, vaak pas na het bereiken van de overwinteringsgebieden, tussen september en januari (Cramp & Simmons 1983). Het feit dat er nog zoveel zwart op de onderdelen aanwezig was wijst erop dat de vogel waarschijnlijk nog niet toe was aan het ruien van p10. De kans dat de lange handpen-

projectie niet structureel aanwezig was maar veroorzaakt werd door ontbrekende of onvolgroeide tertials is echter niet geheel uitgesloten. Beter inzicht in de ruivolgorde van tertials en handpennen is vereist om over deze mogelijkheid een afgewogen oordeel te kunnen geven. Het niet opvallend slanke postuur en de in vlucht niet duidelijk voorbij de staart stekende poten passen beter op Amerikaanse Goudplevier.

Een Aziatische Goudplevier in vergelijkbaar kleed zou meer gele vlekking op de bovendelen en vooral meer geel in de wenkbrauwstreep, rond het oog en op de winterkleedveren op de onderdelen tonen. De handpenprojectie bij de Aziatische Goudplevier is veel korter dan bij de Amerikaanse Goudplevier door de langere tertials en de kortere handpennen; meestal reiken de toppen van de tertials tot aan de staartpunt.

Het slanke postuur, de relatief langere poten en de kortere staart maken dat de Aziatische Goudplevier in structuur duidelijk verschilt van de Goudplevier. Amerikaanse Goudplevier en Goudplevier verschillen in dit opzicht minder uitgesproken.

Het vele zwart op de onderdelen duidt op een adulte vogel die nog grotendeels in zomerkleed was. Rui was met name zichtbaar op de kop (onder andere rond de snavelbasis) en op de onderdelen. Bij de aanwezige Goudplevieren waren bijna geen sporen van zomerkleed meer te zien. Slechts één Goudplevier (van de vele 100en aanwezige exemplaren) vertoonde een vergelijkbare hoeveelheid zwart op de onderdelen. Dit verschil wordt veroorzaakt door het feit dat de Amerikaanse Goudplevier later in het jaar de rui naar het winterkleed voltooit dan de Goudplevier (Cramp & Simmons 1983).

Stavoren

Op 19 november 1989, precies een maand na de ontdekking van de vogel van Texel, was Klaas Zwaan bezig met een telling van Kieviten *Vanellus vanellus* in de weilanden bij Stavoren, Friesland. Om c 12:30 zag hij tussen een groep Goudplevieren een grijze vogel, waarvan hij aanvankelijk dacht dat het een Zilverplevier betrof. Toen hij de vogel beter bekeek bleek het geen Zilverplevier te zijn maar een kleine en grijze goudplevier. Omdat KZ besefte met een mogelijke Amerikaanse Goudplevier te maken te hebben ging hij, na het afronden van zijn telling, naar huis om zijn vogelboeken te raadplegen en keerde vervolgens met zijn camera terug naar de plek. De vogel bleek gelukkig nog aanwezig en kon, met de zon in de rug, beschreven en gefotografeerd worden. De gewaarschuwde Ep van Hijum kon de vogel even later op dezelfde plek waarnemen en nadat de ontdekking was ingesproken op de Dutch Birding-vogellijn kreeg Koert Scholten de vogel later in de middag te zien bij Scharl, Friesland, niet ver, op enkele kilometers, van de oorspronkelijke plek. Om 16:30 vloog de vogel in zuidelijke richting weg en werd daarna niet meer gezien.

De beschrijving is gebaseerd op notities van KZ en KS en foto's van KZ.

ALGEMENE INDRUK Grijsbruine vogel, zonder enig geel vlekje of gelige waas. Fijner getekend dan Goudplevier. Bij eerste indruk meer op Zilverplevier dan op Goudplevier lijkend.
GROOTTE & BOUW Iets kleiner dan Goudplevier. Lange vleugels, duidelijk voorbij staart stekend (projectie voorbij staart ongeveer gelijk aan snavellengte). Relatief groot onbedekt deel van handpennen zichtbaar. Iets hoger op poten staand dan Goudplevier. Kop dikker lijkend dan bij Goudplevier, wellicht door relatief slankere, langere hals. In vlucht vleugels langer en smaller lijkend dan bij Goudplevier.
KOP & HALS Wenkbrauwstreep zeer lichtgrijs tot wit, lopend van boven oog tot op oorstreek. Kruin donker, als petje afstekend, donkerder dan bij Goudplevier. Oorstreek grijs met bruin vlekje. Gebied rond snavelbasis (voorhoofd, teugel en kin) zeer licht. Hals en nek grijs gevlekt/gestreept op lichte ondergrond.
BOVENDELEN Mantel, schouders en rug donker grijsbruin met lichte 'stippeltjes' op veerzomen.
ONDERDELEN Borst bruingrijs met fijne donkere streping/vlekking, geschubd lijkend. Buik lichter grijs dan borst met iets donkerdere grijze dwarsstreping, naar anaalstreek toe lichter wordend. Buik duidelijk grijzer dan bij Goudplevier. Flanken iets duidelijker gestreept dan buik. Anaalstreek en onderstaartdekveren zo goed als wit.
VLEUGEL Handpennen zwart. Tertials zwart met lichte randen. Kleine en middelste dekveren grijzer dan schouderveren, grijs met witachtige zoom. Geen vleugelstreep op bovenvleugel zichtbaar. Ondervleugel grijs, duidelijk donkerder dan bij Goudplevier.
NAAKTE DELEN Oog zwart. Poot zwart. Snavel donkergrijs tot zwart met bruinachtige basis en donkerdere punt.
GEDRAG Niet opvallend afwijkend van Goudplevier, met zelfde typische foerageergedrag. Geen wederzijdse agressieve gedragingen of interacties waargenomen.
GELUID Twee keer gehoord bij opvliegen: Zwarte Ruiter *Tringa erythropus*-achtig *puu-iet*, anders dan Goudplevier, duidelijk tweelettergrepig, minder doordringend.

De determinatie is voornamelijk gebaseerd op Hayman et al (1986) en Lewington et al (1991). Verder is gebruik gemaakt van argumenten uit de behandeling door de CDNA (in litt).

De grijze ondervleugel en de tweetonige roep sluiten Goudplevier uit en wijzen op Amerikaanse Goudplevier of Aziatische Goudplevier. Het grijze verenkleed zonder enig geel (met name op borst en nek), de licht grijswitte wenkbrauwstreep zonder geel, de duidelijk voorbij de staart stekende lange vleugelpunten en de lange zichtbare handpenprojectie passen op Amerikaanse Goudplevier. Net als bij de vogel van Texel geldt ook in dit geval dat de combinatie van grijze kleur en lange handpenprojectie voldoende was om Aziatische Goudplevier uit te sluiten.

Het ontbreken van sporen van zomerkleed bij deze vogel geeft aan dat het een adult-winter of een eerste-winter vogel was. Het is goed mogelijk dat het een eerste-winter vogel betrof omdat adulte vogels laat in het jaar de rui voltooien en tot het begin van de winter sporen van het zomerkleed kunnen tonen. De grijze buik, de lengtestreping op de borst en buik (veroorzaakt door de regelmatige opeenvolging van donkere schubtekening) en het kleurverschil tussen dek- en schouderveren duiden ook op een eerste-winter vogel maar er is niet met zekerheid uitsluitsel te geven over de leeftijd.

Voorkomen in Europa

De Amerikaanse en de Aziatische Goudplevier zijn met enige regelmaat in Europa als dwaalgast vastgesteld. Tot enkele jaren geleden werden beide soorten meestal als ondersoorten van één soort beschouwd en bij oude gevallen (van vogels die niet zijn verzameld) is vaak niet meer na te gaan op welke van beide (onder)soorten de waarneming betrekking had. De Aziatische Goudplevier broedt in Noord-Rusland en het uiterste westen van Alaska en overwintert in Oostafrika, Zuid- en Zuidoostazië, Australië, eilanden in de Stille Oceaan en (een zeer klein deel van de populatie) in Californië, VS. Tot 1990 waren in de volgende Europese landen gevallen van de Aziatische Goudplevier vastgesteld: Noorwegen (3), Zweden (5), Finland (13), Polen (4), Duitsland (8), Denemarken (2), Groot-Brittannië (12), Italië (2 op Sicilië), Malta en Griekenland (Lewington et al 1991). In Nederland zijn tot en met 1992 12 gevallen aanvaard: negen vangsten tussen 1896 en 1939 (acht in Friesland en één in Noordholland, alle in de late herfst en winter) en drie recente gevallen (twee vangsten en een veldwaarneming), in november 1990, september 1991 en september 1992 (Roselaar 1990, van den Berg 1994). Een tweede geval uit september 1991, van een mogelijke (en aanvankelijk als zodanig aanvaarde) Aziatische Goudplevier bij Middelburg, Zeeland, is na hercirculatie bij de CDNA aanvaard als 'kleine goudplevier' (Gerard Steinhaus pers meded, cf Eigenhuis et al 1994).

De Amerikaanse Goudplevier is (tot en met 1990) vaker in Europa vastgesteld maar dit komt bijna geheel door het hoge aantal Britse en Ierse gevallen (139, voornamelijk eerstejaars vogels in september-oktober). In de rest van Europa is deze soort zeldzamer dan de Aziatische Goudplevier en alleen vastgesteld in Zweden (4) en Duitsland (2).

Gevallen die betrekking kunnen hebben op beide soorten zijn vastgesteld in IJsland (6), Frankrijk (6), Noorwegen (8), Griekenland, Italië (19), Malta (6) en Spanje (5) (Lewington et al 1991).

Het splitsen van de 'kleine goudplevier' in twee aparte soorten heeft geleid tot een toenemende belangstelling voor de herkenning en is wellicht mede verantwoordelijk voor de recente toename van het aantal gevallen van Aziatische Goudplevier in met name Groot-Brittannië. Het betreft hier relatief veel midzomerwaarnemingen.

Summary

American Golden Plovers at Texel and Stavoren in October and November 1989 In the autumn of 1989, two American Golden Plovers *Pluvialis dominica* were recorded in the Netherlands. Both were staying in or near flocks of Golden Plover *P apricaria*. The first bird, an adult moulting to winter plumage, was found on Texel, Noordholland, on 19 October and stayed in the area until at least 26 October and was observed by many birders. It was identified by its grey underwing, grey general coloration (especially on the face and moulted parts of breast, belly and flanks), obvious white supercilium, rather long wings with extensive primary projection and different feeding behaviour. The second bird, an adult-winter or first-winter, was observed near Stavoren, Friesland, on 19 November by just a few birders. It was identified by its much greyer coloration than Golden Plover, pale greyish-white supercilium and long wings with prominent primary projection. This bird also showed a grey underwing and had a disyllabic *pjuu-weet* call. Both records have been accepted by the Dutch rarities committee CDNA; they constitute the second and third records for the Netherlands. The first record was of a recently identified bird collected in 1900 (Roselaar 1990).

Verwijzingen

van den Berg, A B 1994. Lijst van Nederlandse vogelsoorten 1994. Santpoort-Zuid.

van den Berg, A B, de By, R A & CDNA 1993. Rare birds in the Netherlands in 1991. Dutch Birding 15: 145-159.

Cramp, S & Simmons, K E L 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.

Eigenhuis, K J, Driessens, G & Moerbeek, D J 1994. Identiteit van Aziatische Goudplevier bij Middelburg in september 1991. Dutch Birding 16: 69-71.
Hayman, P, Marchant, J & Prater, T 1986. Shorebirds: an identification guide to the waders of the world. Londen.
Lewington, I, Alström, P & Colston, P 1991. A field guide to the rare birds of Britain and Europe. Londen.
Roselaar, C S 1990. Identification and occurrence of American and Pacific Golden Plover in the Netherlands. Dutch Birding 12: 221-232.

Enno B Ebels, Lessinglaan 11-2, 3533 AN Utrecht, Nederland
Tom M F Kompier, Weidsteeg 69, 4102 AC Culemborg, Nederland
Klaas Zwaan, Assinkbos 58, 2134 PB Hoofddorp, Nederland

Mededelingen

American Avocets in Ecuador in January 1991 and August 1992

On 10 January 1991, we were birding around a marshy lake near the coast, 12 km south of Atacames, Ecuador. Near the edge of the lake, a group of Black-necked Stilts *Himantopus himantopus mexicanus* was seen. In this group, four other birds were easily identified as avocets *Recurvirostra* because of their clearly upcurved bills and black-and-white plumage. They were actively feeding in a shallow part of the lake in a typical avocet-like manner, sweeping their bill from side to side. The birds remained closely associated with the group of Black-necked Stilts.

The birds were watched from c 75 m for c 30 min using 10x40 binoculars and a 45x telescope. Light conditions were good. During the observation, the following description was made. Later we identified the birds as American Avocets *R americana* in winter plumage.

SIZE & STRUCTURE Slightly larger than accompanying Black-necked Stilts with shorter legs and longer, clearly upcurved bill.
HEAD & NECK Crown, ear-coverts and neck grey. Forehead, chin, throat and foreneck slightly paler grey.
UPPERPARTS Mantle white. Upper scapulars black, forming black longitudinal bar on back. Lower scapulars white.
UNDERPARTS Breast and belly completely white.
WING Primaries black. Greater wing-coverts black with white tips. Median and lesser wing-coverts and tertials black.
BARE PARTS Eye black. Bill black. Leg grey.

The clearly upcurved bill and the black-and-white plumage exclude all other South American waders except Andean Avocet *R andina*. This species has, however, a completely black back and wing, shorter legs and an orange iris. It lives almost exclusively at high altitudes, mainly above 3500 m in the Puna zone of southern Peru to northern Chile, although it has been seen at low altitudes in Chile and Peru (Hayman et al 1986).

On 26 August 1992, another American Avocet was seen and photographed at the saltpans of Salinas, Guayas, Ecuador, by Graham Speight and Mike Coverdale (in litt; plate 43). This bird was in summer plumage and the slight curve of the bill indicated that it was a male (cf Hayman et al 1986).

American Avocet breeds on saline lakes on the

43 American Avocet / Amerikaanse Kluut *Recurvirostra americana*, Salinas, Guayas, Ecuador, 26 August 1992 *(Graham Speight)*

prairies of the western and central USA and central southern Canada. Outside the breeding season, it is found in both saline and freshwater habitats, wintering from southern North America (south-eastern USA and California) to Guatemala (Hayman et al 1986).

These records are not only the first and second of American Avocet for Equador but the first for mainland South America as well (Robert Ridgely in litt). It has occasionally been recorded in the Caribbean region for which records from Bonaire and a 19th century record from Tobago were closest to the southern American mainland, together with a record from Aguadulce, Coclé, Panama, in 1986 (Ridgely & Gwynne 1989). It is considered casual in north-western Costa Rica by Stiles & Skutch (1989).

We wish to thank Robert Ridgely for providing additional information for this note and for commenting on a first draft and Graham Speight for supplying details of the 1992 record and for allowing us to publish his photograph.

References

Hayman, P, Marchant, J & Prater, T 1986. Shorebirds: an identification guide to the waders of the world. London.

Ridgely, R S & Gwynne, J A 1989. A guide to the birds of Panama with Costa Rica, Nicaragua and Honduras. Second edition. Princeton.

Stiles, F G & Skutch, A F 1989. A guide to the birds of Costa Rica. London.

Rob ter Ellen, van Weede van Dijkveldstraat 12d, 2582 KV Den Haag, Netherlands
Laurens Steijn, Preangerstraat 62, 1095 HC Amsterdam, Netherlands

Mediterranean Gull breeding in its first year

Some first-year Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* visit breeding colonies of this species, usually in small numbers. They sometimes perform short bouts of courting display and, more rarely, defend a territory (Hoogendoorn et al 1992, pers obs). Although such birds also 'apparently sat on a nest' at a colony in northern Greece (Conradty & Hohlt 1967), no firm record of breeding by a first-year Mediterranean Gull has been published so far (Peter Meininger in litt).

The observations reported here were made at the Marais d'Olonne, Vendée, France, which is the only regular breeding site of Mediterranean Gulls on the Atlantic coast (Meininger & Bekhuis 1990). Breeding first occurred here in 1984 with three pairs (Yésou 1984). Still only four pairs bred in 1989 (Yésou 1989), then the numbers increased rapidly to 13-14 pairs in 1992 and 53-54 pairs in 1993. These birds were breeding at the periphery of a colony of Black-headed Gulls *L ridibundus*, as do all Mediterranean Gulls breeding in western Europe.

In 1993, one pair which settled at the periphery of the colony consisted of an adult female and a first-year male with an incomplete hood (hood pattern intermediate between plates 178 and 179 in Hoogendoorn et al 1992; the birds were sexed according to their individual behaviour during display and/or copulation). This pair started incubating on 12 May, the male regularly taking turns up to the end of the month. From 31 May, however, the male's involvement loosened and he soon ceased to attend the nest. Apparently, the female tried to incubate the eggs alone for some days but then also abandoned the nest. Thereafter, various individuals (whether these were failed breeders from the colony or visitors is unknown) occasionally sat on the abandoned nest up to 11 June. On 12 or 13 June the nest was destroyed by an unidentified predator together with several other nests in the colony.

From 9-14 June 1993, a similarly plumaged first-year male, possibly the same individual, was associated with a second-year female at the opposite side of the colony, intermittently sitting on a presumably empty nest. This pair thereafter disappeared.

Also, two pairs consisting of first-year individuals were displaying for a short time within the colony during mid-May 1993. In the first pair, both birds had a head pattern similar to that in winter plumage. They were seen copulating once. A few days later, a pair consisting of a similarly plumaged male and a female with a hood developed as in plate 184 in Hoogendoorn et al (1992) was seen initiating copulation but without cloacal contact at the first attempt, then

resuming after some minutes and apparently effectively copulating.

These observations show that some first-year Mediterranean Gulls are sexually active and can occasionally breed although, as can be expected in young inexperienced breeders, such attempts probably have a very limited chance of success. Also, these first-year individuals can pair with birds of any age, ie, with variable plumage pattern and bare part coloration. Similarity in plumage pattern and bare part coloration is usually considered a prime factor in species-specific mate recognition and, therefore, as a reproductive isolation mechanism (Pierotti 1987). However, it appears from the observations reported above that such a similarity is not necessary, thus suggesting that the recognition as a potential mate might be primarily cued by behavioural parameters such as vocalizations and display. It remains that individual pattern can play an important role in pair formation, as it informs on individual degree of maturity and potential reproductive experience.

References

Conradty, P & Hohlt, G 1967. Zur Kenntnis der Vogelwelt Nordgriechenlands II. Anz Ornithol Ges Bayern 8: 45-51.

Hoogendoorn, W, Moerbeek, D J, Meininger, P L & Berrevoets, C M 1992. Spring head-moult in Mediterranean Gull in north-western France. Dutch Birding 14: 207-214.

Meininger, P L & Bekhuis, J F 1990. De Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus* als broedvogel in Nederland en Europa. Limosa 63: 121-134.

Pierotti, R 1987. Isolating mechanisms in seabirds. Evolution 41: 559-570.

Yésou, P 1984. La Mouette mélanocéphale a niché en Vendée. Gorgebleue 6: 5-8.

Yésou, P 1989. Mise au point sur la nidification des oiseaux marins en Vendée. Gorgebleue 9: 35-45.

Pierre Yésou, Office National de la Chasse, 53 rue Russeil, 44000 Nantes, France
Michel Fouquet, Office National de la Chasse, 85340 L'Ile d'Olonne, France
Olivier Girard, Office National de la Chasse, 85340 L'Ile d'Olonne, France

Pre-breeding moult in Franklin's Gulls in the Western Palearctic

Franklin's Gull *Larus pipixcan* normally undergoes a pre-breeding moult in which not only the head- and body-feathers are renewed but also the remiges and rectrices (Dwight 1925, Stresemann & Stresemann 1966). The pre-breeding primary moult may occasionally be arrested, more often in immatures than in adults (Cramp & Simmons 1983, Grant 1986). A Franklin's Gull frequenting the Dutch-Belgian border region in June-July 1987 apparently had postponed the pre-breeding moult of the remiges (cf Hoogendoorn 1988). 29 descriptive and/or photographic documentations of Franklin's Gulls recorded in the Western Palearctic could be studied, eight of which allow some conclusions to be drawn on the pre-breeding moult. Of these eight, five (including the Dutch-Belgian bird; appendix 1a) either apparently had postponed the pre-breeding moult of the remiges or did not show any signs of this moult. Of the three remaining birds (appendix 1b), one (nr 1) showed signs of the usual pre-breeding moult, whereas in the other two (nr 2 and 3) this moult apparently was arrested or suspended (sensu Ginn & Melville 1983).

The annual double wing moult of Franklin's Gull is thought to be an adaptation related to the long migration route between North and South America (Dwight 1925, Stresemann & Stresemann 1966) and is probably triggered by the extensive wear to which the remiges are subject. It can safely be assumed that at least some first-year Franklin's Gulls recorded in the Western Palearctic did not migrate to South America but instead crossed the North Atlantic (cf Hoogendoorn & Steinhaus 1990). These birds did not undertake a long-distance migration in spring – perhaps never returning to North America – and therefore a stimulus for a pre-breeding moult may not have developed. Some immature Franklin's Gulls do not return to the breeding grounds but stay in South America throughout the boreal summer (cf Glutz von Blotzheim & Bauer 1982). Therefore, the pre-breeding moult of the remiges and rectrices in immatures could be postponed, delayed or arrested more frequently than previously realised (cf Grant 1986). Bent (1921) mentioned having observed – apparently in North America – at least six first-years with the primaries in full moult in May. Devillers & Ter-

44 Franklin's Gull / Franklins Meeuw *Larus pipixcan*, first-year, moulting to first-summer or second-winter plumage, showing largely juvenile/first-winter-type wing and some juvenile rectrices, Wernhout, Noordbrabant, Netherlands, 15 June 1987 *(Hans Gebuis)*

schuren (1976) recorded 'occasional individuals' in Chile in February 1976 with 'first-winter-type outer primaries and primary coverts and otherwise adult-like plumage', thought to be 'probably somewhat backward second-year individuals'.

There are at least two records of Franklin's Gull in Australia also showing an unusual moult strategy or timing. A second-year individual at Redcliffe, Queensland, from January to March 1981, was undergoing an anomalous primary moult 'in that moult was occurring simultaneously at two separate loci on the primary series'. By March (when only the left wing was studied), this moult stopped in one area with p6 (primaries numbered descendantly) fully grown, while in the other area it was nearly completed with p10 almost fully grown (Corben & Czechura 1988). The primary moult of this individual showed some characters of the type of serially descendant moult that occurs in several tern species (Stresemann & Stresemann 1966, Cramp 1985). An individual at Sydney, New South Wales, from May to November 1981, moulted p8-10 from 30 May to 25 July, with p10 almost fully grown at the latter date (Eades & Debus 1982).

The Western Palearctic and other records summarized here demonstrate that an out-of-range Franklin's Gull may undergo aberrant or unseasonal moults. The pre-breeding wing and tail moult is possibly a comparatively recent development in the moult strategy of the species (cf Dwight 1925). This could explain why it is so variable.

The small number of Franklin's Gulls recorded in the Western Palearctic precludes more definite conclusions on the moult patterns; detailed documentation of future records of Franklin's Gull in the Western Palearctic may shed more light on alternative moult strategies.

We are indebted to Peter Aley, Richard Banks, Hans Blokpoel, Martin Cade, Roger Clapp, David Cottridge, Peter Ellicott, Mike Erwin, Johan Fokkema, Bob Ford, Hans Gebuis, Stellan Hedgren, Paul Jönsson, Brian Lancastle, Ed Mackrill, Chris Mead, Alf Tore Mjös, Dirk Moerbeek, Gerald Oreel, Jelle Paul, Andy Pay, Florence Pieters, Mick Rogers, Mike Rogers, Harry Rose, Michal Skakuj, Niklas Törnlund and Jacob Walters for their co-operation. Claudia Wilds provided useful comments on a draft of this note.

Samenvatting

VOORJAARSRUI VAN FRANKLINS MEEUW IN HET WESTPALEARCTISCHE GEBIED Franklins Meeuw *Larus pipixcan* ruit gewoonlijk in Zuidamerika voorafgaand aan het broedseizoen niet alleen kop- en lichaamsveren maar ook vleugels en staart. Voor acht gevallen van de Franklin's Meeuw in het Westpalearctische gebied konden uit beschrijvingen en/of foto's gegevens worden afgeleid over deze rui. Drie keer vertoonden deze vogels tekenen van vleugelrui, waarbij twee keer waarschijnlijk sprake was van gearresteerde rui. Vijf keer was de vleugelrui uitgesteld of werd deze in het geheel niet waargenomen. In Australië zijn eveneens gevallen van afwijkende rui geconstateerd. Vermoedelijk treedt bij de meeste onvolwassen Franklins Meeuwen die in het Westpalearctische gebied verblijven, in het voorjaar na hun aankomst vanuit Noordamerika in de voorafgaande herfst of winter uitstel of vertraging van vleugel- en staartrui op. Mogelijk gebeurt dit ook af en toe in de wintergebieden in Zuidamerika bij onvolwassen vogels die niet naar de broedgebieden terugkeren.

References

Aley, P & Field, B R 1983. Franklin's Gull in Plymouth, January 1982. Devon Birds 36: 51-54.

Beaudoin, J-C 1979. Une Mouette de Franklin (*Larus pipixcan*) à Angers, Maine-et-Loire: première donnée française. Oiseau Rev Fr Ornithol 49: 45-49.

Bent, A C 1921. Life histories of North American gulls and terns. Washington.

Billet, D F & Grant, P J 1971. Franklin's Gull in Hampshire: a species new to Britain and Ireland. Br Birds 64: 310-313.

Corben, C & Czechura, G 1988. A Franklin's Gull at Redcliffe, south-eastern Queensland. Aust Birds 21: 100-103.

Cramp, S 1985. The birds of the Western Palearctic 4. Oxford.
Cramp, S & Simmons, K E L 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.
Devillers, P & Terschuren, J A 1976. Some distributional records of migrant North American *Charadriiformes* in coastal South America (continental Argentina, Falkland, Tierra del Fuego, Chile and Ecuador). Gerfaut 66: 107-125.
Dwight, J 1925. The gulls (*Laridae*) of the world; their plumages, moults, variations, relationships and distribution. Bull Am Mus Nat Hist 52: 63-401.
Eades, D W & Debus, S J 1982. A Franklin's Gull in Sydney Harbour, NSW. Aust Birds 17: 27-30.
Ford, R A 1983. Franklin's Gull (*Larus pipixcan*) at Radipole Lake. Dorset Bird Rep 1982: 67-68.
Ginn, H B & Melville, D S 1983. Moult in birds. Tring.
Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 8. Wiesbaden.
Grant, P J 1986. Gulls: a guide to identification. Second edition. Calton.
Hoogendoorn, W 1988. Franklins Meeuw in Nederlands-Belgisch grensgebied in juni-juli 1987. Dutch Birding 10: 71-78.
Hoogendoorn, W & Steinhaus, G H 1990. Nearctic gulls in the Western Palearctic. Dutch Birding 12: 109-164.
Jönsson, P E & Wennberg, O 1981. Prärieмåsen *Larus pipixcan* påträffad i Sverige. Vår Fågelvärld 40: 263-269.
McDermott, P 1993. Franklin's Gull at Black Rock, Co. Kerry. Irish Birding News 3: 85-90.
Millington, R 1981. A twitcher's diary. Poole.
Stresemann, E & Stresemann, V 1966. Die Mauser der Vögel. J Ornithol 107 (Sonderheft).
Symens, D, Driesssens, G & Buys, P 1988. Eerste waarneming van een Franklin's Meeuw *Larus pipixcan* in België en Nederland. Oriolus 54: 170-174.
Versluys, M & Fokkema, J 1990. Franklins Meeuw in Brandemeer in juni 1988. Dutch Birding 12: 65-69.

W (Ted) Hoogendoorn, Notengaard 32, 3941 LW Doorn, Netherlands
Edward J van IJzendoorn, Molenveltlaan 8, 2071 BS Santpoort-Noord, Netherlands

APPENDIX 1 Plumage and moult data of eight Franklin's Gulls *Larus pipixcan* recorded in the Western Palearctic (1 August is date dividing age classes; primaries (p) numbered descendantly, secondaries (s) ascendantly)

(a) Individuals showing apparently postponed or delayed pre-breeding moult of remiges

1 Adult. Farlington, Hampshire, England, 21 February-16 May 1970. Mantle and wing coverts in moult by early April. Did not appear to renew any wing or tail feathers during its stay, the wings becoming more and more abraded (Billet & Grant 1971).

2 First-year. Irvine, Ayrshire, Scotland, 2-6 July 1980. In wing moult, lacking some inner primaries. Upperwing showing dark brown primaries and subterminal bar across secondaries. At rest, broad white tips to secondaries showing as white band. Tail white with grey band down centre (Millington 1981).

3 Second-year. Farhult, Skåne, Sweden, 2-13 August 1980. Primaries in moult; p1-8 new (p8 growing), grey with large white tips; p9-10 old, dark brown. Distinct secondary bar and white trailing edge to inner wing. Tail in moult; pair of central rectrices with dark spots (Jönsson & Wennberg 1981).

4 First-year. Plymouth, Devon/Torpoint, Cornwall/Weymouth, Dorset, England, 22 January-7 May 1982. In late April outer primaries still completely dark; brownish coverts and scapulars; tail white with blackish subterminal band (Aley & Field 1983, Ford 1983). Black on hood markedly more extensive at end of stay; during this time no evidence of body, wing or tail moult (Martin Cade in litt).

5 First-year. Nieuwmoer and Wuustwezel, Antwerpen, Belgium/Wernhout and Achtmaal, Noordbrabant, Netherlands, 8 June-11 July 1987. In mid June two or three innermost primaries growing, next one or two missing or not yet shown, outer five to seven blackish brown and very worn. Distinct secondary bar and broad white trailing edge to inner wing. Broken tail band. Towards end of stay, primary moult progressing and tail all white (Hoogendoorn 1988, Symens et al 1988).

(b) Individuals showing signs of pre-breeding moult of remiges

1 First-year. Angers, Maine-et-Loire, France, 26 January-27 February 1977. Primaries brownish black. Secondaries dark grey-brown, broadly tipped white. Rectrices white with dark subterminal bar. Inner primaries and outer rectrices in moult on 25 February (Beaudoin 1979).

2 Adult. Brandemeer, Friesland, Netherlands, 20 June 1988 (Fries Natuurmuseum, Leeuwarden, Friesland, no 1988/00050, male). Complete black hood. P1-8 grey with broad white tips, slightly worn; black subterminal spot on inner web of p8; wear gradually descending from p1 towards virtually fresh p8; p9-10 dull grey and black, extensively worn and faded, white tips and basal white on inner webs completely worn off. Outer two primary coverts dull grey, extensively worn and faded. S1-2 and tertials grey with broad white tips, slightly worn; s3-14 dull grey, white tips largely worn off. Greater coverts corresponding to s10-14 dull grey, extremely worn and faded; other coverts grey, not worn. All remiges fully grown. Central pair of rectrices greyish, considerably worn (one broken); other rectrices white, slightly worn (Versluys & Fokkema 1990).

3 First-year. Ballycotton, Co. Kerry, Ireland, 7-11 May 1993. Outer primaries, outer primary coverts and alula blackish. Broad whitish trailing edge extending from secondaries out to series of white tips on all but two or three outer primaries. Remainder of wing ash-grey, apart from an inconspicuous secondary bar. Apparently, right wing had three or four old primaries, while left wing had one or two, indicating uneven progression of moult. Tail very pale grey, with contrasting white outer rectrices. Hint of pale terminal bar sometimes noted (McDermott 1993).

Twee Roodoogvireo's op Vlieland in september en oktober 1991

Ieder jaar is Kees Terpstra gedurende een periode van ongeveer zes weken in de maanden september en oktober bezig met ringwerk op Vlieland, Friesland. Het merendeel van de activiteiten vindt plaats rond het westelijke gedeelte van de Vierde Kroon's Polder. De netten staan dan opgesteld op en langs de stuifdijken die de polder begrenzen en in de aangrenzende rietvelden. De stuifdijken zijn begroeid met duindoorn, vlier, braam, lijsterbes, wilg en kamperfoelie. Het rietveld is een moerassig, meestal zeer vochtig gebied met naast riet ook begroeiing met wilg en wilgeroosje. Tot 26 september 1991 waren de vangsten minimaal. Zo ook op 24 september: tussen 07:00 en 10:00 werden met ongeveer 150 m mistnet slechts vier vogels gevangen. De vangst van een Roodoogvireo *Vireo olivaceus* maakte veel, zo niet alles goed. Bij het naderen van het net was door de markante koptekening en de forse snavel de eerste indruk dat een Boomklever *Sitta europaea* gevangen was. Bij de vogel aangekomen bleek het echter een voor KT onbekende niet-Europese grote zanger te zijn. Vooral de snavel was duidelijk krachtiger dan bij de bekende Europese soorten zangers. De vogel werd geringd (Arnhem B833248) en gefotografeerd en na het maken van een beschrijving weer losgelaten.

KOP Kruin donkergrijs met zwarte begrenzing boven lichte wenkbrauwstreep. Wenkbrauwstreep lopend van neusgat tot 12 mm achter centrum van oog. Oorstreek met geelgroene zweem.
BOVENDELEN Mantel, rug en stuit olijfgroen.
ONDERDELEN Flank lichtgrijs met gele zweem. Ondervleugel geel. Buik en borst vuilwit, onderstaartdekveren met lichtgele zweem.
VLEUGEL Handpennen en grote dekveren met lichte groene rand aan buitenvlag. Kleine dekveren met smal licht rond uiteinde.
NAAKTE DELEN Oog bruinrood met nadruk op rood. Bovensnavel donkergrijs, haakje lichter. Ondersnavel iets lichter, aan basis vuilroze. Poot blauwgrijs.
BIOMETRIE Vleugel 85 mm, snavel 15 mm, staart 52 mm, tarsus 19 mm, afstand snavelpunt tot achterzijde kop 33 mm, lengte 150 mm, gewicht 17 g. Handpennen p3, p4 en p5 (van buiten naar binnen genummerd) met versmalde buitenvlag. Vleugelformule: p1<p2, p2<p3 (=top), p3>p4, p4>p2, p5=p2, p5>p6, p6>p7. Langste tertial gelijk aan p8. Twaalf staartpennen.
SLEET Staartpennen gaaf met ronde top.

De vogel werd op naam gebracht met behulp van de afbeelding in Heinzel et al (1982); later op de dag werd de vogel getoond aan Huybert van Eck en Mervyn Roos die de determinatie bevestigden. De beschreven koptekening en witachtige onderdelen duiden op de Oostamerikaanse ondersoort *V o olivaceus*. Hierbij dient te worden aangetekend dat door sommige auteurs geen ondersoorten van de Roodoogvireo worden erkend omdat de status van de in het binnenland van de VS broedende ondersoort *V o caniviridis* twijfelachtig is en omdat andere taxa (*flavoviridis* en de *chivi*-groep) vaak als aparte soorten worden behandeld (Kees Roselaar in litt).

Op grond van de overwegend rode oogkleur en de ongesleten ronde staartpennen determineerde KT de vogel aanvankelijk als adult. Pyle et al (1987) geven echter aan dat 'de vorm van de staartpennen van weinig waarde lijkt bij het op leeftijd brengen, ondanks het feit dat juveniele vogels hun staartpennen niet ruien'. De oogkleur bij adulte vogels is volgens Pyle et al (1987) 'helder rood' en bij eerste- en tweedekalenderjaar vogels 'bruin tot grijsbruin'. Het 'overwegend rood' uit de beschrijving past wellicht beter op een adult maar zonder vergelijkingsmateriaal is dit moeilijk te beoordelen. Volgens Kees Roselaar (in litt) past een (bruin)rode oogkleur ook goed op een eerstejaars vogel. De gele zweem op de onderstaartdekveren past beter op een eerstejaars vogel dan op een adult maar komt in de herfst ook bij sommige adulte vogels voor (National Geographic Society 1984). Op grond van de beschrijving is derhalve de leeftijd van de vogel niet met zekerheid vast te stellen. De vleugellengte van 85 mm duidt op een mannetje (mannetjes 80-84 mm, vrouwtjes 77-81 mm; Kees Roselaar in litt).

45 Roodoogvireo / Red-eyed Vireo *Vireo olivaceus*, Vlieland, Friesland, 24 september 1991 (*Kees Terpstra*)

46 Roodoogvireo / Red-eyed Vireo *Vireo olivaceus*, Vlieland, Friesland, 2 oktober 1991 (*Kees Terpstra*)

Op 2 oktober 1991 werden op dezelfde plek door KT tussen 08:45 en 17:00 34 vogels gevangen en geringd, waaronder verbazend genoeg opnieuw een Roodoogvireo (ring Arnhem B833381). Ook deze vogel behoorde tot de ondersoort *V o olivaceus*. De beschrijving van verenkleed en naakte delen en de vleugelformule van deze vogel komen overeen met het exemplaar van 24 september. De maten waren echter verschillend: vleugel 79 mm, snavel 15 mm, staart 47 mm, tarsus 19.5 mm, afstand snavelpunt tot achterzijde kop 33.5 mm, lengte 148 mm, gewicht 18.5 g. De staartpunten waren spits en rafelig. Op grond hiervan werd dit exemplaar gedetermineerd als eerstejaars. Omdat een tweedejaars-vogel altijd geheel geruide staartpennen heeft (met ronde top) kan in dit geval met zekerheid worden gesteld dat de vogel een eerstejaars betrof (Kees Roselaar in litt). De bruinrode oogkleur en de lichtgele zweem op de onderstaartdekveren ondersteunen deze leeftijdsbepaling. De vleugellengte van 79 mm duidt op een vrouwtje.

Deze twee vangsten betroffen het derde en vierde door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) aanvaarde geval van de Roodoogvireo voor Nederland. De eerste twee gevallen werden eveneens binnen een korte periode vastgesteld: een vondst van een dode vogel te Wormerveer, Noordholland, op 13 oktober 1985 en een vangst op Rottumerplaat, Groningen, op 19 oktober 1985 (Mauer & Westhof 1986).

Samen met de Witkeelgors *Zonotrichia albicollis* is de Roodoogvireo met vier gevallen nu de meest frequent vastgestelde Nearctische zangvogel in Nederland. Dit sluit aan bij het voorkomen in Groot-Brittannië en Ierland waar deze soort van alle Nearctische zangvogels het 'meest algemeen' is, met tot en met 1992 75 gevallen, op één geval op 8 november na allemaal tussen 21 september en 29 oktober (Rogers & the Rarities Committee 1993). Elders in Europa is de Roodoogvireo vastgesteld op IJsland (4), Helgoland, Duitsland (4 oktober 1957), Ouessant, Finistère, Frankrijk (4: 19-21 oktober 1983, 17 oktober 1985, 10 oktober 1988 en 12-16 oktober 1988) en Malta (vangst, 29 oktober 1983) (Dubois & Yésou 1991, Lewington et al 1991, Mauer & Westhof 1986). Er zijn ook waarnemingen bekend van Groenland en uit Marokko (Lewington et al 1991). Omdat Roodoogvireo's (voorzover ons bekend) niet of nauwelijks in gevangenschap worden gehouden zijn bovengenoemde Nederlandse waarnemingen overtuigende aanwijzingen dat Nearctische zangvogels op eigen kracht (of gedeeltelijk met behulp van schepen) en in wilde staat Nederland kunnen bereiken.

Wij danken Kees Roselaar voor zijn commentaar op de eerste versie van deze mededeling en voor het beschikbaar stellen van materiaal voor het nog te publiceren deel 8 van *Birds of the Western Palearctic*.

Summary

TWO RED-EYED VIREOS AT VLIELAND IN SEPTEMBER AND OCTOBER 1991 On 24 September and 2 October 1991

two different Red-eyed Vireos *Vireo olivaceus* of the subspecies *V o olivaceus* were trapped and ringed at Vlieland, Friesland. The first bird could not be aged and was a male, the second bird was a first-winter female. These records constitute the third and fourth record for the Netherlands. The first two records were both in October 1985.

Verwijzingen

Dubois, P J & Yésou, P 1991. Les oiseaux rares en France. Chabaud.

Heinzel, H, Fitter, R & Parslow, J F 1982. Elseviers gids van de Europese vogels. Amsterdam.

Lewington, I, Alström, P, & Colston, C 1991. A field guide to the rare birds of Britain and Europe. Londen.

National Geographic Society 1984. Field guide to the birds of North America. Washington.

Mauer, K A & Westhof, J H P 1986. Roodoogvireo's te Wormerveer en Rottumerplaat in oktober 1985. Dutch Birding 8: 121-125.

Pyle, P, Howell, S N G, Yunick, R P & DeSante, D F 1987. Identification guide to North American passerines. Bolinas.

Rogers, M J & the Rarities Committee 1993. Report on rare birds in Great Britain in 1992. Br Birds 85: 447-540.

Kees Terpstra, Stenenkomweg 7, 8162 NT Epe, Nederland
Enno B Ebels, Lessinglaan 11-2, 3533 AN Utrecht, Nederland

Brieven

Herkenning en voorkomen van Amerikaanse en Aziatische Goudplevier in Nederland

Roselaar (1990) relativeerde een aantal veldkenmerken die door diverse auteurs worden opgegeven ter onderscheiding van Amerikaanse *Pluvialis dominica* en Aziatische Goudplevier *P fulva*. Terecht, zoals uit enkele foto's en onderzoek aan balgen blijkt. Jammer genoeg blijkt het nog wel door Roselaar gesteunde (veld)kenmerk, het verschil in geeltint, niet uit de begeleidende foto's (platen 167 en 168).

In de hand zijn volgens Roselaar de vleugelmaten het beste verschil tussen *dominica* en *fulva*. Dit is begrijpelijk want hij vond een verschil in gemiddelde vleugellengte van bijna 18 mm. Connors (1983) onderzocht een grotere serie dan Roselaar en vond een verschil van slechts 12 mm. Dit verschil in bevindingen acht ik toch wel groot. Nog vreemder is dat Connors een duidelijk langere tarsus vond bij *fulva* terwijl Roselaar de langste tarsus vond bij *dominica*. Connors vond bij *fulva* de langste gemiddelde snavellengte en Roselaar vond deze daarentegen juist bij *dominica*!

Deze merkwaardige tegenstellingen zijn niet zonder betekenis. De criteria waarop Connors zijn onderzochte exemplaren in Noordwest-Alaska indeelde in *dominica* en *fulva* zijn namelijk de voornoemde maten. Zou hij de cijfers van Roselaar hebben moeten hanteren, dan zou de verdeling een geheel andere zijn geweest. Ook het aantal gevonden exemplaren met 'intermediaire kenmerken' zou ongetwijfeld groter zijn geweest.

Connors stelde overigens niet, zoals Roselaar suggereerde, dat hybridisatie tussen *dominica* en *fulva* niet plaatsvindt. Connors vond het aantal fenotypische intermediaire individuen in Noordwest-Alaska kleiner dan verwacht mag worden bij vrije hybridisatie.

Ik wil de vraag of *dominica* en *fulva* werkelijk 'goede soorten' zijn, graag in het midden laten. Wel wil ik het praktische voorstel doen, wegens de soms onmogelijke herkenning in het veld, de Nederlandse naam 'kleine goudplevier' te reserveren voor wat er voorheen altijd onder werd verstaan, ie, *Pluvialis dominica/fulva*.

Verwijzingen

Connors, P G 1983. Taxonomy, distribution, and evolution of Golden Plovers (*Pluvialis dominica* and *Pluvialis fulva*). Auk 100: 607-620.

Roselaar, C S 1990. Identification and occurrence of American and Pacific Golden Plover in the Netherlands. Dutch Birding 12: 221-232.

Klaas J Eigenhuis, Seringenstraat 6, 1431 BJ Aalsmeer, Nederland

Kees Roselaar (in litt) gaf het volgende commentaar: 'Inderdaad zijn er frappante verschillen in maten tussen de steekproeven zoals ik die gaf en die van Connors. De verschillen in maten op zich tussen beide onderzoekers zijn eenvoudig te verklaren door verschillen in meettechnieken. Vooral de Amerikaanse methode voor het meten van de vleugellengte verschilt nogal van de maximummethode die in Europa het meest gebruikt wordt. Het onderlinge verschil tussen beide soorten zou echter, onafhankelijk van de onderzoeker, toch min of meer hetzelfde moeten zijn, althans, mits beide onderzoekers eenzelfde steekproef uit de populaties van beide soorten zouden hebben genomen. Connors heeft 'adulte' vogels uit april-juli gemeten. Bij *Pluvialis* soorten omvatten zulke 'adulte' voorjaarsvogels altijd een variabele hoeveelheid tweede kalenderjaar exemplaren (eerste zomer) (die kortere vleugels hebben), dit afhankelijk van het aantal tweede kalenderjaar-vogels dat aan het broedproces deelneemt (variërend van vrijwel alle in Goudplevier *P apricaria* tot vrijwel geen in Zilverplevier *P squatarola*). Connors heeft deze tweede kalenderjaar-vogels klaarblijkelijk opgenomen in zijn steekproef terwijl ik zulke exemplaren in verband met de kortere vleugel heb uitgesloten van de steekproef van adulten. In mijn vergelijking van vleugellengtes van zekere adulten is het verschil tussen beide soorten daarom mogelijk groter dan in de steekproeven van Connors waarin onbekende aantallen tweede kalenderjaar-vogels van één of beide soorten zijn meegerekend. Het verschil in tarsus- en snavellengte is hiermee niet verklaard.

Een andere mogelijkheid is dat één of beide soorten geografische variatie vertonen. Zowel in het artikel van Connors als dat van mij wordt hier niet op ingegaan. Connors combineerde gegevens van 41 broedvogels uit Noordoost-Alaska en 29 broedvogels uit Noord-Canada, alsmede enige voorjaarstrekkers uit Alberta in zijn steekproef van *dominica* terwijl zijn steekproef van *fulva* 11 broedvogels uit Siberië en St Lawrence-eiland omvatte, alsmede 49 voorjaarstrekkers uit Oostazië en het Pacifische gebied. Mijn steekproef van *dominica* bestond uit voor- of najaarstrekkers uit de Nederlandse Antillen (6), uit Suriname (15) en enkelingen uit Noordoostamerika, Jamaica, Trinidad en Brazilië en die van *fulva* uit vogels uit Indonesië. Mogelijk lag het zwaartepunt van de herkomst van mijn *dominica*'s wat oostelijker (meer naar Canada) dan dat van Connors' exemplaren (meer naar Alaska). In mijn steekproef van Indonesische *fulva*'s is er een duidelijk verschil tussen vogels die in het westen (Sumatra, Java, Borneo) overwinteren en die van verder oostelijk (Sulawesi, Flores en verder oostwaarts) (Roselaar ongepubliceerde gegevens). Dergelijke verschillen komen vaker voor bij in Indonesië overwinterende steltlopers (bijvoorbeeld Mongoolse Plevier *Charadrius mongolus*), hetgeen samenhangt met een verschil in herkomst: vogels uit West-Indonesië komen uit Midden-Siberië, die uit Oost-Indonesië uit Oost-Siberië. Ondanks de kleine steekproeven lijkt het erop dat *fulva* van mogelijk Middensiberische herkomst kleiner is dan *fulva* van mogelijk Oostsiberische herkomst. Zou dit eventueel kunnen komen door introgressie van genen van *dominica* in oostelijke populaties van *fulva*? Het zwaartepunt van de herkomst van Connors' *fulva*'s zou wat oostelijker gelegen kunnen hebben dan die van mijn *fulva*'s. Overigens lijkt er geen verschil te bestaan tussen tarsus- en snavellengte tussen *fulva*'s van West- en Oost-Indonesië zodat de verschillen met de data van Connors mogelijk toch op toeval of een te kleine steekproef berusten. Het is de moeite waard mogelijke geografische variatie in beide soorten verder te onderzoeken; alleen al in Nederlandse musea is veel meer materiaal beschikbaar, met name van *fulva* uit Indonesië.

Het door mij genoemde verschil in geeltint waar KJE op wijst bestaat wel degelijk maar is individueel variabel en afhankelijk van bleking en sleet. Bij het uitzoeken van foto's had ik de keus tussen het tonen van de enig bekende Nederlandse balg van *dominica* die nogal aan de gele kant van het *dominica*-spectrum ligt en een aantal meer typische Amerikaanse exemplaren. Om documentatieredenen is het Nederlandse exemplaar gekozen. Wat betreft de opmerking over het wel of niet voorkomen van hybridisatie heeft KJE volkomen gelijk.' REDACTIE

'Intermediate lesser golden plovers': a thing of the past?

The specific identity of vagrant American/Pacific Golden Plovers *Pluvialis dominica/fulva* in Europe has, on occasion, proven exceptionally difficult to establish and sparked off much debate amongst observers. More than once it has been suggested that the bird in question was an 'intermediate lesser golden plover', as described by Connors (1983). One such recent case revolved around a controversial bird seen in Cork, Ireland, in October 1991 (Heselden et al 1993, McAdams 1993), subsequently accepted as a Pacific Golden Plover by the Irish Rare Birds Committee (Smiddy & O'Sullivan 1993). Drawing attention to this apparent pitfall, Heselden et al (1993) emphasized that 'intermediate birds do exist and are likely to occur as vagrants'. Clearly, the identification of American and Pacific Golden Plovers is still not always straightforward. The added prospect of having to reckon with an 'intermediate' is a rather intimidating one – even hybrids between other difficult species pairs can at times be safely identified. So just what exactly are 'intermediate lesser golden plovers'?

Connors (1983) examined 369 museum specimens of both taxa (all adults in breeding pluma-

ge) but was unable to assign 7% of the specimens with certainty to one form or the other: he called these individuals 'intermediates'. He found clear evidence that they were not hybrids and, furthermore, that the two forms were not hybridizing. The term 'intermediate', therefore, is no more than a nametag for an unidentifiable individual and as such, it is a reflection of the limits of a particular identification method. If improvements in identification methods are made, it follows that previously unidentifiable individuals are liable to lose their label 'intermediate'.

Connors employed eight criteria when identifying his specimens: three measurements (wing, culmen and tarsus lengths) and five plumage features (height of black band and of combined-black and white bands on forehead, extent of black feathering (versus white) on both breast and undertail-coverts and degree of contrast in tail barring). Wing length is still acknowledged to effectively separate a very large percentage of adults (eg, Roselaar 1990) but, due to considerable variation and overlap, breeding plumage features are now regarded to be of quite limited identification value (eg, Lewington et al 1991). Interestingly, by combining the three measurements, Connors recognized that 'the two forms differ in proportion even more than in wing length'.

The structural and proportional criteria currently employed in the field (above all tertial length, primary spacing and length of primary projection beyond the tail, cf Dunn et al 1987, Harris et al 1989) emerged in later years and were not used by Connors. These criteria are widely rated as being very reliable when used in combination and complemented by a range of supporting features. Several suspected *hybrids* between Pacific and Eurasian Golden Plover *P apricaria* have been reported (eg, Vinicombe 1988) but intermediate American/Pacific Golden Plovers, hybrid or otherwise, have yet to be documented on the basis of the current criteria. More recent authors such as Roselaar (1990), Golley & Stoddart (1991) and Lewington et al (1991) have indeed stressed some limitations of these criteria but did not include the general caveat of 'intermediates', ie, that some individuals are *per se* unidentifiable.

As the identification methods used both in museums and in the field advance (but each still with their own limitations), pinpointing individuals which are unidentifiable under all circumstances will become increasingly difficult. For instance, vocal differences described by Alström (1990) appear to have the potential of allowing any morphological 'intermediate' to be promoted to one form or the other, with the use of sonograms.

Even if the final word on identification has not been spoken, the term 'intermediate' may already be redundant. In any event, the relevance of referring to the unidentifiable birds found by Connors a decade ago within a modern identification context is, at best, very questionable. I wish to thank Anthony McGeehan and Killian Mullarney for their helpful comments on this text.

References

Alström, P 1990. Calls of American and Pacific Golden Plovers. Br Birds 83: 70-72.

Connors, P G 1983. Taxonomy, distribution, and evolution of Golden Plovers (*Pluvialis dominica* and *Pluvialis fulva*). Auk 100: 607-620.

Dunn, J L, Morlan, J & Wilds, C P 1987. Field identification of forms of Lesser Golden Plover. Proc 4th Identif Meet Eilat, November 1986: 28-33.

Golley, M & Stoddart, A 1991. Identification of American and Pacific Golden Plovers. Birding World 4: 195-204.

Harris, A, Tucker, L & Vinicombe, K 1989. The Macmillan field guide to bird identification. London.

Heselden, R, Collins, D, Duggan, A & Leonard, P 1993. Indeterminate Lesser Golden Plover in Co. Cork. Irish Birding News 3: 91-94.

Lewington, I, Alström, P, & Colston, P 1991. A field guide to the rare birds of Britain and Europe. London.

McAdams, D G 1993. The Kinsale Golden Plover: an alternative viewpoint. Irish Birding News 3: 95-103.

Roselaar, C S 1990. Identification and occurrence of American and Pacific Golden Plovers in the Netherlands. Dutch Birding 12: 221-232.

Smiddy, P & O'Sullivan, O 1993. Fortieth Irish Bird Report, 1992. Irish Birds 5: 79-102.

Vinicombe, K 1988. Unspecific Golden Plover in Avon. Birding World 1: 54-56.

David G McAdams, Helenenallee 5, 24937 Flensburg, Germany

Identiteit van Aziatische Goudplevier bij Middelburg in september 1991

Een veelbesproken Aziatische Goudplevier *Pluvialis fulva*, die van 13 tot 18 september 1991 bij Middelburg, Zeeland, verbleef (Dutch Birding 13: 229, plaat 224, 1991), is naar onze mening eerder een Amerikaanse Goudplevier *P dominica*. Twee kenmerken van deze soort werden al direct door de ontdekker en zijn medewaarnemers in het veld vastgesteld maar zijn bij de uiteindelijke determinatie ons inziens verkeerd gewogen. Het betreft de ruime handpenprojectie (zo lang als de op-één-na langste tertial) en het afwezig zijn van een witte of 'zebrapad-achtige' baan op de flank net onder de rand van de opgevouwen vleugel.

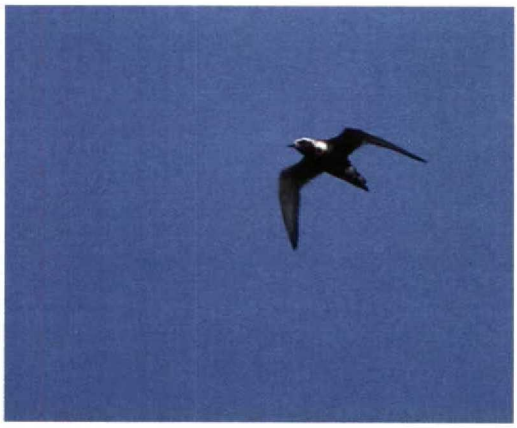
Het eerste kenmerk werd door sommigen van minder waarde bevonden omdat aan de rechter zijde van de vogel een tertial (de buitenste) ontbrak, hetgeen de te lange handpenprojektie voor Aziatische Goudplevier zou verklaren. Het is echter zo dat de buitenste (of onderste) tertial (nummer 1) zelden of nooit de langste van de vier tertials is. Dat is de meer naar binnen (boven) gelegen tertial (nummer 2), en die was bij de vogel in kwestie dus nog aanwezig. Dit valt op te maken uit de onderlinge lengteverschillen tussen de nummers 2, 3 en 4 en uit de plaats van het gat dat nummer 1 achterlaat. Dit houdt dan in dat de handpenprojectie inderdaad ongeveer zo groot is als het zichtbare gedeelte van nummer 3, een lengte die door alle Amerikaanse Goudplevieren op vele door ons bestudeerde foto's gehaald wordt, en door geen enkele Aziatische Goudplevier. Ook de bestaande literatuur is op dit punt unaniem, al vergelijkt men doorgaans niet met de lengte van het zichtbare deel van de tertials. Roselaar (1990) die op dit punt enkele relativerende opmerkingen plaatste, kwam toch ook met een alleszins overtuigende tabel 1, terwijl zijn verwijzing naar een foto van een Aziatische Goudplevier in Pym (1982) wat ongelukkig was: de langste tertial van dit individu komt op de foto in Pym (1982) wat slecht tot zijn recht, wat blijkt uit een andere foto van dezelfde vogel in Keith & Gooders (1980).

Het klassieke kenmerk van de witte, eventueel door zwarte streepjes onderbroken, flanklijn onder langs de vleugel kan soms aanleiding zijn tot een verkeerde interpretatie. Dat komt omdat de vleugeldekveren soms witte toppen kunnen hebben welke de indruk kunnen geven van een zebrapad-achtige flanklijn die er dus in werkelijkheid niet is. Het omgekeerde kan ook: men ziet de flanklijn ten onrechte aan voor een deel van het witbesprenkelde vleugeldek. Tenslotte is het ook nog denkbaar dat de vleugel de witte flanklijn overdekt. Wij achten deze 'pitfalls' er, althans ten dele, voor verantwoordelijk dat over de waarde van dit kenmerk wat twijfel is gezaaid, onder anderen door Mild (1987) in een begeleidende tekst van één van zijn geluidscassettes en door Peter Barthel (in litt aan Golley & Stoddart 1991), al sprak deze duidelijk van 'a very small percentage', wat tegen de achtergrond van de 7% van Connors zeer begrijpelijk is (zie verder Connors 1983; cf Marchant 1984). Voor de duidelijkheid zij er op gewezen dat de vier Duitse gevallen in 1977-90 van Aziatische Goudplevier adulte zomerkleed-vogels betroffen mèt de bijbehorende flankstreep (cf Limicola 2: 201, 1988; 3: 265, 1989; 4: 205, 323, 1990; 5: 198, 200, 1991).

Het feit dat de Middelburgse vogel een 'blind' eindigende, witte, gewelfde zijborstvlek en geen witte of zebrapad-achtige flanklijn vertoonde, is een tweede krachtig argument ten gunste van Amerikaanse Goudplevier als correcte determinatie.

Het voornaamste genoemde argument ten gunste van Aziatische Goudplevier was de lange poot-projectie voorbij de staart in vlucht. Wij willen dit fotografisch vastgelegde gegeven niet bestrijden omdat wij nauwelijks over foto's van vliegende Amerikaanse Goudplevier beschikten. Wel zij opgemerkt dat de pootprojectie een functie is van poot- en staartlengte en dat hierin een mogelijke verklaring schuilt waarom Amerikaanse Goudplevier 'heel soms' vrij ver uitstekende poten zou kunnen hebben. Volgens Cramp & Simmons (1983) is weliswaar de gemiddelde staartlengte bij Amerikaanse Goudplevier 4 mm groter dan bij Aziatische Goudplevier maar de extremen liggen bij Amerikaanse Goudplevier verder uiteen dan bij Aziatische Goudplevier. Amerikaanse Goudplevier kan in een extreem geval een kortere staart hebben dan Aziatische Goudplevier en dus ook, bij veronderstelde gelijke pootlengte voor beide, een langere pootprojectie.

De Middelburgse vogel produceerde in de vlucht enkele malen een 'valkparkiet-achtig' geluid dat afweek van Goudplevier *P apricaria*. De verschillen tussen de diverse roepen van Amerikaanse Goudplevier en Aziatische Goudplevier worden in de literatuur als zeer moeilijk te beoordelen beschouwd. Aangezien er geen

bandopnamen van de Middelburgse vogel zijn gemaakt, achten wij de bijdrage van het geluid aan de moeizame discussie over de determinatie van ondergeschikt belang.

Hetzelfde geldt voor de ruistatus van de vogel. Men kan met evenveel recht zeggen dat de vogel te weinig rui vertoonde voor een Aziatische Goudplevier (cf Dutch Birding 13: plaat 223, 1991) als te veel rui voor een Amerikaanse Goudplevier. Tenslotte zij eraan herinnerd dat Connors (1983) in 7% van door hem bestudeerde zomerkleden van beide soorten niet tot een bevredigende determinatie kon komen. Een dergelijk hoog percentage van individuen met 'intermediaire' kenmerken rechtvaardigt ook hier het overwegen van 'kleine goudplevier' als determi-

47 kleine goudplevier / lesser golden plover *Pluvialis dominica/fulva*, Middelburg, Zeeland, september 1991 *(Arnold Meijer)* **48** kleine goudplevier / lesser golden plover *Pluvialis dominica/fulva*, Middelburg, Zeeland, september 1991 *(Patrick Beirens)* **49-51** kleine goudplevier / lesser golden plover *Pluvialis dominica/fulva*, Middelburg, Zeeland, september 1991 *(Hans Gebuis)*

natie in plaats van Aziatische Goudplevier of Amerikaanse Goudplevier.

Summary

IDENTITY OF PACIFIC GOLDEN PLOVER AT MIDDELBURG IN SEPTEMBER 1991 The definite identification of a golden plover *Pluvialis* at Middelburg, Zeeland, the Netherlands, in september 1991 (which was already strongly debated during its stay) as Pacific Golden Plover *P fulva* rather than American Golden Plover *P dominica* (cf Dutch Birding 13: 229, plate 224, 1991) is questioned. The fact that the outer tertial was missing on the right wing does not explain the large primary projection since the longest tertial is usually the second outermost. Furthermore, the bird did not have a white flank margin (although the presence of a white flank margin below the wing is sometimes difficult to establish). Moreover, the long leg projection beyond the tail which was photographed in flight could possibly also sometimes occur in American Golden Plover when the latter species' shortest possible tail length is considered. Finally, it is equally true that the bird showed too little moult of the body feathers for a Pacific Golden Plover as too much for an American Golden Plover. It is, therefore, argued that it is probably better to identify the bird as 'American or Pacific' Golden Plover ('lesser golden plover').

Verwijzingen

Connors, P G 1983. Taxonomy, distribution, and evolution of Golden Plovers (*Pluvialis dominica* and *Pluvialis fulva*). Auk 100: 607-620.

Cramp, S & Simmons, K E L 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.

Golley, M & Stoddart, A 1991. Identification of American and Pacific Golden Plovers. Birding World 4: 195-204.

Keith, S & Gooders, J 1980. Collins bird guide. Londen.

Marchant, J H 1984. Mystery photographs: American Golden Plover. Dutch Birding 6: 91-92.

Mild, K 1987. Soviet bird songs (two cassettes and booklet). Stockholm.

Pym, A 1982. Identification of Lesser Golden Plover and status in Britain and Ireland. Br Birds 75: 112-124.

Roselaar, C S 1990. Identification and occurrence of American and Pacific Golden Plovers in the Netherlands. Dutch Birding 12: 221-232.

Klaas J Eigenhuis, Seringenstraat 6, 1431 BJ Aalsmeer, Nederland
Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België
Dirk J Moerbeek, Eksterlaan 296, 2026 XP Haarlem, Nederland

Ondanks de opvatting van David McAdams dat in deze moderne tijden van sterk toegenomen determinatiekennis het onderscheiden van Aziatische en Amerikaanse Goudplevieren eigenlijk altijd mogelijk is, lijkt de vogel van Middelburg het tegendeel aan te tonen. Naar aanleiding van de voortdurende discussie rond deze vogel heeft de CDNA zich opnieuw over dit geval gebogen. Mede op grond van de argumentatie in bovenstaande bijdrage van Klaas Eigenhuis et al is de CDNA thans van oordeel dat de vogel niet met zekerheid als Aziatische noch als Amerikaanse Goudplevier is te determineren en derhalve te boek zal blijven staan als 'kleine goudplevier' (CDNA in litt). REDACTIE

Despite the opinion of David McAdams that, with the aid of modern identification skills and knowledge, the identification of Pacific and American Golden Plover should not be a problem nowadays, the Middelburg bird seems to show the contrary. As a result of the ongoing discussion regarding the identification of this bird, the Dutch rarities committee (CDNA) decided to reassess the record. Mainly based on the argumentation in the letter by Klaas Eigenhuis et al, the CDNA has now decided that the bird can not be definitely identified as either Pacific or American Golden Plover and that it will be recorded as 'lesser golden plover' (CDNA in litt). EDITORS

Ethiopian birds

In the recent feature on Ethiopia (Beylevelt & van den Berg 1993) it is stated that 'Urban (1987) lists 23 endemic species out of a total of 835 species recorded for Ethiopia'. It is perhaps interesting to note that the recent history of this country has rendered this statement out of date. With the internationally recognized independence of Eritrea last year, the number of endemic bird species for present-day Ethiopia has dropped to nine or 10. The western highlands extend far into Eritrea, so all the high mountain endemics are also found there...

On the other hand, the number of endemics for Ethiopia and Eritrea combined is actually a little higher than 23. The publication of Urban (1987) for the Ethiopian Tourism Commission was largely based on Urban & Brown (1971). For one reason or another, Salvadori's Seedeater

Serinus xantholaema, discovered in 1896 but only seen on 12 occasions since (Clement et al 1993), is not mentioned. Furthermore, in 1977 the Ankober Serin *S ankoberensis* was described as a new species (Ash 1979). Both species have a very restricted distribution in southern and central Ethiopia, respectively. Finally, it is possible that two new (endemic) species will be described in the near future: another *Serinus* species and a cliff swallow *Hirundo* (J Atkins pers comm).

References

Ash, J S 1979. A new species of serin from Ethiopia. Ibis 121: 1-7.

Beylevelt, K & van den Berg, A B 1993. Ethiopia. Dutch Birding 15: 268-271.

Clement, P, Harris, A & Davis, J 1993. Finches & sparrows: an identification guide. London.

Urban, E K 1987. Ethiopia's endemic birds. Addis Abeba.

Urban, E K & Brown, L H 1971. A checklist of the birds of Ethiopia. Addis Abeba.

Lieuwe J Dijksen, Tembien Health Programme, c/o REST, PO Box 20, Makelle, Ethiopia

Possible Common Gull x Mediterranean Gull hybrid

Reading the solution of mystery photograph 54 by Bernadette Balten and others (Dutch Birding 15: 267, 1993) may have solved a mystery for me! On 31 December 1993, I was watching gulls on Hampstead Heath, London, England, where I was puzzled by an individual that resembled a second-winter Common Gull *Larus canus* in all plumage respects except that it had a dark red bill. The size of the bird was also noticeably small for a Common Gull (Black-headed Gulls *L ridibundus* were also present for size comparison) and its head appeared particularly dainty. In fact, the jizz of the bird was very like the 'possible hybrid' in mystery photograph 54. At the time, I considered a hybrid Common Gull x Mediterranean Gull *L canus x melanocephalus* but dismissed the idea as I could not find any reference to such a thing. Until Dutch Birding arrived a couple of days later!

As stated above, the bird's plumage was Common Gull-like with a dark primary wedge and restricted white mirrors that indicated a second-winter rather than a full adult. The speckling on the head and nape appeared a little finer than on other 'normal' Common Gulls nearby but there was no sign of any darker ear-covert mark. The legs were a rather non-descript yellow-tinged flesh, closest to Common Gull. If my bird *was* a hybrid, it would appear to have lost all its Mediterranean Gull features except bill colour and head shape. Maybe this is what happens when they grow older?

Hampstead Heath is an inland location, not exactly famous for unusual birds but, as it happens, on that day more gulls than usual were feeding on a football field, including two Yellow-legged Gulls *L cachinnans michahellis* which had presumably been blown up from the south-west on recent strong winds. If Common Gull x Mediterranean Gull hybrids do exist it would seem possible that they too would originate from somewhere 'down there'.

Bill Oddie, 31 Heath Hurst Road, London NW3, UK

Apparently, even two possible hybrids Common x Mediterranean Gulls were present at Hampstead Heath in late December 1993 (cf Birding World 7: 80, 1994). EDITORS

Recensies

C VOISIN 1991. *The herons of Europe*. T & A D Poyser, London, UK. 364 pp. ISBN 0-85661-063-1. GBP 22.50.

Many T & A D Poyser books cover the ecology and biology of single species. The authors of these monographs always have ample information with which to fill a book. Given this, I was interested to see how Claire Voisin had managed to summarise what is currently known about the nine species of heron that regularly breed in Europe. The first 50 pages of the book are devoted to general information about herons: classification, habitat partitioning, feeding behaviour, food, etc. After this, a chapter is devoted to describing various features of the biology, ecology and behaviour of each species in turn.

I started reading the book enthusiastically but the more I read the less enthusiastic I became. I did not find the dry, descriptive writing style particularly stimulating and the long sections on behaviour became rather tedious. Because these species are closely related to each other they share large components of behavioural repertoire. Consequently, each new description sounded a lot like the last. There are also four colour plates but the purpose of these plates was not obvious. A very limited range of plumages is illustrated but only for Little Egret is it stated to which age of bird these plumages belong. My major criticism, however, concerns the age of the scientific material referred to. The large majority of the references are from before 1980. Only a handful of references from the late 1980s are used. There exists, for example, excellent published and relevant census material from Britain and The Netherlands which was not used and would have contributed significantly to many sections in the book. As a result of these major omissions I became somewhat uncertain of the quality of the material throughout the book.

Having said this, I am sure that heron enthusiasts will view it as an important contribution to their collections and the quality of reproduction and layout is excellent, as is always the case with Poyser books. GRAHAM J HOLLOWAY

BIRD WATCHER'S LOGBOOK. Coxton Publications Ltd, Eastwood, Beverley Road, Walkington, Beverley, North Humberside HU17 8RP, UK. ISBN 0-9509538-0-6. GBP 6.95.

For those birders who are keen listers but are not really organised enough to maintain their own records, perhaps this logbook would be a wise investment. It is split into two main sections: the lists and separate bird sightings. The species list provided is extensive, covering birds of Europe, North Africa and the nearer Middle East. Against each species there is space provided for your life list, each month of the year, two holidays and a section allowing cross-referencing the appropriate visit in the second half of the book. After this comes a list of potential garden birds and, finally, lists to enable you to record early and late dates of summer and winter migrants. To fit the migrant information onto four pages, certain regular, but scarce, passage migrants have been omitted. It also means that it focuses on the situation in Britain; a number of relatively common migrants on the continental side of the channel do not feature, although this is a rather minor point. Most of the book is taken up with the individual bird sightings section and here you have enough space to record details (descriptions, weather conditions, observers, etc) of over 150 sightings. It appears to me to be good value for money and I know a number of people who could put one of these logbooks to good use. GRAHAM J HOLLOWAY

WILDLIFE COMPUTING AND PHOTOGRAPHIC SERVICES. *Bird Recorder 4*. 6 Fiddlers Lane, East Bergholt, Colchester CO7 6SJ, UK. Prices in The Netherlands: GBP 60.00 (DOS version, 1992) and GBP 87.50 (Bird Recorder for Windows, 1993).

Listing has become a very important component of birdwatching for many birders and with the advent of better and cheaper computers plus sophisticated programs it is not surprising that computer based listing should take off. I am also a lister but have always relied on pen and paper. I embarked on this mission somewhat scepticly but after a slowish start I soon got the hang of it. Bird Recorder is really a very easy package to use. The idea is to enter all species noted during each outing into the computer. To help you do this, a world species list is available which can be accessed to pull out the relevant species at the touch of a button. This is then input into your sighting record along with the scientific name. The sightings are saved into a year database which, if you go out regularly, can become extensive. Up to 255 site lists can be specified and the programme searches the databases when instructed to do so to produce a list of all the species recorded at a given site, be it your garden, your county, your country or Europe. The program can do more than just this, of course. For example, it is possible to view list records for individual species. Here, information is displayed on the first and last record, the earliest and latest sightings, the years and months that the species has been recorded and the total number of records.

I reviewed the DOS version of Bird Recorder but all future developments will monopolise the virtues of Windows. The Windows version does everything that the DOS version can, plus a bit more. The program is very flexible and easy to use and, as a result, it is easy to use the package to record other forms of wildlife. In

fact, European Butterfly, British Moth, European Mammal, Dragonfly and Orchid databases are already available and European Wild Flowers is on the way. I was very impressed with the package and can thoroughly recommend it to all listers with access to a computer. GRAHAM J HOLLOWAY

K NEWMAN 1993. *Newman's birds: an introduction* (Video, 56 min). Lakeside Publications, Longdene House, Haslemere, Surrey GU27 2PH, UK. GBP 15.95.

In this video, Kenneth Newman, the well known South African artist and ornithologist, presents a very general introduction to birds. He covers a variety of topics, such as nest building, temperature regulation, body design, the function and maintenance of feathers, etc. It is compiled well and some very nice photography of birds in the wild is used. Nearly 90 species of South African birds are introduced and the use of over 100 clips of film to illustrate the points being made serves to hold the viewer's attention admirably. The video should appeal to those with a general interest in bird natural history, particularly individuals just beginning to develop ornithology as a hobby, eg, young budding birders. GRAHAM J HOLLOWAY

B BALTEN, B DE BRUIN, J HULSCHER & B KOKS (REDACTIE) 1993. *Avifauna Groningen 1968-1993*. De Grauwe Gors 21 (3/4) (jubileumnummer). Vereniging Avifauna Groningen, Kremersheerd 147, 9737 PN Groningen. 165 pp. ISBN 90-9006707-8. NLG 25.00 (incl porto).

Een van de talloze lokale, regionale en provinciale vogelwerkgroepen die Nederland rijk is, is de Vereniging Avifauna Groningen, opgericht in 1968 met als doel het bestuderen en beschermen van de in de vrije natuur van Groningen voorkomende vogels. Het door de vereniging uitgegeven tijdschrift De Grauwe Gors verschijnt vier keer per jaar. Ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum viel onlangs een wel heel dik nummer van de Grauwe Gors bij de leden in de bus. Middels een 30-tal bijdragen van in totaal 29 Groningse auteurs wordt hierin een beeld gegeven van het wel en wee van de Groningse vogelbevolking. Het is een verrassend gevarieerde en veelzijdige bundel geworden van 165 pagina's tekst, gevat in een sfeervolle omslag van Erik van Ommen.

Op het gebied van monitoring slaat Groningen een goed figuur. Twee boeken over de vogels van Groningen zijn inmiddels verschenen, waarvoor door vrijwilligers veel telwerk is verricht. Uit de bundel blijkt dat het niet goed gaat met de broedvogels van het akkerland en de graslanden. De Kwartelkoning *Crex crex*, een van de paradepaardjes van de Groningse avifauna, heeft het heel moeilijk. De toekomst van de Grauwe Kiekendief *Circus pygargus* is onzeker en de Grauwe Gors *Miliaria calandra* is geen broedvogel meer in Groningen. Vooruitblikken en terugkijken (vogelresten uit terpen!) wisselen elkaar af in dit nummer, waarin watervogels veel aandacht krijgen.

Wat dwaalgasten betreft scoort Groningen met onder meer Giervalk *Falco rusticolus*, Roodkeelstrandloper *Calidris ruficollis*, Balkankwikstaart *Motacilla flava feldegg*, Alpenheggemus *Prunella collaris* en Zwartkeellijster *Turdus ruficollis atrogularis* niet slecht. In het jubileumnummer wordt daar dan ook terecht aandacht aan besteed. Het zeer leesbare boekwerkje is verzorgd uitgevoerd en bevat enkele fraaie foto's. Leuk extraatje is de fotowedstrijd, waarvoor 16 fotografen in totaal meer dan 100 foto's instuurden. GIJSBERT VAN DER BENT

B C FORRESTER 1993. *Birding Brazil. A check-list and site guide*. Knockshinnoch Bungalow, Rankinston, Ayrshire KA6 7HL, UK. 254 pp. ISBN 0-9521567-0-9. GBP 24.95.

Nu steeds meer vogelaars hun hobby over de hele wereld beoefenen, wordt het schrijven van 'site guides' een lucratieve bezigheid. Dit boek van Bruce Forrester is een poging alle voor vogelaars relevante informatie over Braziliaanse natuurgebieden te bundelen. Over een groot aantal natuurgebieden wordt kort, zelden meer dan twee pagina's, iets gezegd over overnachtingsmogelijkheden en over de meest interessante soorten die er te zien zijn. In de meeste gevallen is daar een rudimentair en niet al te best afgedrukt kaartje aan toegevoegd. Forrester stipt alleen maar aan. Bij hem geen uitgebreide beschrijving hoe een gebied te bereiken. Ook geeft hij weinig gedetailleerde informatie over vindplaatsen voor moeilijke en/of zeldzame soorten. Dit laatste lijkt mij echter zeker geen bezwaar omdat vogels nu eenmaal zelden jaren op een en dezelfde plek blijven wachten; zeer gedetailleerde verslagen geven vaak ten onrechte de illusie dat moeilijke soorten even snel op te rollen zouden zijn. Belangrijk is vooral van te voren te weten welke soorten in een bepaald gebied te verwachten zijn. In dat opzicht voldoet het boek van Forrester goed. Een groot deel van het boek wordt in beslag genomen door check-lists voor alle belangrijke gebieden gevolgd door een algemene check-list voor heel Brazilie. Bruce Forrester geeft, voor zover ik kan beoordelen, goede en compacte informatie. Wie naast *Birding Brazil* ook nog een goede reisgids aanschaft met informatie over het land zelf en de beste manier(en) om er te reizen, heeft naast een goede veldgids (maar dat is voor Brazilie helaas nog een probleem) weinig andere informatie meer nodig. CHRIS QUISPEL

DBA-nieuws

DBA/OBC-vogeldag te Utrecht op 5 februari 1994 Op zaterdag 5 februari 1994 werd in universiteitscentrum De Uithof in Utrecht, Utrecht, wederom de jaarlijkse DBA-vogeldag gehouden. De dag was mede georganiseerd door de Oriental Bird Club (OBC), die met deze overzeese meeting haar 10-jarig bestaan vierde. Aan het lezingenprogramma werd bijgedragen door beide organisaties. In totaal bezochten ruim 200 mensen deze dag waaronder c 30 Britten, zeven Denen, enkele Duitsers en vele Belgen. Het openingswoord werd gesproken door DBA-voorzitter Gijs van der Bent. De eerste lezing werd gepresenteerd door Karel Beylevelt en betrof fraaie dia's van de vogels van Ethiopië, waaronder veel endemische of bijna-endemische soorten. Hierna volgde de presentatie van 30 'mystery-bird' dia's door Arnoud van den Berg, zoals altijd met veel zorg en niet zonder leedvermaak samengesteld, gevolgd door de eerste OBC-bijdrage in de vorm van een verhaal door Frank Lambert over 'The effects of logging on lowland forest birds on Sabah, Borneo'. Hoewel zijn lezing vooral de desastreuze gevolgen en bedreigingen van het kappen van tropisch regenwoud belichtte, toonde hij ook dat door zorgvuldig uitgevoerd herplantbeheer waardevol biotoop behouden kan blijven. Hierna lichtte Arnoud van den Berg zijn raadselvogeldia's toe; na het tellen van de score bleken Max Berlijn en Ward Vercruysse gedeeld winnaar te zijn met 25 goede antwoorden, op de voet gevolgd door het Katwijkse duo Arnold Meijer en René van Rossum met 24.

Na een lange middagpauze bracht René Dekker, specialist op het gebied van grootpoothoenders Megapodiidae, zijn relaas 'In search of Megapodes'. Hierin werd aandacht besteed aan de wonderlijke broedbiologie van verschillende soorten van deze familie en werd in ware jongensboeken-stijl verhaald over de voorlopig nog onsuccesvolle (maar nog niet opgegeven) zoektocht naar Bruijns Grootpoothoen *Aepypodius bruijnii* op het eiland Waigeu, Irian Jaya, Indonesië. Na een korte bijdrage van Nigel Lindsey over de werkzaamheden van de OBC hield Gerard Boere een lezing over een aantal recente Nederlandse ornithologische expedities naar de uitgestrekte toendra's van Oost-Siberië, met onder andere dia's van een grote groep Ivoormeeuwen *Pagophila eburnea* en 'zoekplaatsjes' van door hun schutkleuren vrijwel niet te vinden broedende steltlopers. Hierna vertelde Richard Grimmett iets over het werk van BirdLife International gevolgd door de traditionele uitsmijter in de vorm van het jaaroverzicht 1993 van Nederland en België door Wim Wiegant. In misschien wel Wims beste optreden tot nu toe passeerden alle ornithologische toppers en subtoppers van het vorige jaar de revue, voorzien van informatief en altijd onderhoudend commentaar. Een gastoptreden werd verzorgd door Ferry Ossendorp met een korte explicatie over de veelbesproken Tapuit *Oenanthe oenanthe* of Izabeltapuit *O isabellina* die in september op Vlieland, Friesland, verbleef.

De talrijke lange pauzes werden nuttig besteed. Het aanbod van boeken, foto's, optische apparatuur, oude nummers en andere vogelspullen was groter dan ooit en verleidde velen tot het doen van al dan niet verantwoorde aankopen. Zowel DBA als OBC konden een aantal nieuwe begunstigers inschrijven. Al met al bleek de dag voor beide organisaties zeer succesvol te zijn verlopen, waarbij de onderlinge contacten verder konden worden uitgebouwd. Kees Tiemstra en Dave Weaver, die samen het merendeel van de organisatie voor hun rekening namen, worden bij deze hartelijk bedankt voor hun inzet. Gezien het succes is het zeker niet uitgesloten dat in de toekomst opnieuw dergelijke gecombineerde vogeldagen plaats zullen vinden.

Na afloop dineerden c 45 bezoekers van de vogeldag in de Utrechtse binnenstad. De volgende dag werden de Britse en Deense gasten door Arnoud van den Berg op sleeptouw genomen om naar Nederlandse vogels te kijken. De vele soorten en grote aantallen ganzen in Friesland en de Zwarte Specht *Dryocopus martius* op de Veluwe, Gelderland, vormden voor hen hoogtepunten van een zeer geslaagd weekend. De specht was voor tenminste acht deelnemers een nieuwe soort!

DBA-vogeldag in februari 1995 IJs en weder dienende zal de volgende DBA-vogeldag plaatsvinden op zaterdag 11 februari 1995, waarschijnlijk op dezelfde Utrechtse locatie als in voorgaande jaren.

DBA-vogelweek op Texel in oktober 1994 Ook dit jaar zal Texel, Noordholland, het toneel zijn van de DBA-vogelweek, die zal plaatsvinden van zaterdag 15 oktober tot en met zondag 23 oktober 1994. Men dient zelf te zorgen voor accommodatie. Om zowel tegemoet te komen aan vogelaars die een hele week boeken als aan de 'weekendvogelaars' zal er in ieder geval op zaterdag 15 oktober en op vrijdag 21 oktober een lezing worden gegeven. Een 'big-day' in het midden van de week, zoals die vorig jaar ook werd georganiseerd, lijkt een goed excuus om het eiland flink uit te kammen. Nadere informatie wordt verstrekt in een volgend nummer van Dutch Birding.

Pelagic trip naar Friesche Front op 10 september 1994 In verband met de grote belangstelling vorig jaar voor de pelagic trip naar het Friesche Front is besloten om deze tocht dit jaar te herhalen. Vorig jaar in augustus werden in dit gebied, c 65 zeemijlen ten noornoordwesten van Den Helder, Noordholland, grote aantallen Noordse Stormvogels *Fulmarus glacialis* en Zeekoeten *Uria aalge* aangetroffen. Dit jaar in september verwachten we een grotere variatie aan soorten, met bijvoorbeeld meer kans op jagers Stercorariidae en

andere stormvogelachtigen Procellariiformes. De tocht zal, net als vorig jaar, worden uitgevoerd met *MS Mercuur*, vanuit de vissershaven van Den Helder. Op het Friesche Front zal er 'gechumd' worden.

U kunt zich voor deze pelagic trip opgeven door het overmaken van NLG 40.00 op postbankrekening 297 05 81 tnv Wim E M van der Schot, Oostenburgervoorstraat 79-hs, 1018 MP Amsterdam, onder vermelding van 'Friesche Front' èn uw telefoonnummer. In de loop van augustus zullen de deelnemers nadere details over de tocht ontvangen.

Aankondigingen & verzoeken

Forktail-Leica Award The Forktail-Leica Award is awarded annually by the Oriental Bird Club (OBC), with funding from Leica Camera in the UK. The award, worth GBP 1000.00 is given for a project based in the Orient, which includes the study or survey of: *1* globally threatened bird species; *2* habitats of particular importance for birds; *3* areas supporting concentrations of endemic bird species; and *4* little known areas likely to support threatened or endemic bird species. Where possible the project should: *5* involve local people; *6* aim to influence government decisions regarding conservation measures; and *7* support national non-governmental organizations.

In 1993, the Forktail-Leica Award was won by J C Uttangi from India, which enabled him to survey the birds of a little-known protected area of the Anshi National Park in the Western Ghats, India. This area is already severely threatened by the first two stages in the development of the Kali Hydroelectric Power Project, involving clearing of a large part of the neighbouring Dandeli Forest. The last stage will involve destruction of 7000 ha of Anshi through the construction of infrastructure and through submergence by the lake formed by the dam. The information collected by J C Uttangi will be used in an attempt to cancel this final stage of the Kali Hydroelectric Power Project.

For 1994, the closing date for submissions for the Forktail-Leica Award is 1 October 1994 and the award is made in December. Oriental nationals are particularly encouraged to apply. For further information about the award, application forms or advice in developing a project, please contact: Melanie Heath, Conservation Officer, OBC, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire SG19 2DL, UK.

Indonesian Birding Itineraries Indonesia hosts more threatened bird species than anywhere else in the world. In 1994, Halmahera, a small island between Borneo and New Guinea, will benefit from two of Britain's largest fund-raising events for birds. The GBP 59 000 raised in 1993 by the British Birdwatching Fair and the 'In Focus' sponsored Bird Race will be received by BirdLife International for their Halmahera Project.

For the last 10 years, the Oriental Bird Club (OBC) has been at the forefront of promoting eco-tourism in the Orient. Visiting birders can help a great deal in logging the presence of birds in remote, seldomly visited regions. Indeed, to help birders appreciate this enormous potential of the area, the OBC has published *Indonesian Birding Itineraries*, a 12-page supplement to its twice-yearly Bulletin. This publication covers Java and Bali, Sulawesi and Halmahera, the Lesser Sundas and the Moluccas. *Indonesian Birding Itineraries* is available separately from the OBC, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire SG19 2DL, UK.

Málaga bird records required The recently formed Málaga group of the Spanish Ornithological Society (SEO) will be collecting bird records for the province of Málaga, in order to publish an annual bird report. Therefore, any foreign birder visiting or living in the province of Málaga is invited to send in his or her bird records. Information sheets detailing the presently known status of bird species and the type of records required are available from the address below.

Future plans of the Málaga group include a complete annotated check-list as well as the compilation of a library dealing with local bird species.

Also, the Málaga group offers help and advice to foreign birders who visit the area.

For any further information, please contact: Andy Paterson, Edificio San Gabriel 2-4°-A, Escritor Adolfo Reyes, 29620 Torremolinos, Spain. If the information sheet is requested, please enclose two (EU countries) or three (countries outside EU) international reply coupons, or ESB 60.00 in valid stamps (from within Spain) to cover mailing costs.

Vale Gieren Project op Cres, Kroatië, in juli 1994 Ooit broedden Vale Gieren *Gyps fulvus* in geheel Kroatië en langs de Dalmatische kust. Nu zijn er nog slechts 120-150 broedparen over waarvan de meeste broeden in de Kvarner-archipel, in kolonies op vier eilanden. De grootste kolonie van c 60 broedparen bevindt zich op het eiland Cres. Een team van het Kroatische Instituut voor Ornithologie werkt onder leiding van Goran Susic aan een onderzoeks- en beschermingsproject op Cres. Het doel is vast te stellen welke de belangrijkste factoren zijn in de biologie en ecologie voor de overleving van Vale Gieren en welke hiervan zijn te gebruiken bij het beheer van de populatie. Het uit te voeren bescher-

mingsplan heeft als uitgangspunt dat de huidige populatie in elk geval niet verder meer mag teruglopen. Om het project mogelijk te maken zoekt de organisatie voor de periode 23-30 juli 1994 naar vrijwillige medewerkers die bereid zijn voor de mogelijkheid tot deelname ook een beperkte financiële steun te verlenen.

De werkzaamheden van de 'ecovrijwilligers' bestaan uit het, samen met het onderzoeksteam, registreren van de dagelijkse activiteiten en het foerageergedrag van de gieren vanuit een observatiehut bij een 'gierenrestaurant', waar de dieren worden bijgevoerd met kadavers. Daarnaast is er ook tijd voor recreatie en vogelen (er zijn 176 vogelsoorten bekend van Cres).

De organisatie is in handen van SVANIMIR, de Kroatische vereniging voor het behoud van natuur- en cultuurmonumenten. SVANIMIR is een 'non-profit' organisatie welke sinds 1993 ruimte biedt aan ecovrijwilligers om in deze projecten te participeren. Het onderzoek geschiedt voor het Kroatische Instituut voor Ornithologie. De onderzoekers en begeleiders spreken Engels. De minimumleeftijd voor deelname is 18 jaar. De ecovrijwilligers verblijven in het Ecocenter Caput Insulae bij het historische stadje Beli. De kosten voor deelname bedragen NLG 490.00 waarvan 80% ten goede komt aan SVANIMIR; 40% daarvan is een bijdrage aan het project. Voor voeding betaalt men ter plaatse DEM 10.00 per dag. Verzekeringen, de reis naar Cres en dergelijke moeten de deelnemers zelf verzorgen. Cres is goed en niet duur bereikbaar per bus of veerboot vanuit Italië. Een beknopte brochure van het project is gratis verkrijgbaar bij: WOLF*TRAIL*, Postbus 800, 7550 AV Hengelo, Nederland, telefoon 074-478885, fax 074-478404.

WP reports

This review lists rare and interesting birds recorded in the Western Palearctic during **January-March 1994** and focuses on north-western Europe. Many January and February reports were already included in the previous review (Dutch Birding 16: 31-36, 1994). Additional information covering earlier reports is included as well. Some records of species outside the WP are also mentioned. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by the records committee of the relevant country.

A first-winter **Great Northern Diver** *Gavia immer* stayed at Bielersee, Biel, Switzerland, from 7 January until early March. From 1 February to 13 March, a **White-billed Diver** *G adamsii* was present off Rudha Beag, Gruinard Bay, Highland, Scotland. In England, the two long-staying **Pied-billed Grebes** *Podilymbus podiceps* remained in Cornwall and Northumberland during the whole period. At Medina airport, Saudi Arabia, three **Slavonian Grebes** *Podiceps auritus* were seen on 18 November 1993 and one on 2 December 1993. On 3-5 January, one was present at Dela Nava, Huesca, Spain (where there are less than 15 previous records). Along the Black Sea coast of Bulgaria, 2346 **Black-necked Grebes** *P nigricollis*, 310 **Pygmy Cormorants** *Phalacrocorax pygmeus*, 76 **Eiders** *Somateria mollissima* and 103 **Water Pipits** *Anthus spinoletta* were counted during 15-23 January. On 26 March, the Scottish **Black-browed Albatross** *Diomedea melanophris*, returned again to the Hermaness gannetry at Saito outcrop, Unst, Shetland, where this bird was first present in 1972 (possibly, the same bird was first seen on Vestmannaeyjar, Iceland, in July 1966 and then at Bass Rock, Lothian, Scotland, in 1967-69). The second inland record of **Leach's Storm-petrel** *Oceanodroma leucorhoa* for Poland occurred on 14 November 1993 at Goliszow, Silesia. In Bulgaria, two **White Pelicans** *Pelecanus onocrotalus* were seen at Lake Mandra on 18 January and 170 **Dalmatian Pelicans** *P crispus* in the Burgas area on 17-19 January. Two **Abdim's Storks** *Ciconia abdimii* at Malaki Dam, Jizan, from 31 March to 4 April probably constituted the fourth record for Saudi Arabia. A group of 55 **Glossy Ibises** *Plegadis falcinellus* was seen at Oued Massa, southern Morocco, on 2 February. A **Bald Ibis** *Geronticus eremita* was reported at Al Dahnas waterfall, 110 km north of Abha, Saudi Arabia, on 10 November 1993. The much endangered Austrian breeding population of **Spoonbills** *Platalea leucorodia* at Neusiedlersee, Burgenland, has increased from none in 1990 and 1991 to 13 pairs in 1992 and 15 in 1993. At a marsh near the city of Cagliari, Sardinia, 10 000 **Greater Flamingos** *Phoenicopterus ruber roseus* were present during 1993 of which 800 constituted the first breeding records for Italy.

Apparently the third record of **Bewick's Swan** *Cygnus columbianus bewickii* for Romania concerned three adults at Istria on 9 January. The largest-ever flock for Bulgaria (25 individuals) was seen at Lake Mandra on 18 January and 12 were present at Kamcija on 20 January. An invasion of **Whooper Swans** *C cygnus* was reported from Romania. In Saudi Arabia, a **Greylag Goose** *Anser anser* was seen at Medina airport on 18 November 1993 and three were at Yanbu al Bahr on the Red Sea coast on 26 November 1993. On Fuerteventura, Canary Islands, one was present from November 1993 to at least 28 January at Los Molinos. At the

Sabla goose roost in Bulgaria, 115 600 **White-fronted Geese** *A albifrons* and 1430 **Red-breasted Geese** *Branta ruficollis* were counted on 21 January. In Dobroudja, Romania, only up to 13 000 Red-breasted Geese could be found in mid-January, and the numbers of this species along the Bulgarian and Romanian Black Sea coast were dramatically lower than the 65 000 counted in January 1993 (cf Dutch Birding 15: 82, 1993). In Norway, 10 **Greenland White-fronted Geese** *A a flavirostris* were seen at Øygarden, west of Bergen, Hordaland, on 16 January and two were staying at Orrevann, Rogaland, from 1 January to 13 February. Presumed genuine vagrant **Lesser Canada Geese** *B canadensis* ssp were reported at Wexford North Slobs, Wexford, Ireland, until at least 13 January (two), at Martin Mere, Lancashire, England, on 9-30 January (up to two of intermediate subspecies) and between Workum and Makkum, Friesland, Netherlands, from 23 January. In Scotland, singles were at Muir of Fowliss, Grampian, on 14 January, on Islay, Strathclyde, until at least 26 March and on the southern shore of Loch Leven, Tayside, until at least 31 March. In January, for the third out of the last four winters a male and a female **American Wigeon** *Anas americana* were staying at Castle Caldwell, Fermanagh, Northern Ireland. In February, a first-winter male **Baikal Teal** *A formosa* associated with a flock of Greater Scaup *Aythya marila* was trapped twice and ringed in Schleswig-Holstein, Germany. A ringed male in a flock of Common Teal *A crecca* was noticed at Lake Hal, Jylland, Denmark, on 10 February. On 17 February, 35 Baikal Teals were counted at Katano Kamo-ike, Honshu, which is probably the only remaining regular wintering site of this species in Japan. **American Black Ducks** *A rubripes* were reported from Cork, Ireland, in mid-March and Tresco, Scilly, England, in early April. On 28-31 January, two males and a female **Blue-winged Teal** *A discors* and two **Marbled Ducks** *Marmaronetta angustirostris* were seen at Los Molinos, Fuerteventura, Canary Islands. The latter species has been recorded at this locality since April 1992, with a maximum of six in spring 1993. During February, a male **Ring-necked Duck** *Aythya collaris* stayed at Bremershaven, Niedersachsen, Germany, and during March, another stayed on Karmøy, Rogaland, Norway. In Japan, an adult male **Baer's Pochard** *A baeri* was present for its second consecutive winter at Ukima Park, Tokyo. The second **Ferruginous Duck** *A nyroca* for Japan was present at Fukuoka, Kyushu, in February (the first was recorded in 1959). On 15 January, 3950 **Greater Scaup** were counted along Grindul Chituc, Romania, and 100 at Poda, Burgas, Bulgaria. Last winter's adult male **Lesser Scaup** *A affinis* returned to Vevey, Vaud, Switzerland, on 30 January (cf Dutch Birding 15: 83-84, 1993). In Northern Ireland, the male which has been seen in each of the last six winters reappeared in late March at Oxford Island, Armagh, and departed on 7 April (cf Dutch Birding 14: 24, 63, 230, 1992; 15: 34, 83, 1993). In Romania, 30 **Long-tailed Ducks** *Clangula hyemalis* were counted near Grindul Chituc along the Black Sea coast on 15 January. A flock of 24 winterers at Ermatingerbecken, Bodensee, Thurgau, was possibly the largest-ever for Switzerland. An oiled **American Scoter** *Melanitta americana* was picked up and taken into care at Blackpool, Lancashire, England, on 5 January. Three **Common Scoters** *M nigra* were seen at Pomorie, Bulgaria, on 20 January. The largest gathering of **Surf Scoters** *M perspicillata* in Scotland was at Largo Bay, Fife, where three adult males, an immature male and a female were present from 19 February into April. An adult male **Bufflehead** *Bucephala albeola* at Colwick Country Park, Nottinghamshire, England, proved popular with British twitchers on 17-26 March. In June 1993, the first breeding of **Red-breasted Merganser** *Mergus serrator* for France occurred on Chausey, Manche, where two pairs reared 14 young.

In south-western Saudi Arabia, **Black-shouldered Kites** *Elanus caeruleus* were noted 35 km north of Jizan on 25 December 1993 and at Wadi Dahem on 2 February; there are approximately five previous records for Saudi Arabia. Unseasonal **Black Kites** *Milvus migrans* were seen at Vanylven, Møre og Romsdal, Norway, on 2 February and at Verbois, Geneva, Switzerland, on 27 February. The eighth **Pallas's Fish Eagle** *Haliaeetus leucoryphus* since 1987 for south-western Saudi Arabia was an immature at Malaki Dam, Jizan, on 1 February and suggests that this species regularly winters in this area. In north-western Saudi Arabia, the largest numbers of **Monk Vulture** *Aegypius monachus* for years were seen with up to 10 at Harrat al Harrah on 13-17 December 1993, and breeding is now suspected near the Jordan border. Five individuals were seen near Mahazet as Said, between Taif and Riyadh, on 6 February. In south-western Saudi Arabia, a **Gabar Goshawk** *Micronisus gabar* was reported at Malaki Dam, Jizan, on 24 December 1993. A peak of 43 000 migrating **Steppe Buzzards** *Buteo buteo vulpinus* was counted on 28 March at Eilat, Israel. In Bulgaria, two **Spotted Eagles** *Aquila clanga* were present at Alepu on 17 January. In north-western Morocco, one was seen at Larache, on 28 December 1993. In Skåne, Sweden, one was still seen irregularly in the fields near Ilstorp until 21 February (cf Dutch Birding 16: 33, 1994). In Hungary, a first-winter stayed near Kis-Balaton on 14-19 January. On eight days in March, an adult **Verreaux's Eagle** *A verreauxii* was seen near Eilat. The first **Collared Forest Falcon** *Micrastur semitorquatus* for the USA was a light morph discovered on 24 january at Bentsen-Rio Grande State Park, Texas. In the summer of 1993, the first successful breeding records of **Red-footed Falcons** *Falco vespertinus* for France occurred in Isère and Vendée. The first or second **Lanner Falcon** *F biarmicus* for Romania was a first-winter at Plopu on 11 January. In Schleswig-Holstein, Germany, two solitary **Gyr Falcons** *F rusticolus* were seen near Hamburger Hallig during the second half of January 1994, one probably a third calendar-year bird. In Shetland, Scotland, at least two different white morphs were seen on Yell, Unst and South Mainland from 9 February. In Denmark, two were seen at Tystrup, southern Sjælland, on 8-9 March and at Veststadil Fjord, western Jylland, on 10 March.

52 Ross's Gull / Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea*, Sunderland, Tyne and Wear, England, March 1994
(Steve Young/Birdwatch)

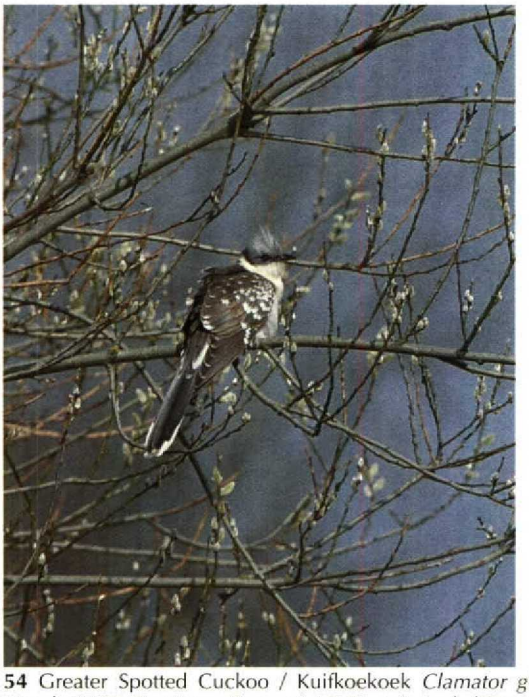
53 Ring-billed Gull / Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis*, Greatstone-on-Sea, Kent, England, January 1994
(Tim Loseby)

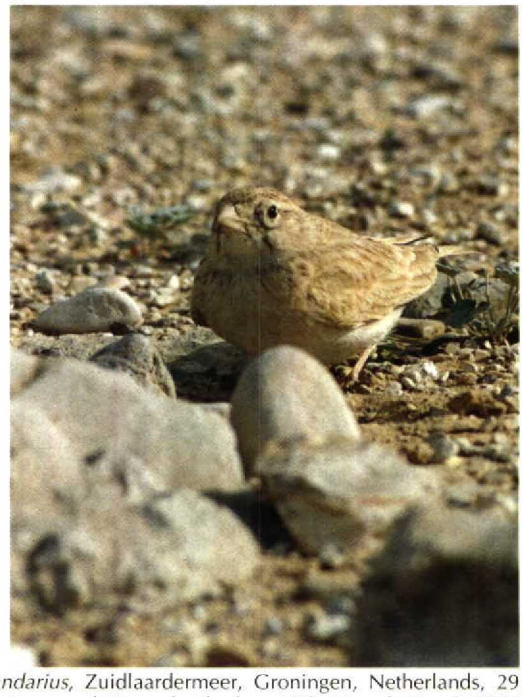

Another white morph on North Ronaldsay, Orkney, Scotland, in March might have been the same individual as the one at Quarff, South Mainland, Shetland, in February. Moreover, a white morph was reported at Strangford Lough, Down, Northern Ireland, on 17 March and another at Inch, Donegal, Ireland, in early April. In south-eastern Norway, the breeding population of **Peregrine Falcons** *F peregrinus* increased to 16 pairs in 1993 (of which 12 bred successfully), showing a steady recovery to about one third of the total in the beginning of this century.

Small Button-quails *Turnix sylvatica* are now confirmed to occur as a very local resident in south-western Saudi Arabia, with recent sightings of up to two at Malaki Dam, Jizan, on 2-3 February following previous records in 1990-93. On 7 December 1993, the first **Great Bustard** *Otis tarda* for Slovenia since 50 years and only the fifth ever was found moribund under power lines near Slovenske Konjice. The first for Poland since 1983 was a moribund individual found near Gilwice, Silesia. The first for the Netherlands since 1987 concerned an unringed adult male staying between Meddo and Huppel, north of Winterswijk, Gelderland, near the German border (and sometimes crossing it), on 15-27 February and two at Raalte, Overijssel, during exactly the same period. The first **Senegal Thick-knee** *Burhinus senegalensis* for Saudi Arabia and the first outside the African continent was discovered at Malaki Dam, Jizan, on 1 February. The fourth **American Golden Plover** *Pluvialis dominica* for Germany was seen in a flock of Lapwings *Vanellus vanellus* at Einbeck-Drüber, Niedersachsen, on 22 March. In Saudi Arabia, a **Red-wattled Lapwing** *Hoplopterus indicus* at Thumama, Riyadh, on 16-22 January was the fifth away from the Gulf region. A **White-tailed Lapwing** *Chettusia leucura* was seen near Douz, Tunisia, on 28 December 1993. Up to 11 **Great Knots** *Calidris tenuirostris* were staying at Khor al Beidah, United Arab Emirates, from 11 February. A possible first **Red-necked Stint** *C ruficollis* for Tunisia was photographed at Zarzis, south-east of Djerba, on 17 February. On 9 February, at least 50 **Broad-billed Sandpipers** *Limicola falcinellus* were found wintering at Kneiss, Gulf of Gabès, Tunisia. An unseasonal **Buff-breasted Sandpiper** *Tryngites subruficollis* was claimed in western Jylland, Denmark, on 18 March. A **Spotted Sandpiper** *Actitis macularia* remained present at Fen Drayton, Cambridgeshire, England, through February (cf Dutch Birding 16: 34, 1994). Four **Red-necked Phalaropes** *Phalaropus lobatus* were seen at Salines de Thyna near Sfax, Tunisia, on 13 February. In Poland, two **Grey Phalaropes** *P fulicarius* were wintering from late December 1993 into January at the mouth of the Rewa and Vistula, Gdansk Bay. On 17 March, one was seen at Halmstad, Halland, Sweden.

Probably the same adult summer **Great Black-headed Gull** *Larus ichthyaetus* as in February 1992 stayed north of Cottbus, Brandenburg, Germany, from 26 February. The second for Tunisia was an immature photographed with Lesser Black-backed Gulls *L fuscus* and 300 Caspian Terns *Sterna caspia* at El Attaia, Iles de Kerkannah, on 26 February. In March, a first-winter was found at Hortobagy, Hungary. A colour-ringed **Mediterranean Gull** *L melanocephalus* returned for its fourth year to Plymouth, Devon, England, on 26 January. An adult winter **Franklin's Gull** *L pipixcan* was seen on the Kent Estuary, Cumbria, England, on 16 January. In the Canary Islands, a second-summer **Audouin's Gull** *L audouinii* was videotaped among a few Lesser Black-backed Gulls at El Jable, Fuerteventura, on 2 March. In Hordaland, Norway, an adult **Ring-billed Gull** *L delawarensis* on 26 January at Lille Lungegaardsvann, Bergen, was the 10th individual in this city alone, where in the past years three were trapped and ringed (one of which was shot in Iceland on 25 April 1990; another one was recovered at St John's, Newfoundland, Canada, in 1991; cf Dutch Birding 14: 187, 1992, 15: 86, 252, 1993). In Ireland, good numbers were present including many adults; in Dublin, for instance, nine adults were seen in a flock of 200 Common Gulls *L canus* on 2 April. A first-winter at Greatstone-on-Sea from 27 January until 14 March was only the third record for Kent, England. Adult **Kumlien's Gulls** *L (glaucoides) kumlieni* were staying at Banff, Grampian, Scotland, in January-March, at Seaforth, Merseyside, England, from 4 December 1993 into mid-January, on St Kilda, Western Isles, Scotland, from 24 January (up to three), in Shetland on 3-14 February (at least four) and at Ølberg, Rogaland, Norway, from 2 or 5 February. At least six were reported in Ireland, of which four in March. The fifth **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* for Denmark was an adult present for 30 min at Aggertange, north-western Jylland, on 30 or 31 January and at Blåvands Huk, western Jylland, on 1 February. In Scotland, an adult flew past Tayport, Fife, on 23 February and perhaps the same individual stayed at Sunderland, Tyne and Wear, England, from 26 February to 6 March. Also in England, adults were reported at Dungeness, Kent, on 4 March and at Fleetwood, Lancashire, on 12-17 March. The first for Ireland for three years stayed at Galway Docks, Galway City, on 10-18 March. The fifth for the Netherlands was an adult winter flying north along the Noordholland coast on 24 March at Camperduin and on 26 March at De Cocksdorp, Texel. At Nissum Fjord, western Jylland, a dead first-winter **Ivory Gull** *Pagophila eburnea* brought-in from sea by a fisherman on 6 January was the sixth for Denmark. During the horrific winter weather in New York, USA, a first-winter was present at Sodus Point. For the fourth consecutive winter, an adult was staying at Vadsø, Finnmark, Norway. At Eilat, a first-winter **Crested Tern** *S bergii* was seen on 4-6 March and an adult on 20 March; there are c 20 previous records for Israel. A first-winter **Forster's Tern** *S forsteri* was present at Fishguard Harbour, Dyfed, Wales, on 10-11 January. In Scotland, a **Brünnich's Guillemot** *Uria lomvia* was seen briefly at Seafield, Edinburgh, Lothian, on 6 February and one was found dead at Eswick, East Mainland, Shetland, on 12 February. At Vardø, Finnmark, Norway, 20 000 were count-

54 Greater Spotted Cuckoo / Kuifkoekoek *Clamator glandarius*, Zuidlaardermeer, Groningen, Netherlands, 29 March 1994 *(René van Rossum)* **55** Dunn's Lark / Dunns Leeuwerik *Eremalauda dunni*, Eilat, Israel, March 1994 *(Willem van der Waal)* **56** Black-faced Bunting / Maskergors *Emberiza spodocephala*, Pennington Flash, Greater Manchester, England, March 1994 *(Steve Young/Birdwatch)* **57** Didric Cuckoo / Diederikkoekoek *Chrysococcyx caprius*, Eilat, Israel, March 1994 *(Chris H J Dredge/Birdwatch)*

ed on 4 April. The first **Black Guillemot** *Cepphus grylle* for Slovenia was at Ormoz reservoir, Drava river, on 2-3 January.

In southern Morocco, two **Laughing Doves** *Streptopelia senegalensis* were seen displaying in the village of Massa near Oued Massa on 1-2 February and two at Tamri on 3 February. A **Great Spotted Cuckoo** *Clamator glandarius* was seen 95 km north of Medina, Saudi Arabia, on 18 December 1993. On St Martins, Scilly, Britain, one was present on 24-25 March. The 12th and first twitchable for the Netherlands stayed from 26 March until at least late April at Zuidlaardermeer, Groningen. The second **Didric Cuckoo** *Chrysococcyx caprius* for the WP and the first for Israel was present from 13 until at least 26 March near Eilat (the first was a female at Akrotiri, Cyprus, on 27 June 1982). The fourth **Barn Owl** *Tyto alba* for Finland was found dead in Helsinki on 15 February. On most nights in March, *HS* succeeded in showing birders two pairs of **Hume's Tawny Owl** *Strix butleri* near Eilat. A survey of mangrove stands along the southern Red Sea coast in Saudi Arabia in late March revealed the presence of a local population of more than 150 **White-collared Kingfishers** *Halcyon chloris*. The fourth **Middle Spotted Woodpecker** *Dendrocopos medius* for the Netherlands since 1980 was a male seen near Epen, Limburg, on 19 February.

In Israel, up to four (perhaps even 12) **Dunn's Larks** *Eremalauda dunni* and up to six **Thick-billed Larks** *Ramphocoris clotbey* were present at K33, north of Eilat, during March. In Tunisia, four **Dupont's Larks** *Chersophilus duponti* were singing at Thelepte, near Feriana, on 4 March; reportedly, the species' habitat has almost completely disappeared, apart from a stretch near Djebel Chambi. The long-staying **Crested Lark** *Galerida cristata* at Hanko, Finland, was still present on 19 March (cf Dutch Birding 16: 34, 1994). Other individuals were staying at the parking lot of Oslo Plaza, Oslo, Norway, on 9-18 March, at Havdhem, Gotland, Sweden, from 3 January until 13 February and at Malmö city dump, Skåne, Sweden, from 29 January into March. In Saudi Arabia, an **Oriental Lark** *Alauda gulgula* at Thumamah, Riyadh, on 10 March was the first for Central Province. In Israel, an influx of 932 **Temminck's Horned Larks** *Eremophila bilopha* occurred north of Eilat on 6-29 March; at K33, 12 pairs were found breeding for the first time in the Arava since 30 years. Britain's earliest-ever **Red-rumped Swallow** *Hirundo daurica* was discovered on Tresco, Scilly, on 28 February and stayed until 30 March. A **Richard's Pipit** *Anthus richardi* wintered near Winchcombe, Gloucestershire, England, from 9 January. In Morocco, one was seen at Merja Zerga on 23 January and two were near Oued Massa on 2 February. Europe's sixth and Britain's second wintering **Olive-backed Pipit** *A hodgsoni* remained from 13 January until at least 31 March at Pitsea, Basildon, Essex, England (cf Dutch Birding 15: 166-169, 1993, 16: 34, 1994). In Morocco, a **Red-throated Pipit** *A cervinus* was seen at Lake Merzouga on 28 January and another between Amezgane and Tadoula, west of Ouarzazate. One or two **White-cheeked Bulbuls** *Pycnonotus leucogenys* at Eilat from 14 March constituted the fourth record for Israel. A **Siberian Accentor** *Prunella montanella* was reported at Vancouver, British Colombia, Canada, from 15 December. The fourth **Black-throated Accentor** *P atrogularis* for western Europe and the first for Germany, staying at a bird-feeder at Muxal, east of Kiel, Schleswig-Holstein, on 13-16 February was considered of doubtful origin. The eighth **Western Stonechat** *Saxicola torquata rubicola/hibernans* for Finland was seen on 17 March and there were more records than usual in other Scandinavian countries as well. A **Yemen Thrush** *Turdus menachensis* at Al Dahnas waterfall on 10 November 1993 constituted a rare winter record for Saudi Arabia. An adult male **Black-throated Thrush** *T ruficollis atrogularis* was seen at Berry Hill near Bournemouth, Dorset, England, on 7 January. The 14th for Sweden was a first-winter male staying at Ljunghusen, Falsterbo, Skåne, from 27 February to at least 27 March. Along the southern Red Sea coast of Saudi Arabia, during the above-mentioned survey of mangrove stands in late March, **African Reed Warblers** *Acrocephalus baeticatus* appeared more common and widespread than previously believed. In Israel, the wintering **Sykes's Warbler** *Hippolais caligata rama* at Eilat was still present in late March (cf Dutch Birding 16: 35, 1994).

In Poland, an **Azure Tit** *Parus cyanus* was discovered near Tarnowskie Gory, Silesia, on 5 January. A long-dead **Isabelline Shrike** *Lanius isabellinus* was brought in by a cat in Richmond, Greater London, on 21 March. Two **Red-billed Choughs** *Pyrrhocorax pyrrhocorax* in the Arta mountains, Mallorca, on 6 February were the first seen in the Balearics since 1987. A first-winter **Rosy Starling** *Sturnus roseus* remained until at least 14 February at Mullion, Cornwall. In southern Tunisia, six singing, nesting and mating **Desert Sparrows** *Passer simplex* were seen at Ksar Ghilane in late February. In Israel, a few **Pale Rock Sparrows** *Petronia brachydactyla* were seen amongst the larks at K33 near Eilat. In Saudi Arabia, up to nine **Chaffinches** *Fringilla coelebs* and up to 11 **Bramblings** *F montifringilla* were present at Deffi park, Jubail, from November 1993 to late March; previously, both species were considered to be vagrants in the Eastern Province but now they appear to be regular winter visitors to recently created public gardens. Several **Siskins** *Carduelis spinus* were recorded in Eastern and Central Provinces from 3 November 1993 to 15 March, with a maximum count of 36 in Jubail on 14 March. On Fuerteventura, Canary Islands, 25 were seen at Gran Tarajal in November 1993 and six to eight at Cañada del Rio Jandia on 29 January. Six **Twites** *C flavirostris* were noted at Sabla, Bulgaria, on 21 January. In Finland, massive migration of **Common Redpolls** *C flammea* took place on 19 March at Inkoo (34 900) and Kirkkonummi (12 610) and on 23 March at Lahti (20 000). In Södermanland, Sweden, three **Two-barred Crossbills** *Loxia leucoptera*

were seen at Malmköping, and one at Katrineholm on 20 March. At Tagdilt Track, south of Boumaîne-du-Dades, southern Morocco, eight **Crimson-winged Finches** *Rhodopechys sanguinea* were observed on 29 January. An immature **Common Rosefinch** *Carpodacus erythrinus* was seen at Oued Massa, Morocco, on 10 January. In Denmark, a female-type **Pine Grosbeak** *Pinicola enucleator* was seen at Gilleleje, northern Sjælland, on 23 February and an adult male at Skagen, northern Jylland, on 14 March. In Sweden, a female was discovered at Varberg, Halland, on 18 March and another was on Gotland on 20 March. The first **Black-faced Bunting** *Emberiza spodocephala* for Britain and the fifth for Europe was a first-winter male staying at Pennington Flash, Greater Manchester, from 8 March (cf Dutch Birding 9: 108-113, 1987, 15: 281, 1993). In Sweden, a male **Pine Bunting** *E leucocephalos* was reported at Rudalen, Göteborg, Bohuslan, on 2 March. In Norway, a male (which could be a hybrid because of a shade of yellow in the wing) was seen (and ringed) at Egersund, Rogaland, from 12 March to 2 April. In England, a male **Rustic Bunting** *E rustica* was present at Fowlmere, Cambridgeshire, from 30 January into March. Apart from the two wintering **Little Buntings** *E pusilla* in Merseyside and Orkney (cf Dutch Birding 16: 36, 1994), other individuals in England stayed into late March at Fleetwood, Lancashire, from 9 January, at Crawley, West Sussex, from 11 January and at Drakelow, Derbyshire, from 11 March. In Norway, one was seen at Hafrsfjord, Rogaland, on 26 December 1993.

For a number of reports, publications in Birding World, Birdwatch, Bird Watching, British Birds, Friday Codfish, Limicola, Linnut, Ornis, Ornithos, Vår Fågelvärld, Vår Fuglefauna and Winging It were consulted. News from Britain was kindly supplied by Birdline (0891-700-222) and Rare Bird News (0881-888-111). Special words of thanks are due to Birding World for supplying March news before publication and to Birdwatch for sending photographic material. I thank Peter Arctander, Marc Argeloo, Christine Barthel, Peter Barthel, Leo Boon, Kees Breek, Han Buckx, Rolf de By, Tony Clarke, Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Philippe Dubois, Marc Duquet, Enno Ebels, Peter Eerdmans, Klaas Eigenhuis, Dick Forsman, Annika Forsten, Steve Gantlett, Hans Gebuis, Axel Guta, Nick van der Ham, Tom van der Have, Jeff Higgott, Ted Hoogendoorn, Menno Huizinga, Peter Iankov, Erling Jirle, Guido Keijl, Guy Kirwan (OSME), Juan Antonio Lorenzo Gutiérrez, Klaus Malling Olsen, Franko Maroevic, Anthony McGeehan, Peter Meininger, Richard Millington, Dominic Mitchell, Jan Mulder, Killian Mullarney, Gerald Oreel, Martin Poot, Rob Poot, Peter de Rouw, Paul Ruiters, John Ryan, Bjoern Einar Sakseid, Bob Scott, Hadoram Shirihai, Peter Symens, Jan Vegelin, Arend Wassink, R Yosef and Steve Young for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands

Recente meldingen

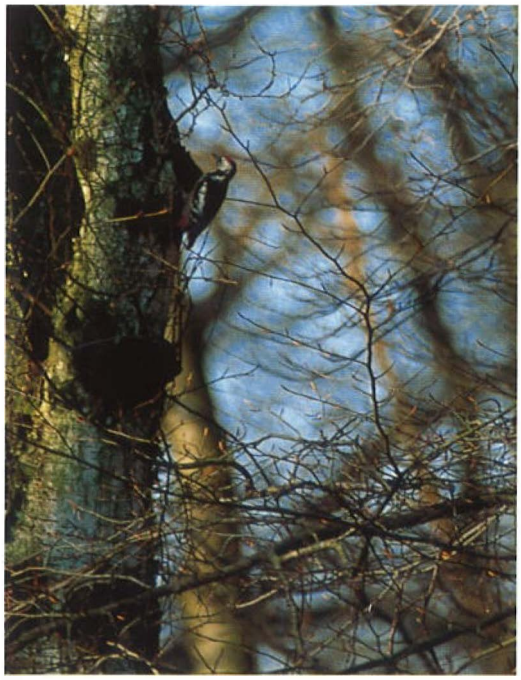
Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat voornamelijk de maanden **januari en februari 1994**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt.

Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn bij bovenstaand adres.

Nederland

DUIKERS TOT VALKEN Tenminste 85 **Roodkeelduikers** *Gavia stellata* werden op 8 februari geteld langs de Brouwersdam, Zeeland/Zuidholland. De grootste aantallen **Parelduikers** *G arctica* waren 10 op het Veerse Meer, Zeeland, en zes op het Oostvoornse Meer, Zuidholland. **IJsduikers** *G immer* werden gezien tot 5 februari bij Harderwijk, Gelderland, de gehele periode bij IJmuiden, Noordholland, op 8 en 19 januari en 6 en 8 februari bij Scheveningen, Zuidholland, van 2 tot 12 februari op het Veerse Meer, op 19 februari bij Wassenaar, Zuidholland, en op 25 februari bij Philippine, Zeeland. **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* verbleven op 3 januari bij de Brouwersdam en bij de Roggeplaat op de Oosterschelde, Zeeland, van 5 januari tot 8 februari bij Den Helder, Noordholland, van 7 januari tot 3 februari bij IJmuiden, op 29 januari bij Terneuzen, Zeeland, van 4 tot 16 februari maximaal drie bij Vlissingen, Zeeland, op 5 en 6 februari op het Veerse Meer, op 16 februari bij Breskens, Zeeland, en op 17 februari bij Den Oever, Noordholland. Er werden drie **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* gemeld, en wel op 19 januari bij Veere, Zeeland, op 23 februari bij

58 Grote Trap / Great Bustard *Otis tarda*, mannetje, Meddo, Gelderland, februari 1994 *(Mark Zekhuis)* **59** Middelste Bonte Specht / Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius*, Vijlenerbos, Epen, Limburg, 19 februari 1994 *(Max Berlijn)* **60** IJsduiker / Great Northern Diver *Gavia immer*, IJmuiden, Noordholland, 9 januari 1994 *(Peter van Rij)*

Uitgeest, Noordholland, en op 28 februari bij Heinkenszand, Zeeland. Tot zeker 6 februari zat de (g)eeuwige **Grote Zilverreiger** *Egretta alba* bij Nuland, Noordbrabant, tot 3 januari één op de Korendijkse Slikken, Zuidholland, tot 22 januari één in de Lauwersmeer, Groningen, en tot 5 februari één bij Kampen, Overijssel. Verder vloog er op 18 januari één over Koudekerke, Zeeland, op 12 en 13 februari zaten er twee bij Woerdense Verlaat, Utrecht, op 19 februari één bij Alphen aan den Rijn, Zuidholland, en op 25 en 26 februari één in de AW-duinen, Noordholland. Verspreid over de periode werden 16 **Ooievaars** *Ciconia ciconia* opgemerkt. Een **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* werd op 14 februari gemeld bij Slootdorp, Noordholland. In de omgeving van de Philipsdam, Zeeland, werden maximaal 42 'zuurstokken' gezien, waaronder maximaal vijf **Flamingo's** *Phoenicopterus ruber roseus*. Een **Groenlandse Kolgans** *Anser albifrons flavirostris* werd op 1 februari bij Makkum, Friesland, gedetermineerd. **Dwergganzen** *A erythropus* werden gemeld op 9 januari bij de Plaat van Scheelhoek, Zuidholland, op 16 januari bij Bleskensgraaf, Zuidholland, van 22 januari tot 2 februari zes in de omgeving van de Workumerwaard, Friesland, op 29 januari bij Anjum, Friesland, en twee in de Lauwersmeer, op 6 februari zes bij Stavoren, Friesland, op 13 februari twee bij Strijen, Zuidholland, op 19 februari bij het Verdronken land van Saeftinge, Zeeland, en op 26 februari in de Ooypolder, Gelderland. Behalve een achttal losse exemplaren was er een waarneming van een groepje van zes **Sneeuwganzen** *A caerulescens* op 5 februari bij Mirns, Friesland. De **Ross' Gans** *A rossii* van de Plaat van Scheelhoek werd daar tot 9 januari gemeld, maar bleek ook in de eerste week van maart nog aanwezig. Kleine ondersoorten van de **Canadese Gans** *Branta canadensis* werden gemeld uit de omgeving van de Workumerwaard en bij Westervoort, Gelderland; meldingen van deze ganzen bij Simonshaven, Zuidholland, en Bleskensgraaf bleken te berusten op hybride **Canadese x Brandgans** *B canadensis x leucopsis*. **Witbuikrotganzen** *B bernicla hrota* werden gezien op 29 januari op Terschelling, Friesland, vanaf 19 februari vijf op Wieringen, Noordholland, op 21 februari bij Anjum en op 26 februari vier vliegend langs Breskens. **Zwarte Rotganzen** *B b nigricans* werden gemeld op 29 januari op Terschelling en op 14 februari bij Rilland, Zeeland. De **Roodhalsgans** *B ruficollis* was goed vertegenwoordigd met 20-25 exemplaren. De meeste waarnemingen kwamen uit Friesland en de Zeeuwse en Zuidhollandse Delta maar er waren ook verschillende waarnemingen in het binnenland, bij Maasbracht, Limburg, Stevensweert, Limburg, Asten, Noordbrabant, en Ommen, Overijssel. **Amerikaanse Smienten** *Anas americana* werden gemeld op 18 januari bij Ouderkerk aan de Amstel, Noordholland, en vanaf 24 februari zat er één in de omgeving van Wijk bij Duurstede, Utrecht. Van 8 tot 18 februari werd een mogelijke hybride **Amerikaanse Smient x Smient** *A americana x penelope* gezien op de Bolwerksweide bij Deventer, Overijssel, Een **Bronskopeend** *A falcata* werd op 29 februari weer eens gemeld van de AW-duinen. Het grootste aantal **Kroon-eenden** *Netta rufina* (22) verbleef in deze periode in de AW-duinen op de Zwaneplas op 30 januari. **Witoogeenden** *Aythya nyroca* zwommen op 9 januari bij Doeveren, Noordbrabant, van 11 tot 16 januari bij Losser, Overijssel, en op 13 en 14 februari (een vrouwtje) in de Ooypolder. Tot eind maart werd het vrouwtje **Koningseider** *Somateria spectabilis* nog gezien bij De Cocksdorp op Texel, Noordholland. Het grootste aantal **IJseenden** *Clangula hyemalis* werd, zoals gewoonlijk, gezien bij de Brouwersdam, waar op 19 februari 55 exemplaren werden geteld. In het binnenland werd deze soort waargenomen bij Hagestein, Zuidholland, en Roermond, Limburg. **Kokardezaagbekken** *Mergus cucullatus* werden gezien op het Geestmerambacht, Noordholland, en bij de Brouwersdam. Verspreid over de periode werd een 10-tal **Rode Wouwen** *Milvus milvus* gemeld, waarvan drie op 15 januari in de omgeving van de Wieringermeer, Noordholland, mogelijk op hetzelfde exemplaar betrekking hadden. Tot 4 januari werd in de omgeving van Numansdorp, Zuidholland, een **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* gezien. In het Lauwersmeergebied werden tot 29 februari regelmatig één tot drie exemplaren vastgesteld. In totaal zouden hier zelfs vier verschillende exemplaren zijn gezien. Op 15 februari werd nog een exemplaar gemeld langs de Knardijk, Flevoland. Eind januari en begin februari verbleef in de omgeving van Almere, Flevoland, een **Buizerd** *Buteo buteo* met enkele (in de hand vastgestelde) kenmerken van de ondersoort *B b vulpinus*, de zogenaamde 'Steppebuizerd'. In totaal 38 overwinterende **Slechtvalken** *Falco peregrinus* werden doorgegeven.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Op de Slikken van Flakkee, Zuidholland, was de gehele periode een **Kraanvogel** *Grus grus* aanwezig en bij Zuidbroek, Groningen, waren twee exemplaren vanaf 19 februari ter plaatse. Doortrek vond plaats vanaf 26 februari, met c 900 op die dag. Begin maart werden enkele 1000en Kraanvogels op doortrek gezien. Een **Grote Trap** *Otis tarda* verbleef van 15 tot 27 februari in de omgeving van Meddo, Gelderland; naar later bekend werd bevonden zich in exact dezelfde periode twee exemplaren tussen Raalte en Wijhe, Overijssel. Een **Middelste Jager** *Stercorarius pomarinus* werd op 8 januari gemeld bij IJmuiden. Op 30 januari trokken c 7000 **Dwergmeeuwen** *Larus minutus* in zuidwestelijke richting langs Kornwerderzand, Friesland. Er waren meldingen van **Vorkstaartmeeuwen** *L sabini* bij Scheveningen op 26 en 28 januari en bij Westkapelle, Zeeland, op 29 januari. **Grote Burgemeesters** *L hyperboreus* bevonden zich van 1 tot 8 januari en op 29 januari bij IJmuiden, de gehele periode bij de Brouwersdam (adult), op 7 januari bij Camperduin, Noordholland, op 7 februari bij Katwijk, Zuidholland, van 2 tot 20 februari in Scheveningen en op 19 februari in de Eemshaven, Groningen. Op 22 januari werd kort een **Kleine Burgemeester** *L glaucoides* waargenomen bij Katwijk, waar op 12 en 13 februari nog eens een exemplaar werd aangetroffen. Een exemplaar dat vanaf 22 januari bij Well, Limburg, werd gezien, werd daar op 26 januari dood aangetrof-

61 Dwergganzen / Lesser White-fronted Geese *Anser erythropus*, groep van zes, Ferwoude, Friesland, 30 januari 1994 *(Arnoud B van den Berg)* **62** Kleine Canadese Gans / Lesser Canada Goose *Branta canadensis* ssp, Wonneburen, Friesland, 30 januari 1994 *(Paul Knolle)*

fen. Verder werd een langsvliegend exemplaar gemeld op 6 februari bij Zandvoort, Noordholland. Vanaf 2 januari verbleven weer eens twee **Grote Sterns** *Sterna sandvicensis* langs de Brouwersdam. Een **Zwarte Zeekoet** *Cepphus grylle* verbleef op 23 januari bij de Westplaat op de Maasvlakte, Zuidholland. Een **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* vloog op 27 januari langs Camperduin.

SPECHTEN TOT GORZEN Op 19 februari ontdekten twee waarnemers een **Middelste Bonte Specht** *Dendrocopos medius* in de omgeving van Epen, Limburg. Helaas werd de vogel daarna niet meer teruggevonden. Een misschien wat al te voorbarige **Boerenzwaluw** *Hirundo rustica* werd op 26 januari gezien te Haren, Groningen. Vanaf 26 februari werden de eerste **Rouwkwikstaarten** *Motacilla alba yarrellii* op doortrek gemeld, maar al op 7 januari werden er twee gezien bij Magrette, Zeeland. De twee **Pestvogels** *Bombycilla garrulus* van Zeewolde, Flevoland, bleven daar tot 4 januari. Eén exemplaar zat van 12 tot 18 januari in Schiedam, Zuidholland, één op 15 januari op begraafplaats Hofwijk bij Rotterdam, Zuidholland, en drie exemplaren vlogen op 21 februari over de Lauwersmeer. **Waterspreeuwen** *Cinclus cinclus* waren de gehele periode aanwezig in het Robbenoordbos, Noordholland, en van 18 tot 24 januari in de AW-duinen; vanaf 12 februari werden **Roodbuikwaterspreeuwen** *C c aquaticus* gezien bij Epen. Een vroege **Blauwborst** *Luscinia svecica* werd op 26 februari gezien bij Leiden, Zuidholland. In de omgeving van Epen werden vrijwel de gehele periode **Taigaboomkruipers** *Certhia familiaris* waargenomen. De **Witbandkruisbek** *Loxia leucoptera* van Baarn, Utrecht, werd daar tot 9 januari gezien. Vanaf 26 februari tekende zich doortrek van **IJsgorzen** *Calcarius lapponicus* af, met op deze dag 28 exemplaren langs Breskens. Ook op 26 februari werd hier een langstrekkende **Dwerggors** *Emberiza pusilla* gemeld.

Ruud M van Dongen, Albertusstraat 4, 5261 AD Vught, Nederland
Hans Gebuis, Boogschutter 30, 3328 KB Dordrecht, Nederland
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist, Nederland

België

DUIKERS TOT VALKEN Op 11 februari vloog een **IJsduiker** *Gavia immer* langs De Haan, Westvlaanderen. Het enige **Vale Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* in deze periode trok op 28 januari langs Oostende, Westvlaanderen. Bij 's Gravenwezel, Antwerpen, werd eind januari een verzwakte **Jan-van-gent** *Morus bassanus* opgeraapt. De eerste-winter **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis* (sinds 31 december 1993) bleef tot 15 januari aanwezig te Eke, Oostvlaanderen. Langs Oostende vlogen op 18 en 31 januari en 11 februari onvolwassen vogels. Een adult exemplaar in zomerkleed werd op 11 februari dood opgeraapt te Bredene, Westvlaanderen. Op 21 januari was een **Kwak** *Nycticorax nycticorax* aanwezig bij Damme, Westvlaanderen, op 25 februari was er één in eerste winterkleed bij Westkapelle, Westvlaanderen, en op 27 februari werd een dood onvolwassen exemplaar gevonden te Dudzele-Zeebrugge, Westvlaanderen. Voor het eerst overwinterden één à twee **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta*, zoals verwacht in Het Zwin bij Knokke, Westvlaanderen. Te Harchies-Hensies, Hainaut, werden tot 16 februari nog geregeld twee **Grote Zilverreigers** *E alba* waargenomen, daarna vertoefde hier tot in maart nog één exemplaar. Op 6 januari pleisterden drie **Dwergganzen** *Anser erythropus* bij Uitkerke, Westvlaanderen, en op 13 januari twee bij Vlissegem, Westvlaanderen. Op 5 januari werd een **Sneeuwgans** *A caerulescens* gemeld te Destelbergen, Oostvlaanderen. Een **Roodhalsgans** *Branta ruficollis* die op 1 januari te Knokke zat, bleek gekleurringd te zijn. Op 6 januari werd één exemplaar gezien bij Houtave, Westvlaanderen, op 7 januari één bij Zuienkerke, Westvlaanderen, en op 17 januari één bij Damme, Westvlaanderen. Op 27 en 28 februari pleisterde een schuw, baltsend mannetje **Amerikaanse Wintertaling** *Anas crecca carolinensis* bij Boorsem, Limburg. De twee mannetjes **Ringsnaveleend** *Aythya collaris* (waarvan één met kleurring) bleven tot 12 februari op Blokkersdijk, Antwerpen, aanwezig; het traditionele exemplaar werd op 27 februari voor het laatst waargenomen. Het adulte vrouwtje van Doornzele-Terdonk, Oostvlaanderen, werd vanaf 16 januari weer waargenomen (tot in maart). Mannetjes **Witoogeend** *A nyroca* werden opgemerkt op Blokkersdijk tot 10 februari, te Zandvoorde, Westvlaanderen, van 6 tot 30 januari, (terug) te Neerijse, Brabant, op 9 januari en te Mariakerke, Oostvlaanderen, op 7 en 8 februari. Vrouwtjes werden gezien te Harelbeke, Westvlaanderen, op 26 februari en bij Vorselaar, Antwerpen, op 27 februari. De onvolwassen **Kokardezaagbek** *Mergus cucullatus* bleef present in het havengebied te Zeebrugge-Heist en kon op 20 februari tot op 15 meter benaderd worden... Vanaf 11 januari (tot in maart) zwom een vrouwtje **Rosse Stekelstaart** *Oxyura jamaicensis* op Blokkersdijk; ook was er één aanwezig te Hombeek, Antwerpen, van 21 tot 30 januari (wellicht hetzelfde exemplaar zat op 9 januari en 18 en 26 februari bij Heindonk, Antwerpen). **Rode Wouwen** *Milvus milvus* vlogen over Gent, Oostvlaanderen, op 7 januari, over Brugge, Westvlaanderen, op 9 januari, over Oostende op 6 februari, over Zemst-Weerde, Brabant, op 14 februari, over Bredene (twee) en Frasnes-lez-Buissenal, Hainaut, op 26 februari en over Vorselaar op 27 februari. Op 3 januari vloog een onvolwassen **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* over Kruibeke, Oostvlaanderen, en van 7 tot 9 januari pleisterde er één bij Hautain-le-Mont, Brabant. Op 26 januari zat een middelgrote niet nader gedetermineerde **arend** *Aquila* bij Minderhout, Antwerpen; misschien wel dezelfde vogel vloog op 29 januari over Zandhoven, Antwerpen. Een **Visarend** *Pandion haliaetus* werd gemeld te Zwijnaarde, Oostvlaanderen, op 28 januari. In totaal 24 **Slechtvalken** *Falco peregrinus* werden van 17 plaatsen gemeld.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Op 9 januari trokken 19 **Kraanvogels** *Grus grus* over Hautain-le-Mont, op 16 januari één over Willebroek, Antwerpen, op 20 januari één over Tervuren, Brabant, op 22 januari één over Gent en op 12 februari 36 over Bertem, Brabant. Op 28 januari vloog een **Rosse Franjepoot** *Phalaropus fulicarius* langs Oostende en op 12 en 13 februari pleisterde er één in de Achterhaven te Dudzele-Zeebrugge. De leukste soort voor deze periode was een kortstondig waargenomen (maar goed beschreven) adulte **Ringsnavelmeeuw** *Larus delawarensis* in zomerkleed te Gullegem, Westvlaanderen, op 26 februari. Bij De Haan verbleef op 11 februari een eerste-winter **Grote Burgemeester** *L hyperboreus* en op 20 februari een adult exemplaar in de Voorhaven van Zeebrugge. Langs Oostende trokken op 25 januari twee **Kleine Alken** *Alle alle* en op 30 januari vloog er één langs Zeebrugge. Langs Oostende vloog op 2 en 7 januari telkens één **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica*; een onvolwassen stookolieslachtoffer werd hier op 31 januari gedood door een Grote Mantelmeeuw *L marinus*.

ZWALUWEN TOT MUSSEN De eerste twee **Oeverzwaluwen** *Riparia riparia* van het jaar vlogen reeds op 28 februari over Bokrijk, Limburg. Al op 26 februari werden een **Gele Kwikstaart** *Motacilla flava* en een **Paap** *Saxicola rubetra* waargenomen. Op 27 februari verbleef een zingende **Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* te Duffel, Antwerpen. Op 20 januari werd een **Notekraker** *Nucifraga caryocatactes* gezien bij Liedekerke, Brabant. **Raven** *Corvus corax* vlogen over Mouscron, Hainaut, op 10 februari en over Kortrijk, Westvlaanderen, op 26 februari. Een hybride **Huismus x Ringmus** *Passer domesticus x montanus* werd op 16 februari opgemerkt te Vorselaar.

Deze waarnemingslijst kwam tot stand met medewerking van Koen Leysen (Schulen), Dirk Symens (VLAVICO), Erik Vanloo (Oostendse), Willy Verschueren (Linkeroever) en Frederik Willemyns (Mergus). Ook de hulp van al diegenen die (hun) waarnemingen meedeelden op de Belgische Dutch Birding-vogellijn (03-4880194) was hier onontbeerlijk.

Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België

DB Actueel

Kuifkoekoek bij Zuidlaardermeer Op zaterdag 26 maart zag Herman Grooters in de Oostpolder, aan de westzijde van het Zuidlaardermeer, Groningen, een Kuifkoekoek *Clamator glandarius*. Ondanks enkele pogingen kon hij de vogel later niet meer terugvinden. Op maandag 28 maart ontdekte Aaldrik Molema 's middags tijdens zijn werk voor Het Groninger Landschap de Kuifkoekoek in dezelfde strook met riet en struiken waar hij zaterdag gezien was. Rond 18:30 bereikte het nieuws van zijn ontdekking Anne van Dijk die, ondanks het slechte weer en het late tijdstip, besloot met Eric Koops poolshoogte te nemen. Samen met enkele andere gewaarschuwde vogelaars liepen zij vanaf Noordlaren langs de oevers van het Zuidlaardermeer. Na ongeveer een uur en aangekomen bij het laatste stukje dijk vloog voor hen een vogel uit een struik die de gezochte Kuifkoekoek bleek te zijn! De vogel streek op c 100 m afstand neer en ondanks de invallende duisternis konden alle belangrijke kenmerken nog worden vastgesteld om de determinatie te bevestigen, zoals de lange staart, de grijze kuif, de witte vlekken op de bovenzijde en de lichte onderdelen. Na enige minuten verdween de vogel in de schemering achter het 'Palinghuis' aan de monding van het Drentsche Diep. Vanuit hetzelfde 'Palinghuis' werd het grote nieuws verspreid. De volgende ochtend hadden zich bij het eerste licht c 60 vogelaars verzameld die na ongeveer een uur zoeken werden beloond met de eerste 'twitchbare' Kuifkoekoek van Nederland (eerdere gevallen uit de 80er en 90er jaren betroffen twee vondsten en vier gevallen die pas later bekend werden). Tot en met tenminste 16 april liet de vogel zich dagelijks goed bekijken, meestal foeragerend (op rupsen) op de grond in het gemaaide riet of zittend in de struiken. Op 30 maart, een warme lentedag, werd de vogel ook zingend gehoord. Regelmatig verbleef de vogel in het recreatiegebied aan de overzijde van het water; op zulke momenten bracht het fietspontje achter het 'Palinghuis' uitkomst. 's Avonds verdween de vogel steevast in de bomen aan de overzijde, naar mag worden aangenomen om hier te slapen. Hoewel erg plaatstrouw, bewoog de vogel zich binnen een lange strook van c 2 km lengte en was daardoor soms moeilijk te localiseren.

Hoewel de Kuifkoekoek in overwegend adult kleed leek te zijn wijzen de zwarte teugel en oogstreep (contrasterend met lichtgrijze kuif), enkele sterk gesleten bruine grote dekveren, de smalle donkerbruine randjes aan de tertials en de donkerbruine oogrand mogelijk op een eerstejaars vogel die de rui naar het adulte kleed vrijwel voltooid had. Er was geen spoor te zien van de opvallende roodbruine vlek die jonge vogels op de handvleugel vertonen.

Deze waarneming betreft de 12de Kuifkoekoek voor Nederland van deze uit het zuiden afkomstige dwaalgast. De soort arriveert al vanaf februari vanuit Afrika in de broedgebieden in Zuideuropa. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er al een vroeger geval voor Nederland was, een vondst op 18 maart 1982 te Oldenzaal, Overijssel (Dutch Birding 6: 47-48, 1984). ANNE VAN DIJK & ERIC KOOPS

Ross' Meeuw in Noordholland In de laatste twee weken van maart kon Nick van der Ham van zijn zeetrektelpost bij Camperduin, Noordholland, regelmatig interessante waarnemingen melden, waartoe ook de bijna dagelijkse meldingen van Bruinvissen *Phocoena phocoena* kunnen worden gerekend. Dit moedigde mij aan om op donderdag 24 maart 1994 samen met Nick over zee te kijken. Om 11:45 ontdekte ik boven zee een adulte Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea*, die ik vervolgens samen met NvdH langs de kust naar het noorden zag vliegen. Het leek of de vogel over de Hondsbossche Zeewering landinwaarts vloog, maar de rest van de dag kon hij niet meer worden teruggevonden. Op zaterdag 26 maart stond een 10-tal vogelaars bij Camperduin te wachten op een eventuele terugkeer van de meeuw. Om 14:15 werd hij echter waargenomen door Arend Wassink ter hoogte van paal 28 bij De Cocksdorp, Texel, Noordholland. Hij kwam vanuit de richting van De Slufter aanvliegen en verdween over de kust richting Vlieland, Friesland. Beide waarnemingen betreffen misschien dezelfde vogel die op 16 december 1993 c 1.5 uur voor de kust van Egmond aan Zee, Noordholland, rondvloog. Tot december 1993 was deze soort drie keer in Nederland vastgesteld. KLAAS J EIGENHUIS

American Birds In February 1994, the chief editor of American Birds, Susan Roney Drennan, informed subscribers that the National Audubon Society, New York, USA, has decided that the magazine is no longer financially viable. The last issue will be published in the spring of 1994. In the future, the quarterly regional reports and the Christmas Bird Count, which have always been the core of American Birds, will be published in a scaled back publication to be called Audubon Field Notes. ARNOUD B VAN DEN BERG

architectura+natura
international booksellers

Leliegracht 44 – 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-6 23 61 86 – Holland

- Vogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten *Lars Jonsson* **f 59.50**
- Handbook of Australian, New Zealand and Antarctic birds ('HANZAB'), Volume 2 *S Marchant & P J Higgins (redactie)* **f 475.50**
- Der Seeadler *W Spillner* **f 65.60**
- Birds in Wales *R Lovegrove* **f 92.95**
- Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 13 (3 delen) *U N Glutz von Blotzheim & K M Bauer (redactie)* **f 828.75**
- Birds and other wildlife in Texas *E Kutac & S C Caran* **f 35.60**

Ornithos

The French magazine for birdwatchers

Main papers and notes about Status, Identification and Ecology of the Birds of France and WP • Annual Report of French Rarities Committee (CHN) • Annual Report of Rare Breeding Birds in France • Results of birds sensus in France • Birding Spots in France and WP • News about birdwatching and birds in France and WP • Mystery Bird.

Annual subscription (two issues in 1994)
Europe : 150 FF or 120 FF (LPO subscriber)
Other countries : 180 FF or 150 FF (LPO subscriber)

Please contact :
***Ornithos*, Ligue pour la Protection des Oiseaux, BP 263, F-17305 Rochefort Cedex (France)**

Swift

"AUDUBON SOCIETY" de int. Ornithologen vereniging heeft Swift toestemming gegeven de naam "Audubon" te gebruiken, mits deze kijkers voldoen aan de specificaties voor een ideale natuurkijker. Verkrijgbaar in respectievelijk 8,5 x 44 BWCF, 7 x 35 DCF (waterproof) en 10 x 50 BWCF. Vraag naar onze gratis katalogus.

technolyt
Industrieweg 35 1521NE Wormerveer
Tel. 075-282204/285767 Fax 075-213663

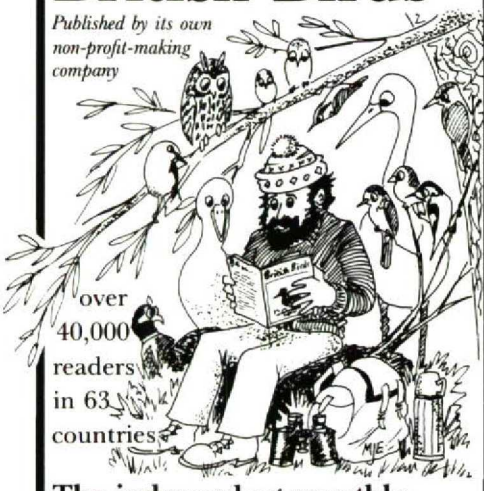
DUTCH BIRDING

Tweemaandelijks tijdschrift voor elke fervente vogelaar

Schrijf voor informatie naar:
Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam

British Birds

Published by its own non-profit-making company

over 40,000 readers in 63 countries

The independent monthly magazine that's always worth reading . . .

For your FREE sample copy, write to *Mrs Erika Sharrock, Fountains, Park Lane, Blunham, Bedford MK44 3NJ, England*

Subscribers to *Dutch Birding* can claim 25% off a *British Birds* subscription

MONTHLY GUIDE TO BIRD IDENTIFICATION AND BEHAVIOUR

For 12 issues please send £31.00 sterling to the address below:

BIRD WATCHING SUBSCRIPTIONS,
Tower Publishing, Tower House, Sovereign Park, Market Harborough, Leicestershire LE16 9EF, England.

The Oriental Bird Club

The Oriental Bird Club, founded in 1985, exists to encourage interest in and promote conservation within the Oriental region.

This vast area embraces tropical and temperate forests, outstanding wetlands and grasslands that provide habitat for over 2,500 bird species, many of which are little known. 300 of these are threatened by habitat loss, hunting and trade. However the conservation of these species is often hampered by a lack of knowledge.

The Club has initiated a programme of survey grants and awards, with *Leica* and *In Focus*, to encourage studies on Oriental Birds and conservation awareness projects.

The Club produces an annual journal, *Forktail*, which publishes papers on the distribution, conservation, ecology and biology of the region's birds. It also produces a colour bi-annual bulletin that contains news, recent reports, site descriptions, reviews and identification articles.

The Club holds regular meetings with illustrated talks.

DLTB9594

For Membership Details please write to The Oriental Bird Club, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire SG19 2DL, U.K.

香 港 觀 鳥 會

THE HONG KONG BIRD WATCHING SOCIETY

GPO BOX 12460, HONG KONG. 香港郵政總局信箱12460號

HONG KONG BIRD REPORT

199 pp 43 colour plates
Snipe and *Phylloscopus* ID papers
Aleutian Terns and *Bradypterus* Warblers
Hybrid Wigeon and Kunming birds
Annotated systematic list of 1992 HK birds

Available from:
Mrs C.M. Ho Tan,
Postbus 227, 3500 AE Utrecht.
NLG 31.25 (to Europe NLG 32.00)

Dutch Birding

International journal on Palearctic birds

Chief editor Arnoud van den Berg (+31-23378024)

Deputy chief editor Enno Ebels (+31-30961335)

Executive editor André van Loon (+31-206997585)

Photographic editor René Pop (+31-104508879)

Editorial board Marc Argeloo, Ferdy Hieselaar, Graham Holloway, Peter Meininger and Frank Rozendaal

Editorial advisory board Christine Barthel (Germany), Peter Barthel (Germany), Gerald Driessens (Belgium), Klaas Eigenhuis (Netherlands), Dick Forsman (Finland), Ted Hoogendoorn (Netherlands), Lars Jonsson (Sweden), Killian Mullarney (Ireland), Hans Schekkerman (Netherlands), Hadoram Shirihai (Israel) and Peter Symens (Saudi Arabia)

Editors: Dutch Birding, Postbus 116, 2080 AC Santpoort-Zuid, Netherlands (fax +31-23376749)

Photographic editor: Dutch Birding, c/o René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Netherlands

Subscription administration: Dutch Birding Association, c/o Anja Nusse, Symfoniestraat 21, 1312 ET Almere, Netherlands

Board: Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands

Dutch Rarities Committee: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Netherlands

Editorial assistants Ruud van Dongen, Gerald Driessens, Hans Gebuis, Hans van der Meulen, Peter de Rouw and Jaap Schelvis

Production and lay-out André van Loon and René van Rossum

Advertising Peter Meijer (+31-348031905, fax +31-348020394)

Subscriptions 1994: NLG 52.50 (Netherlands), BEF 1150.00 (Belgium), NLG 60.00 (other countries inside Europe) and NLG 70.00 (countries outside Europe, airmail). Giro account (Netherlands) 01 50 697; giro account (Belgium) 000 1592468 19; bank account 54 93 30 348 of ABN•AMRO (Bilthoven). All accounts are in the name of the Dutch Birding Association. Payment may also be made by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please indicate the account number and expiry date and append a signature. Note: This method of payment is not applicable to subscribers resident in the Netherlands and Belgium.

Dutch Birding is a bimonthly journal with issues in February, April, June, August, October and December. It publishes original articles and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

The Dutch, English and scientific bird names follow: the *List of Dutch bird species 1994* by A B van den Berg (1994, Santpoort-Zuid); *The 'British Birds' list of English names of Western Palearctic birds* by British Birds (1993, Blunham); the list compiled by C S Roselaar in the Dutch edition of *The illustrated encyclopedia of birds of the world* by C M Perrins (1991, Weert); and *Distribution and taxonomy of birds of the world* by C G Sibley & B L Monroe Jr (1990, New Haven).

Manuscripts should be typewritten or printed with double line-spacing and wide margins on both sides. Word-processed manuscripts should preferably also be submitted on diskette (either in Macintosh or MS-DOS format). More information is available from the editors.

A schedule of payment rates for authors, photographers and artists is available from the editors.

Dutch Birding Association

Board Gijsbert van der Bent (president, +31-171813606), Chris Quispel (secretary, +31-71124825), Arnold Veen (treasurer), Arnoud van den Berg, Roy de Haas and Peter Meijer

Board assistants Theo Admiraal, Gerald Driessens, Ron van den Enden, Hans Gebuis, Ger Meesters, Anja Nusse, Ferry Ossendorp, Wim van der Schot and Kees Tiemstra

Dutch Birding Travel-reports service (DBTRS) Dirk de Moes, Postbus 94, 3956 ZS Leersum, Netherlands (+31-343457501)

Dutch Rarities Committee (CDNA)

Members Edward van IJzendoorn (chairman, +31-23391446), Karel Mauer, Jan van der Laan, Kees Roselaar, Jelle Scharringa (secretary, +31-30523801), Hans Schekkerman, Gerard Steinhaus and Wim Wiegant (archivist)
The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithological Union

© 1994 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Netherlands

Dutch Birding

Jaargang 16 nummer 2 april 1994 *Volume 16 number 2 April 1994*

Artikelen

45 Birding in Japan *Mark A Brazil*

54 Amerikaanse Goudplevieren op Texel en bij Stavoren in oktober en november 1989 *Enno B Ebels, Tom M F Kompier & Klaas Zwaan*

Mededelingen

59 American Avocets in Ecuador in January 1991 and August 1992 *Rob ter Ellen & Laurens Steijn*

60 Mediterranean Gull breeding in its first year *Pierre Yésou, Michel Fouquet & Olivier Girard*

61 Pre-breeding moult in Franklin's Gulls in the Western Palearctic *W (Ted) Hoogendoorn & Edward J van IJzendoorn*

64 Twee Roodoogvireo's op Vlieland in september en oktober 1991 *Kees Terpstra & Enno B Ebels*

Brieven

66 Herkenning en voorkomen van Amerikaanse en Aziatische Goudplevier in Nederland *Klaas J Eigenhuis*

67 'Intermediate lesser golden plovers': a thing of the past? *David G McAdams*

69 Identiteit van Aziatische Goudplevier bij Middelburg in september 1991 *Klaas J Eigenhuis, Gerald Driessens & Dirk J Moerbeek*

71 Ethiopian birds *Lieuwe J Dijksen*

72 Possible Common Gull x Mediterranean Gull hybrid *Bill Oddie*

Recensies

73 *The herons of Europe* by C Voisin *Graham J Holloway*

73 *Bird Watcher's Logbook* (Coxton Publications Ltd)*Graham J Holloway*

73 *Bird Recorder 4* by Wildlife Computing and Photographic Services *Graham J Holloway*

74 *Newman's birds: an introduction (Video)* by K Newman *Graham J Holloway*

74 *Avifauna Groningen 1968-1993* door B Balten, B de Bruin, J Hulscher & B Koks (redactie) *Gijsbert van der Bent*

74 *Birding Brazil. A check-list and site guide* door B C Forrester *Chris Quispel*

DBA-nieuws

75 DBA/OBC-vogeldag te Utrecht op 5 februari 1993; DBA-vogeldag in februari 1995; DBA-vogelweek op Texel in oktober 1994; Pelagic trip naar Friesche Front op 10 september 1994

Aankondigingen & verzoeken

76 Forktail-Leica Award; Indonesian Birding Itineraries; Málaga bird records required; Vale Gieren Project op Cres, Kroatië, in juli 1994

WP reports

77 WP reports: January-March 1994 *Arnoud B van den Berg*

Recente meldingen

83 Nederland: januari en februari 1994 *Ruud M van Dongen, Hans Gebuis & Peter W W de Rouw*

87 België: januari en februari 1994 *Gerald Driessens*

DB Actueel

88 Kuifkoekoek bij Zuidlaardermeer; Ross' Meeuw in Noordholland; American Birds

Voorplaat: Lachmeeuwen *Larus atricilla*, New Jersey, VS, mei 1993 *(Arnoud B van den Berg)*
Front cover: Laughing Gull *Larus atricilla*, New Jersey, USA, May 1993 *(Arnoud B van den Berg)*

Abstracted/indexed in: Auk, Ecological Abstracts, Emu, GEOBASE (Geo Abstracts Database), Ibis, Ornithologische Schriftenschau, Wildlife Review, Zoological Record